Assam Legislative Assembly Debates

REFERENCE
NOT FOR ISSUE
A. L. A. LIBRARY

OFFICIAL REPORT

FOURTEENTH SESSION OF THE ASSAM LEGISLATIVE ASSEMBLY ASSEMBLED AFTER THE FIFTH GENERAL ELECTIONS UNDER THE SOVEREIGN DEMOCRATIC REPUBLICAN CONSTITUTION OF INDIA

BUDGET SESSION

VOL. XIV

No. 4

The 12th February, 1976

PRINTED AT BHASKAR PRINTERS, KACHARIBASTI
DISPUR, GUWAHATI-5, 1989

DEBATES OF THE ASSAM LEGISLATIVE ASSEMBLY

(BUDGET SESSION)

Vol. XIV, No. 4

Dated the 12th February, 1976.

Contents

		Page
1.	Questions	1
2.	Debate on Governor's Address	32
4.	Adjournment	95

Proceedings of the Fourteenth Session of the Assam Legislative Assembly assembled after the Fifth General Elections under Sovereign Democratic Republican Constitution of India.

The House met in the Assembly Chamber, Dispur, Gauhati on Thursday the 12th February, 1976 with the Hon. Speaker in the Chair, 14 (Fourteen) Ministers, 5 (Five) Ministers of State, 1 (One) Deputy Minister, 78 (Seventy Eight) Members present.

STARRED

Questions and Answers

(To which oral replies were given)

Date: 12th February, 1976.

Re: Statues of Chilla Rai and Lachit Barphukan

Shri Kabir Chandra Roy Pradhani asked:

*25. Will the Chief Minister be pleased to State—

(a) Whether it is a fact that the statues of Chilla Rai and Lachit Barphukan are going to be erected in the

State very soon ?

(b) If so, where and when ?

(c) Whether it is a fact that lives of these two great men have not been properly depicted in various books of history ?

(d) If so, what steps have been taken in this regard ?

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister) replied :

25. (a)—Yes.

(b)—The statues of Chilla Rai and Lachit Barphukan will be erected at the existing compound of Deputy Commissioner's Bungalow, Gauhati and at the northern side of Brahmaputra bridge respectively.

Orders for supply of statues have already been placed and as per terms of order the statues will be supplied within one year.

(c)—Government is not aware of any such depiction which might warrant action.

(d) Does not arise.

শ্ৰীকবীৰ চন্দ্ৰ ৰায় প্ৰধানী —মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, যি দুজন বীৰৰ প্ৰতিমূৰ্ত্তি স্থাপন কৰা হ'ব বুলি মাননীয় মুখ্যমন্ত্ৰীদেৱে উত্তৰত কলে সেই বীৰ দুজনৰ ফটো বিশেষকৈ চিলাৰায়ৰ ফটোখন ক'ত পালে ।

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ (মুখ্যমন্ত্ৰী)—চিলাৰায়ৰ ফটো এখন পুৰণি পুথিৰ পৰা সংগ্ৰহ কৰা হৈছে ।

শ্ৰীকবীৰ চন্দ্ৰ ৰায় প্ৰধানী – ইয়াৰ কাৰণে কোচবিহাৰৰ ৰজাবাৰীৰ পৰা 'এপ্ৰোভেল' লোৱা হৈছে নেকি ?

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ (মুখ্যমন্ত্ৰী)—কোচবিহাৰৰ ৰাজাবাৰী এতিয়া নায়েই ।

শ্ৰীবদন চন্দ্ৰ তালুকদাৰ – যিখন পুৰণা পুথিৰ পৰা এই ফটোখন লোৱা বুলি

কোৱা হৈছে এইটো 'অথেনতিক্' হয়নে নহয় ?

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ (মুখ্যমন্ত্ৰী)—অন্য ছবি নায়েই যেতিয়া যিখন পুৰণা পুথিৰ পৰা এইখন সংগ্ৰহ কৰা হৈছে সেইখন 'অথেনতিক্' নহয় বুলি কোৱা টান।

শ্ৰীবদন চন্দ্ৰ তালুকদাৰ—কোন পুথিৰ পৰা লোৱা হৈছে ?

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ (মুখ্যমন্ত্ৰী) 'দৰঙ্গা ৰাজবংশাৱলী' পুথিৰ পৰা।

শ্ৰীলক্ষীকান্ত শইকীয়া—লাচিত বৰফুকনৰ প্ৰতিমূৰ্ত্তিটো গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ওচৰত 'নেশ্বনেল হাইওৱে'ৰ ওচৰত কৰাৰ কথা আছিল কিন্তু সেই খন ঠাইৰ পৰিবৰ্ত্তে এতিয়া এই খন ঠাই কিয় ঠিক কৰিব লগীয়া হ'ল ?

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ চন্দ্ৰ সিংহ (মুখ্যমন্ত্ৰী)—আগৰ যি দোষৰ ঠাইত এইটো সাজিবলৈ মনস্থ কৰা হৈছিল সেই ঠাইত সাজিবলৈ ভাৰত চৰকাৰে নিদিয়ে নেশ্বনেল হাইওৱে হোৱাৰ কাৰণে সেই কাৰণেই এই স্থান পৰিবৰ্ত্তন কৰি এতিয়া 'ডেপুটি কমিশ্যনাৰ' থকা বাংলাৰ ওচৰত সাজিবলৈ লোৱা হৈছে। এই দোখৰ স্থান ভাল হ'ব বুলি বিবেচনা কৰিয়েই এইটো কৰিবলৈ লোৱা হৈছে আৰু ভৱিষ্যতে এই ঠাইদোখৰক এখন পাৰ্কৰ নিচিনা কৰিবলৈ কো ভৱা হৈছে।

শ্ৰীলক্ষীকান্ত শইকীয়া—যিটো আদৰ্শ আগত ৰাখি এই প্ৰতিমূৰ্ত্তি স্থাপন কৰিবলৈ লোৱা হৈছে, সেইটো যাতে ৰক্ষা কৰিব পাৰি সেইটো ভাৱি চাব লাগে। কিয়নো মহাত্মাগান্ধীৰ মূৰ্ত্তিটো পাহাৰৰ ওপৰত সজাৰ কাৰণে নানান সমালোচনা আদি ইতিমধ্যে হৈছে। সেইকাৰণে এই দৃষ্টিকোণৰ পৰা চাই এই মূৰ্ত্তি দুটা ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ শৰাইঘাট দলঙৰ দুয়ো মূৰে সজাৰ কথাটো পুনৰ বিবেচনা কৰি চাবনে ?

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ (মুখ্যমন্ত্ৰী)—আগতে যি দোষৰ ঠাই নিৰ্ব্বাচন কৰা হৈছিল তাত সাজিবৰ কাৰণে 'নেশ্বনেল হাইওৱে অথৰিটি'য়ে মঞ্জুৰ নকৰে। সেই কাৰণেই য'ত এতিয়া ডি, চি বাংলা আছে তাতেই সাজিবলৈ মনস্থ কৰা হ'ল। তালৈ যাতে ল'ৰা-ছোৱালী বিলাক যাব পাৰে তাৰ কাৰণে এখন সুন্দৰ পাৰ্ক কৰাবো পৰিকল্পনা কৰা হৈছে। আগৰ ঠাইডোখৰত

কৰা হ'লে যি সুবিধা হলহেঁতেন এতিয়া নতুন ঠাইডোখৰত প্ৰতিষ্ঠা কৰিলেও তাৰ অকণো হেৰফেৰ নহ'ব।

শ্ৰীকবীৰ চন্দ্ৰ ৰায়প্ৰধানী—এই দুই মহাবীৰৰ স্মৃতি ৰক্ষাৰ্থে ইয়ান দিনে কিয় চেষ্টা কৰি ছোৱা নাছিল ?

(সদনত হাঁহিৰ ৰোল উঠে)

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ (মুখ্যমন্ত্ৰী)—বৰ্তমানেই যেতিয়া চৰকাৰে এইটো কৰিবলৈ মনস্থ কৰিছে, তাৰ কাৰণে মাননীয় সদস্য জনে বৰ্তমান চৰকাৰক ধন্যাবাদ দিলেই ভাল হয়।

শ্ৰীজগদীশ চন্দ্ৰ দাস—আমি এই দুইজন মহাবীৰৰ প্ৰতিমূৰ্ত্তি প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ লোৱা বুলি জানিব পাৰি নিতান্তই সন্তোষ পাইছো। কিন্তু আমাৰ অসমতো তেনেকুৱা অসংখ্য মহাপুৰুষ আছে। বিশেষকৈ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱৰো তেনেকুৱা এটা মূৰ্ত্তি প্ৰতিষ্ঠা কৰিব নোৱাৰিনে ?

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ (মুখ্যমন্ত্ৰী)—শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱে নিজেই কৈছিল "মূৰ্ত্তিও নেছাইবা, প্ৰসাদো নেখাইবা ভক্তিত হৈব ব্যভিচাৰ।"

শ্ৰীপ্ৰেমধৰ বৰা—অসমৰ ৰাজধানীতে এই মূৰ্ত্তি দুটা সকলোৱে দেখাকৈ প্ৰতিষ্ঠা কৰিব নোৱাৰিনে ?

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ (মুখ্যমন্ত্ৰী)—এতিয়া যি ডোখৰ ঠাই নিৰ্দ্ধাৰণ কৰা হৈছে সেই ঠাইডোখৰ যদি আমাৰ মাননীয় সদস্য সকলে চাই তেতিয়াহলে নিশ্চয় তেখেত সকলেও ইয়াক সমৰ্থন কৰিব। বিশেষজ্ঞ সকলে চাই চিতিহে ঠাইডোখৰ নিৰ্ব্বাচন কৰিছে।

শ্ৰীঅতুল চন্দ্ৰ শইকীয়া—এই মূৰ্ত্তি দুটা বৰ দীঘলীয়া নেকি ?

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ (মুখ্যমন্ত্ৰী)—আচল 'চাইজ'টো দিয়া টান কিন্তু ডাঙৰ হ'ব।

শ্ৰীসোনেশ্বৰ বৰা—মহাবীৰ লাচিত বৰফুকনে পুথিমাৰি ৰণক্ষেত্ৰতে প্ৰথমে যুদ্ধত নামিছিল। সেই ঠাইডোখৰতে এই মূৰ্ত্তি প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ কথাটো চৰকাৰে বিবেচনা কৰিবনে ?

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ (মুখ্যমন্ত্ৰী)—মই আমাৰ মাননীয় সদস্য শ্ৰীবৰা ডাঙৰীয়াক ধন্যবাদ দিছোঁ। এই কাৰণেই সেই ঠাইডোখৰ চিলেক্ট কৰা হৈছে।

Re: Rationing of Electrical Power

Shri Balabhadra Das asked:

* 26. Will the Minister, Power be pleased to state—

(a) Whether it is a fact that Secretary to the Government of Assam, Power (E), Mines and Minerals Department issued a Press Note under Memo No. 156/74/186 (A) dated the 19th September, 1975 introducing Rationing of Power with effect from last September, 1975?

(b) If so, under what provision of Law the said power rationing has been introduced by the said officer?

Shri Md. Idris [Minister, Power (E)] replied:

26. (a) -This Press Note did not introduce Power rationing. It was issued for the information and co-operation of the Public in the context of the power rationing already introduced by the Government with effect from last September 1975 under the Assam Electrical Energy Control Order, 1975 issued on 14th August, 1975.

(b)—The power rationing was introduced by the State Government and not by any officer, in exercise of the powers conferred by Sub-rule (2), and in particular by Clause (a), (e) and (q) of Sub-rule (3) of Rule 114 of the Defence of India Rules, 1971.

Shri Balabhadra Das - Will the Minister state, can the State Govt. supersede the Central Electric Supply Act and impose rationing of electricity? Rule 120 of the Defence of India Rule is meant for supply of electricity

and not for rationing the electricity.

Shri Md. Idris (Minister, Power (E))—Sir, electricity is a State subject as well and the power for rationing is conferred by Clauses (a), (e) and (q) of Sub-Rule (3), Rule 114 of DI. Rule which I have already mentioned in my reply.

Shri Balabhadra Das—D.I. Rule 120 of the D.I. Rules is for supply of electricity. The rule say—I am reading out the rule—

"If in the opinion of the State Government a person who has been granted a licence under Sec. 3 of the Indian Electricity Act, 1910 (9 of 1910) or has been given a sanction under Sec. 28 thereof is not able to accept any new or additional load required by any consumer, or to guarantee uninterrupted supply of power in any consumer for maintaining supplies and services essential to the life of community, the State Government may, by order in writing, direct the State Electricity Board constituted in the State under the Electricity (Supply) Act, 1948 (54 of 1984), to supply electrical energy to such consumer."

So, it is clearly not for rationing. Can the Hon. Minister deny it ? This is for supply of electricity when the licensee fails.

Shri Md. Idris (Minister, Power (E))—Hon. Member wants to raise a controversy at to under what provision of the Act rationing can be imposed. Sir, I have already mentioned that under Rule 114 of the D.I. Rule,

1971 rationing can be imposed by the State Government.

Shri Balabhadra Das – This is an abuse of the D.I. Rules. Further I want to know under what provision of the Rule the Secretary to the Government can introduce rationing of power. Is the Secretary empowered to advise the people to use traditional earthen lamps or candles for the purpose of illuminations. The Press Note says, –

"The Government also hope that the people would use traditional earthen lamps or candles for the purpose of illuminations, thereby not only saving power but also giving a fillip to the local units manufacturing such lamps or candles."

Is the Secretary entitled to advise people like that ?

Shri Md. Idris (Minister, Power (E)) – Sir, I am sorry the the Hon. Member has misconstrued the intention of the Press Note. The Secretary had never imposed any rationing policy. It is the Government who have decided to introduce it. What the Secretary has done is that he has only executed the decision of the Government and he has done it through a Press Note. As regards asking for restriction in the use of electricity, this, under circumstances of present power shortage, is necessary, and therefore, he has exhorted the people to do so.

Shri Dulal Chandra Khaund – May I know from the Hon.

Minister the total demand of power in the State and also the total generating capacity of the State for which rationing has to be introduced ?

Shri Md. Idris (Minister, Power (E)) – Definitely there is a gap between the availability and the demand for which reason rationing has to be introduced. The details may be sought for by a separate question.

Shri Dulal Chandra Khaund—The question is about rationing because supply in comparison to the demand is short. I want to know the extent of the gap.

Mr. Speaker – He wants notice of that.

শ্ৰীকবীৰ চন্দ্ৰ ৰায় প্ৰধানী—যোৱা পৰহীয়ে ডেৰ ঘণ্টাৰ কাৰণে লাইট নাইকীয়া হৈছিল সেইটো চৰকাৰৰ সিদ্ধান্ত ক্ৰমে হৈছিল নেকি ?

মঃ ইদ্ৰিচ (মন্ত্ৰী)—কেতিয়াবা ব্ৰেক ডাউন হয়।

Shri Abdul Muqtadir Choudhury – How long the power rationing will continue ?

Shri Md. Idris (Minister, Power (E))—Till the situation improves by new generation of power.

Shri Balabhadra Das – Is the Minister aware that power is a necessary material for the industry ? If so, I want to know whether during the period of rationing the industries in Assam should remain closed.

Shri Md. Idris (Minister, Power (E)) – Exactly the other way round; the policy is to save something from the consumers and divert it to the new industry and irrigation schemes.

Shri Jagannath Sinha—The Hon. Minister has stated that rationing will continue till the position of power generation improves. May I know when the new generators will be installed and the position of power generation is expected to improve ?

Shri Md. Idris [Minister, Power (E)]—Although this is a new question I would like to say for the information of the House that we have started a new project at Bongaigaon which is expected to be completed within 3/4 years.

Starred Question 27 was not put, the member being absent.

Re : Regional Engineering College, Silchar

Shri Abdul Muqtadir Choudhury asked :

*28. Will the Minister, in-charge of Education be pleased to state—

The progress so far made in construction of Regional Engineering College at Silchar ?

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister) replied :

28.—The Progress so far made in construction of the Regional Engineering College at Silchar are as follows—

(i) 90 per cent Construction of Approach Road of 4.92 KM long to the Campus of the College is already completed.

(ii) 1.68 KM Long Hostel Approach Road has been completed.

(iii) 11 KV. H.T. lines of 2400 to the centre of the Campus has already been completed.

(iv) The Water supply scheme has already been taken up by the P.H.E. Deptt.

(v) Construction of one Hostel Building has been completed up to plinth level.

(vi) Administrative Approval for construction of workshop building has already been accorded. The State P. W. D. who has been entrusted with construction of Building has invited necessary tenders etc. An amount of Rs. 2.00 Lakhs has already been released by the Central Government for construction of the Building.

(vii) The Estimates of other buidings have alredy been sent to Government of India for according Administrative approval and to lift the embarge.

Shri Abdul Muqtadir Choudhury—When the Principal and the two Professors were appointed ?

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister)—I want notice of it, Sir.

Shri Abdul Muqtadir Choudhury—When it is expected to start functioning

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister)—That has not yet been finalised.

Shri Muqtadir Choudhury—The total amount spent for the purpose ?

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister)—The actual

expenditure is not here but how much has been sanctioned and progressively spent, it is here. For recurring Rs. 21 lakhs have been sanctioned and for non-recurring expenditure for building and other things Rs. 4,13 lakhs. Then for land and development Rs. 54 lakhs. Central Govt. has given already Rs. 9.48 lakhs including a loan of Rs. 5 lakhs for construction of the hostel. That has already been given, and the State Government has, in the meantime, released in one case Rs. 16.74 lakhs and in another case Rs. 19.84 lakhs, the toial betng Rs. 36.58 lakhs. These amounts have been released, but actually how much has been spent, the figure is not here.

Mahammad Abdul Jalil Choudhury—অধ্যক্ষ মহাশয়, মুখ্যমন্ত্রী মহাশয়ের জবাবে বুঝা গেল যে এখনো College Building তৈরী হয়নি, ছাত্র নাই, শিক্ষক নাই কেবল রাস্তাঘাট তৈরী করা আরম্ভ হয়েছে। কিন্তু একথা কি সত্য যে এই কলেজের Principal এবং দুইজন Professor আজ পর্যন্ত বেতন পেয়ে যাচ্ছেন?

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister)—একথা সত্য যে আগে এই বন্দোবস্ত ছিল। একজন Principal এবং দুইজন Professor এর নিযুক্তি হয়েছিল কিন্তু এখন তা বন্ধ হয়ে গেছেঁ। কেবল আসাম P.W.D. র একজন Supdt. Engineer Building Construction এর Secretary হিসাবে বর্তমানে আছেন।

Mahmmad Abdul Jalil Choudhury—আগে তাদেরে কেন নিযুক্তি দেয়া হয়েছিল ?

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister)—আগে কলেজ চালু করার উদ্দেশ্য তাদেরে নিযুক্তি দেয়া হয়েছিল। কিন্তু, পরে কেন্দ্রীয় সর‹

কারের নির্দ্দেশ অনুযায়ী প্রয়োজনী Building Construction এর কাজ শেষ করে College চালু করার সিদ্ধান্ত নেয়া হয়। তখন দেখা গেল যে কবে Building Construction বা workshop ইত্যাদির কাজ শেষ হবে তার সময় ঠিক নির্ধারণ করা সম্ভব নয় এবং এর ফলে এই Principal এবং Professor দের ব্যাপারে এই সিদ্ধান্ত নেয়া হয়। বর্তমানে Building আদির Construction এর সমস্ত Estimate....

Shri Jagannath Sinha—অধ্যক্ষ মহোদয়, মাননীয় মুখ্যমন্ত্রী মহাশয়ের কাছ যেকে জানতে পারি কি যে এই Professor দুইজন এবং Principal এর বেতন বাবদ সর্বমোট কতটাকা খরচ হয়েছে ?

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister)—এরজন্য একটা আলাদা নোটীশের প্রয়োজন আছে।

Re : Payment of Compensation

Shri Ramesh Mohan Kouli asked :

*29. Will the Minister, in-charge of Revenue be pleased to state—

(a) Whether Government is aware of the fact that the payment of compensation of the balance 50% for acquisition of land in the following cases for B. R. T. F. at Dhemaji under Dhemaji Subdivision, Dist. Lakhimpur are still pending since 1969-70 (1) Case No. 4 of 1966-67 Sesuani Pathar, (3) Gelua N. C. Case No. 3 of 1966-67, (3) Siripani Deori Gaon, case No. 5 of 1966-67, (4) Kapahtali, case No. 6 of 1966-67, (5) Khaliahmari No. 2 case No 1 of 1966-67, (6) Khaliahmari No. 1 of case No. 8 of 1966-67, (7) Gelua Block, case No. 7 of 1966-67 ?

(b) If so, the steps taken by Government for immediate payment of the above compensation ?

Dr. Bhumidhar Barman (Minister of State, Revenue) replied :

29 (a)—Yes, full compensations are yet to be paid in respect of Sl. No. 1, 3, 4 and 5 though in respect of Sl. Nos. 2, 6 and 7 full compensation were made. Balance compensation will be made shortly.

(b) Pattadars were issued notices already to receive compensation. In some cases pattadars did not turn up for receiving compensation and some prayed for time to receive compensation after obtaining succession certificate as the original pattadars since died.

Shri Romesh Mohan Kouli—Sir, the Hon'ble Minister of State has stated that in respect of Sl. Nos. 2,6 & 7 full compensation were made. But may I know from the Hon'ble Minister why the full compensations are not made to those persons who have completed all the legal formalities as these cases are long-pending ones ?

Dr. Bhumidhar Barman (Minister of State)—Sir, I have already stated in my reply that notices were issued to receive compensation but in come cases Pattadars did not turn up.

Shri Balabhadra Das—Sir, may I know from the Hon'ble Minister of State on what date the notices were served and when the acquisition of land was done ?

Dr. Bhumidhar Barman (Minister of State) – Sir, the acqu-

isition of land was done in 1968 and we got the final sanction from the Govt. of India in July 1975 and then the S. D. O. served the notices for receiving the compensation.

Shri Balabhadra Das—Sir, will the Minister of State, Revenue be pleased to say that whether these 7 years time are a short time for which Govt. could not finalise these compensation cases ? I know there is another instance of Sonapur where compensation money paid within two months of award but in this case why some unlucky Assamese people had to suffer a lot due to non-receipt of compensation for a long time. Sir, I want to know for whose fault these poor land owners had to suffer ? May I know from the Hon'ble Minister of State whether he will fix up the responsibility in these cases and pay interest to the landowners at a rate of 50% for making delay in finalising the compensation cases ?

Dr. Bhumidhar Barman (Minister of State)—Sir, in some cases we made part payment and immediately after receiving the final sanction from the Govt. of India we issued notices to the pattadars for receiving the full compensation.

Shri Romesh Mohan Kouli—Sir, the Hon'ble Minister of State has stated that notices were served and the people did not turn up. May I know from the Minister of State whether the notices were actually served or not ?

Dr. Bhumidhar Barman (Minister of State)—Sir, I got the information as such. But I shall look into it.

Shri Jagannath Sinha – Sir, may I know from the Hon'ble Minister of State for what purposes all these lands were acquired ? It appears that these lands were requisitioned in 1968 and the payment of compensation was going to paid in 1975. Whether the compensation is to be paid according to the valuation of 1968 or 1975 ? If it will be paid according to the valution of 1968 then who will bear the loss ? Whether the loss will be borne by the Govt. or by the poor land owners ?

Dr. Bhumidhar Barman (Minister of State)—Sir, these lands were requisitioned for the construction of road under Dhemaji Subdivision and the estimate of compensation was made according the valuation of lands at that time.

Shri Jagannath Sinha—Sir, then who will bear the loss ?

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister) – Sir, the difficulties are there and it is inherent in the process.

Shri Balabhadra Das– Sir, my question is not replied ?

Dr. Bhumidhar Barman (Minister)—Sir. I have already stated that it is Govt. of India case and we wrote already to them.

শ্ৰীকবীৰ চন্দ্ৰ ৰায় প্ৰধানী—অধ্যক্ষ মহোদয়, মাটিৰ ক্ষতিপূৰণ কিমান বছৰৰ পিছত দিয়া হয়? ক্ষতিপূৰণ দিম দিম বুলি মাটি বোৰ যেতিয়া বছৰৰ পিছত বছৰ পেলাই আৰু ক্ষতিপূৰণো নিদিয়ে, কিন্তু সেই সময়বোৰত

খেতি কৰি যি ফচল পালেহেঁতেন তাৰ ক্ষতিপূৰণ চৰকাৰে দিয়াৰ কিবা ব্যৱস্থা আছে নেকি ?

শ্ৰীভূমিধৰ বৰ্মণ (মন্ত্ৰী)—নাই ।

Shri Manabendra Sharma—Sir, may I know is there any instruction from the Govt. to the D. Cs and S. D. Os to settle up the pending cases of land compensation before 2nd October, 1975, last ? If so, how many cases have already been settled ?

Dr. Bhumidhar Barman (Minister of State)—Sir, we have issued instruction to settle up the cases as early as possible.

Shri Romesh Mohan Kouli—Sir, these cases are long-pending cases and they have already completed the legal formalities. In view of this, whether the Hon'ble Minister of State will take steps for giving them the full compensation early ?

Dr. Bhumidhar Barman (Minister of State)—Sir, I have already replied that I will look into.

Shri Romesh Mohan Kouli—Sir, so far I understand the notices were not served for receiving the compensation. May I know from the Hon'ble Minister of State whether that is correct or not ?

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister)—Sir, that will be enquired into.

বিঃ কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ প্ৰেক্ষাগৃহ

শ্ৰীসোনেশ্বৰ বৰাই সুধিছে :

* ৩০। মাননীয় গড়কাপ্তানী বিভাগৰ মন্ত্ৰী মহোদয়ে অনুগ্ৰহ কৰি জনাবনে—

(ক) অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ প্ৰেক্ষাগৃহটো অৰ্দ্ধ নিৰ্মিত অৱস্থাত পৰি থকা কথাটো চৰকাৰে জানেনে ?

(খ) যদি জানে তেন্তে এই প্ৰেক্ষাগৃহটোৰ নিৰ্মাণ আঁচনিৰ খৰচ কিমান বুলি ধাৰ্য্য কৰা হৈছিল ?

(গ) এই প্ৰেক্ষাগৃহটোত এতিয়ালৈকে কিমান খৰচ হ'ল ?

(ঘ) বৰ্ত্তমান অৱস্থাত প্ৰেক্ষাগৃহটোৰ নিৰ্মাণ কাৰ্য্য শেষ হবলৈ কি ব্যৱস্থা লোৱা হৈছে ?

শ্ৰীমহম্মদ ইদ্ৰিচ (গড়কাপ্তানী বিভাগৰ মন্ত্ৰী) য়ে উত্তৰ দিছে :

৩০। (ক) হয়, জানে।

(খ) ৮,৮২,৭৮০.০০ টকা।

(গ) ১৯৭৫ চনৰ জুলাই মাহৰ শেষলৈকে ৪,৮৬,৪৮০.০০ টকা।

(ঘ) চৰকাৰী নিয়ম অনুসৰি আৱশ্যকীয় ধন গড়কাপ্তানী বিভাগৰ হাতত জমা দিবলৈ বিশ্ববিদ্যালয় কৰ্ত্তৃপক্ষক অনুৰোধ কৰা হৈছে।

শ্ৰীসোনেশ্বৰ বৰা—অধ্যক্ষ মহোদয়, খৰচ অনুপাতে কাম হোৱা নাই। এই কথাটো চৰকাৰে কিবা তদন্ত কৰিছে নে ?

শ্ৰীমহম্মদ ইদ্ৰিচ (মন্ত্ৰী)—খৰচ অনুপাতে কাম হৈছে। কিন্তু কাম কৰিবলৈ এতিয়াও বাকী আছে।

শ্ৰীসোনেশ্বৰ বৰা—৮ লাখ ৮২ হাজাৰৰো বেছি টকাৰ আঁচনিখনত ইতিমধ্যে ৪ লাখ ৮৪ হাজাৰৰো বেছি টকা খৰচ হৈ গ'ল। কিন্তু আঁচনিখনত আধা কামতকৈও বেছি কাম বাকী আছে এইটো কথা মন্ত্ৰী মহোদয়ে স্বীকাৰ কৰিবনে ?

শ্ৰীমহম্মদ ইদ্ৰিচ (মন্ত্ৰী)—নকৰো কাৰণ কাম আধাতকৈও বেছি হৈছে।

শ্ৰীসোনেশ্বৰ বৰা—এই কামৰ ঠিকাদাৰ কোন আছিল ?

শ্ৰীমহম্মদ ইদ্ৰিচ (মন্ত্ৰী)—ইয়াৰ ঠিকাদাৰ হৈছে মেচাৰ্চ ইউনাইটেড ফ্ৰেণ্ডচ কোম্পানী।

শ্ৰীসোনেশ্বৰ বৰা—অধ্যক্ষ মহোদয়, কামতকৈ টকা বেছি খৰচ হ'ল, গতিকে বাকী যি কাম কৰিব লাগিব তাৰ বাবে ওপৰঞ্চি টকা কোনে দিব?

শ্ৰীমহম্মদ ইদ্ৰিচ (মন্ত্ৰী)—বাকী থকা কামৰ কাৰণে ৰিভাইজ এষ্টিমেট কৰিব লাগিব আৰু ওপৰঞ্চি টকা কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ে দিব।

শ্ৰীপ্ৰেম বৰা—আঁচনিৰ কাম প্ৰথমতে কেতিয়া আৰম্ভ হৈছিল?

শ্ৰীমহম্মদ ইদ্ৰিচ (মন্ত্ৰী)—১৯৬৯ চনৰ পৰা।

শ্ৰীজগন্নাথ সিংহ—দেৰি হোৱাৰ কাৰণে যে বেছি টকা দিব লাগিব তাৰ কাৰণে দায়ী কোন হ'ব?

শ্ৰীমহম্মদ ইদ্ৰিচ (মন্ত্ৰী)—ইয়াৰ বাবে দায়ী কোনেও নহয়। কাৰণ সেই সময়ত নেচনেল লেভেল আদিত বস্তু চৰ্ট আছিল।

শ্ৰীনগেন বৰুৱা—১৯৬৯-৭০-৭১ চনত এই বিলাক বস্তুৰ অভাৱ হোৱা নাছিল। অন্য কি বিজুতিৰ কাৰণে সময় মতে কাম কৰা নহ'ল মন্ত্ৰী মহোদয়ে জনাবনে?

শ্ৰীমহম্মদ ইদ্ৰিচ (মন্ত্ৰী)—ইয়াত কোনো বিজুতি ঘটা নাই। ১৯৬৯ চনতে এই কাম আৰম্ভ কৰা হৈছিল আৰু সেই একে চনতে ১ এপ্ৰিল তাৰিখে কৃষি বিশ্ববিদ্যালয় স্থাপিত হয়। আৰু সেই ধন বিশ্ববিদ্যালয়ে দিব বুলি কোৱাত সাতে পাচে দেৰি হৈ গ'ল।

শ্ৰীবদন তালুকদাৰ—এই কামত ৰিভাইজ এষ্টিমেট মতে কিমান খৰচ পৰিব?

শ্ৰীমহম্মদ ইদ্ৰিচ (মন্ত্ৰী)—ৰিভাইজ এষ্টিমেট মতে, ৯ লাখ ৯০ হাজাৰ ৫০০ শ টকা মুঠ খৰচ পৰিব।

শ্ৰীসোনেশ্বৰ বৰা—এই প্ৰেক্ষাগৃহটোৰ কাম কেতিয়া মানে শেষ হ'ব?

শ্ৰীমহম্মদ ইদ্ৰিচ (মন্ত্ৰী)—টাৰ্মচ অৱ এগ্ৰিমেণ্টৰ মতে ১৫ মাহৰ ভিতৰত কামটো হব লাগে। আৰু টকাখিনি গড়কাপ্তানী বিভাগৰ হাতত বিশ্ববিদ্যালয়ে জমা দিব লাগে, তেতিয়াহে কাম শেষ কৰিব পৰা হ'ব।

শ্ৰীসোনেশ্বৰ বৰা—১৫ মাহৰ ভিতৰত কিবা হিচাব বিশ্ববিদ্যালয়লৈ গৈছিল নে ? নে ইয়াৰ ভিতৰত কিবা চক্ৰান্ত আছে ?

শ্ৰীমহম্মদ ইদ্ৰিচ (মন্ত্ৰী —ইয়াত কোনো চক্ৰান্ত নাই । বিশ্ববিদ্যালয়ে আলোচনা কৰি টকা দিবলৈ ৰাজি আছে ।

বিঃ নগাওঁ জিলাৰ স্কুল পৰিদৰ্শক

শ্ৰীকেহোৰাম হাজৰিকাই সুধিছে :

* ৩১। মাননীয় শিক্ষা বিভাগৰ মন্ত্ৰী মহোদয়ে অনুগ্ৰহ কৰি জনাবনে—

(ক) নগাওঁ জিলাৰ স্কুল পৰিদৰ্শকজন বৰ্তমানে নতুন দিল্লীত প্ৰশিক্ষন লবসৈ যোৱাৰ কথা চৰকাৰে জানে নে ?

(খ) যদি জানে, এই পৰিদৰ্শকজন যোৱাৰ পিচৰ পৰা নগাওঁ জিলাত স্কুল পৰিদৰ্শকৰ কাম কোনে চলাইছে ?

(গ) এই কথা সঁচানে যে নগাওঁ জিলাত স্কুল বিভাগৰ সহকাৰী পৰিদৰ্শকজনৰ পদটোও বহুদিনৰ পৰা খালি হৈ আছে ?

(ঘ) স্কুল পৰিদৰ্শক আৰু সহকাৰী পৰিদৰ্শক এজনো নথকাত জিলাখনৰ স্কুলসমূহ বিশেষকৈ শিক্ষক সকলে নানা অসুবিধাৰ সন্মুখীন হোৱাৰ কথা চৰকাৰৰ দৃষ্টি গোচৰ হৈছেনে ?

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ মুখ্যমন্ত্ৰী) য়ে উত্তৰ দিছে ।

৩১। (ক)—হয় ।

(খ) মিকিৰ পাহাৰ জিলাৰ স্কুলসমূহৰ পৰিদৰ্শক শ্ৰীনগেন চন্দ্ৰ গোস্বামীয়ে নিজৰ কাৰ্য্যভাৰৰ উপৰিও নগাওঁ জিলাৰ পৰিদৰ্শকৰ কাম চলাইছে ।

(গ) নগাওঁ জিলাৰ স্কুল সমূহৰ সহকাৰী পৰিদৰ্শকৰ পদটো যোৱা ২৫ ডিচেম্বৰৰ পৰা খালি হৈছিল । সেই ঠাইত ডিব্ৰুগড় জিলাৰ সহপৰিদৰ্শকজনক নগাওঁলৈ বদলিৰ নিৰ্দ্দেশ দিয়া হৈছে ।

(ঘ) প্ৰশ্ন নুঠে ।

শ্ৰীকেহোৰাম হাজৰিকা—অধ্যক্ষ মহোদয়, মন্ত্ৰী মহোদয়ে কৈছে যে মিকিৰ পাহাৰ জিলাত এজন পৰিদৰ্শককে দায়িত্ব দিয়া হৈছে আৰু একেজনেই নগাওঁ জিলাৰ দায়িত্বতও আছে। গতিকে নগাওঁ জিলাৰ শিক্ষক সকলৰ দৰমহা আদি পাচ কৰিবলৈ যথেষ্ট অসুবিধা হৈছে। এই কথা মন্ত্ৰী মহোদয়ে জানেনে ?

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ (মুখ্যমন্ত্ৰী)—অধ্যক্ষ মহোদয়, অসুবিধা অলপ হবই। কিন্তু তৎকালে এটা স্থায়ী ব্যৱস্থা কৰা হ'ব।

শ্ৰীপ্ৰেম বৰা—এই পৰিদৰ্শক জনে দিল্লীলৈ প্ৰশিক্ষণ লবলৈ কেতিয়া গৈছিল ?

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ (মুখ্যমন্ত্ৰী)—এইটো মোৰ হাতত নাই। অৱশ্যে এম, চি ভূঞাই ৩ বছৰৰ কাৰণে নেচনেল ষ্টাফ কলেজলৈ ট্ৰেইনিঙৰ কাৰণে গৈছিল।

শ্ৰীকেহোৰাম হাজৰিকা—নতুন সহকাৰী পৰিদৰ্শক জনে কামত যোগদান কৰিবলৈ কেতিয়া আহিব ?

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ (মুখ্যমন্ত্ৰী)—জানুৱাৰী মাহৰ ২০ তাৰিখত হুকুম দিয়া হৈছিল। এতিয়াও অহা নাই। আহিব।

শ্ৰীপিতসিং কোঁৱৰ—চৰকাৰে পঠোৱা চিঠিখন গৈ পাইছে নে ?

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ (মুখ্যমন্ত্ৰী)—সন্দেহ কৰিবৰ কোনো থল নাই।

শ্ৰীআটাউৰ ৰহমান—দুখন জিলা এজনৰ চাৰ্জত থকা কাৰণে শিক্ষক সকলে দৰমহা আদি পোৱাত অসুবিধা হৈছে কিন্তু প্ৰতি জিলা বা মহকুমাই প্ৰতি এজনকৈ ডি, আই থকা স্বত্তেও এই স্কুল সমূহ প্ৰভিন্সিয়েলাইজ কৰাৰ পিচতো শিক্ষক সকলে দৰমহা পোৱাত অসুবিধা পাইছে। এই কথাটো চৰকাৰে জানেনে ?

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ (মুখ্যমন্ত্ৰী)—অসোঁৱাহ থকাটো স্বাভাৱিক।

শ্ৰীগোলাপ বৰুৱা—সহকাৰী পৰিদৰ্শক জনৰ ইয়াত জইন কৰিবলৈ যে ইচ্ছা নাই সেই কথাটো মন্ত্ৰী মহোদয়ে জানেনে ?

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ (মুখ্যমন্ত্ৰী)—সেই কথা মই নাজানো।

শ্ৰীহুলাল খাউণ্ড—মিকিৰ পাহাৰ জিলাতেই এই পৰিদৰ্শক জন থাকে নে নগাওঁ জিলাত থাকে ?

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ (মুখ্যমন্ত্ৰী)—প্ৰয়োজন বোধে দুয়ো ঠাইতে কাম কৰে ।

Re : Political History of Assam

Shri Balabhadra Das asked :

*32. Will the Chief Minister be pleased to state—

(a) The steps so far taken by the Government for preparing the political history of Assam ?

(b) Since when the steps for preparation of political history of Assam have been taken up by the Government ?

(c) The person or persons authorised or empowered by the Government for collection of data and documents etc. of the political sufferers/freedom fighters ?

(d) Whether the data and documents have been collected by the machinery set up by the Government and if so, the number of persons in respect of whom such data and documents have been collected ? (The figures should be shown districtwise)

(e) The amount so far spent for collection of data and documents and the nature of expenditure incurred ?

(f) The names and designations of the persons entrusted with the job and whether those persons themselves are political sufferers or freedom fighters ?

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister) replied.

32. (a) For preparation of Political History of Assam, the

Government of Assam have set up a State Committee with following members.

1. Shri Dev Kanta Barooah.
2. Shri Bijoy Chandra Bhagawati.
3. Shri Mahendra Mohan Choudhury.
4. Shri Lakhmidhar Bora.
5. Shri Debeswar Sarma.
6. Shri Harendra Nath Barua.
7. Shri Mohendra Nath Hazarika.
8. Shri Satish Chandra Kakati. Chief Minister will act as convenor of the Committee.

(b) A temporary Government Department has been created since November, 1975 under the style Department for Preparation of Political History of Assam with a view to undertaking the compilation work as a time bound project.

(c) The following persons have been entrusted by the Government for collection of materials and compilation of the History—

1. Dr. H. K. Barpujari, Head of History Department of Gauhati University—General Editor.
2. Dr. A. Guha, Professor of Economic, History, Centre for Studies in Social Sciences, Calcutta.
3. Dr. S. K. Borpujari, Reader of History, Gauhati University, Editor cum coordinator.
4. Dr. A. C. Bhuyan, Editor, History of Freedom Movement as Editor.

5. Dr. S. P. De, Lecturer Cachar College as Associate Editor.

6. Prof. Udayaditya Bharali Lecturer, Cotton College as Associate Editor.

7. Dr. Baniprasanna Misra, Ex-Lecturer, of Gokhale Institute of Political Science as Associate Editor.

8. Shri Mrinal Kr. Barua, A. C. S. I. as Special Officer.

9. Shri J. N. Bhuyan, Compiler for History of Freedom Fighters movement as Compiler.

10. Shri R. C. Medhi, Compiler for whos' who of Freedom Fighter in Assam as Compiler.

(d) The data and documents are collected by the above machinery for preparation of Political History. Under the scheme the Govt. proposed to compile a Political History of Assam covering period from 1826-1947. The history will depict the course of events only and it will not be the individual freedom fighters whos' who. Therefore materials for the history have been collected on that basis.

(e) An amount of Rs. 16,257.45 have been spent so far as Pay, T. A. and Contingency.

(f) The names and designations of the persons entrusted with the job are shown at (c) above.

They have been selected for their expertise in the field of history and not for their being political su-

fferers or freedom fighters themselves.

Shri Dulal Chandra Khaund—Sir, May I know the Hon. Chief Minister whether this history will be a socio-political history or only the history of political movements ?

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister) It will be a socio-political history also.

Shri Dulal Chandra Khaund—Will it include the freedom movements, whether all streams of the freedom movement will be included in it ?

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister)—That is so, Sir,

শ্ৰীআটাউৰ ৰহমান—প্ৰশ্নটোৰ উত্তৰত মুখ্যমন্ত্ৰীয়ে কেইগৰাকীমান যোগ্য ব্যক্তিৰ নাম উল্লেখ কৰিছে। যিসকলৰ যোগ্যতাত সন্দেহ নাই। কিন্তু লিষ্টখনত দেখা গল যে সমাজৰ বিভিন্ন স্তৰৰ বিভিন্ন গোষ্ঠিৰ লোকক অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হোৱা নাই। সেই বিষয়ে চৰকাৰে দৃষ্টিপাত কৰিবনে ?

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister)—Two of the persons belonging to the minority Commuinity who are freedom fighters, and one being from the district of Cachar and the other from the district of Nowgong will be included in the Committee. It is being processed now.

Shri Santosh Kumar Roy—Sir, from 1905 to 1912 in the eastern part of Bengal including Assam there are lot of political datas and documents in Dacca. It is possible that lot of datas and documents for this period are available at Dacca, will the Government make any arrangement to collect these datas and documents from Dacca ?

Shrs Sarat Chandra Sinha, (Chief Minister)—The Hon. Member has referred to the questions of individuals. Another Committee has been entrusted with this task, That committee will do it.

শ্ৰীলক্ষ্মীকান্ত শইকীয়া—মুখ্য মন্ত্ৰীয়ে উত্তৰত কৈছে যে ছুজ-ছু কিতাপ খন সংকলন কৰিবৰ বাবে ইতিমধ্যে এটা বিভাগ খুলিছো। কিন্তু কিতাপ খন এতিয়াও প্ৰকাশ হোৱা নাই। এতিয়া এই ৰাজনৈতিক বুৰঞ্জীখন প্ৰকাশ হোৱাৰ পিচত ছুজ-ছু খনৰ আৱশ্যক হবনে ? বা ছুজ-ছু খন প্ৰকাশ হবনে ?

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister)—A date has been fixed for the publication of this history, the date is the 22 nd January 1977, because that is the birth date of Late Shri Tarun Ram Phookan. As we are observing a centenary from the birth date of Late Shri Nabin Chandra Bardoloi to the birth date of Tarun Ram Phookan. We shall publish it on the tast day of the centenary.

Shri Balabhadra Das—Sir, there has been some apprehension in the minds of the people belonging to different castes and creed, and communities, it is necessary that this body should be a representative body of all communities, castes and religions, otherwise these people feel that their heroes will not be represented.

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister)—Sir, the task have been entrusted to the eminent acadamicians and distinguished leaders. We have full confidence in them. They will truly depict the actual fond of the political history of Assam.

শ্ৰীঅতুল চন্দ্ৰ শইকীয়া—স্বাধীনতা সংগ্ৰামত চিলেট জিলাই গুৰুত্বপূৰ্ণ পাৰ্ট প্লে কৰিছিল। এই বুৰঞ্জীত সেই জিলাৰ ভূমিকাই ঠাই পাবনে নেপায় ?

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ (মুখ্যমন্ত্ৰী)—বুৰঞ্জী লিখিলে অবিভক্ত চিলেটৰ ভূমিকাৰ কথা বাদ পৰিব নোৱাৰে। তাৰ পৰা সমল সংগ্ৰহ কৰাটোহে এটা সমস্যা হৈ পৰিছে কাৰণ তাৰ বৰ্ত্তমান পৰিস্থিতিয়ে অসুবিধাৰ সৃষ্টি কৰিছে। তথাপিও সংগ্ৰহ কৰিবলৈ চেষ্টাৰ ত্ৰুটি কৰা নহব।

শ্ৰীসোনেশ্বৰ বৰা—'জানানে' বুলি প্ৰকাশ কৰা এখন কিতাপত লিখিছে আহোম সকল অসমলৈ অহাৰ আগতে কোচ আৰু কছাৰী ৰজাই অসমত ৰাজত্ব কৰিছিল। ঠিক সেইদৰেই কুশল কোঁৱৰৰ জন্ম স্থান ক'ত ? প্ৰশ্নটোৰ উত্তৰ যোৰহাট প্ৰশিক্ষন বিদ্যালয়ৰ পৰা পাচ্ কৰা বি-এ বি-টি শিক্ষকেও শিকাইছে জন্মস্থান সৰুপথাৰত বুলি। পিচে এইটো একেবাৰে অসত্য কথা। আচলতে কুশল কোঁৱৰৰ জন্মস্থান ঘিলাধাৰী মৌজাৰ চাংদাং গাৱঁত। এইবিলাক সংশোধন নকৰিলে সেইদৰেই চলি থাকিব।

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ (মুখ্যমন্ত্ৰী)—সেইসকল ব্যক্তিৰ প্ৰাপ্তিৰ সমালোচনা কৰা সমীচিন নহব। তথাপি ভুল যাতে নহয় তালৈ নিশ্চয় লক্ষ্য ৰখা হব।

Shri Giasuddin Ahmed—What is the object of this political history, Sir ? Will it be to lead the present and future generation of people in the proper direction keeping the national goal in view ?

Maulana Abdul Jalil Choudhury—অধ্যক্ষ মহোদয়, সিলেট জেলার রাজনৈতিক নির্যাতীত জাতীয়তাবাদী লোকেদের বিশেষ মূল্যবান কয়েকটি Document আমার হাতে আছে। প্রয়োজন হলে এই Committee এগুলি পরীক্ষা করে দেখতে পারেন।

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister—সেজন্য আমি মাননীয় সদস্যের নিকট কৃতজ্ঞ থাকবো।

Re : Legal Aid

Shri Giasuddin Ahmed asked :

*33. What steps have been taken to provide legal aid to the poor ?

Shri Syed Ahmed Ali (Minister, Law) replied :

33—The matter is under examination of the Government.

Shri Giasuddin Ahmed—Sir, how long it will take to complete the examination and to take concrete steps ?

Shri Syed Ahmed Ali (Minister)—Govt. will finalise the scheme as early as possible.

Shri Giasuddin Ahmed—Sir, whether any draft scheme has been prepared for examination ?

Shri Syed Ahmed Ali (Minister)—Yes Sir, A draft scheme has been prepared but that is not finalised as yet.

Shri Giasuddin Ahmed—May we know the salient features of the draft scheme ?

Shri Syed Ahmed Ali (Minister)—There will be several committees at different stages, for example at the State level there will be a committee and then at the district and subdivisional level and also there will be legal aid committees at High Court level, District Judge level, Subdivisional Magistrate level and Munsiff level and so on.

Shri Giasuddin Ahmed—Pending finalisation of this scheme whether Govt. will consider the question of helping the poorer sections of the litigants particularly in matters regarding dispute over land between tenants and

landlords and for these matters whether the Govt. Advocates may be entrusted with the task of helping those people ?

Shri Syed Ahmed Ali (Minister)—Sir, it is not possible for the Govt. machinery to help directly all those eligible litigants. But, Sir, in other States certain voluntary organisations have already been constituted and in our State also two voluntary organistions have already been constituted and Govt. will find it difficult to help one or the other or both the organisations. So it is decided to amalgamate both the organisations and of late these two orgnisations have already been amalgamated and we are now seriously thinking to extend financial aid to this voluntary organisation so that they may directly take up the cases.

Shri Premadhar Bora—Whether the Govt. will constitute ad hoc committees at various level ?

Shri Syed Ahmed Ali (Minister)—When this will be finalised the suggestion may be examined.

শ্রীঅতুল শইকীয়া—এই সম্পৰ্কে বিত্তিয় ফালে উল্লেখ আছে যে, ওকালত নামাত এটকাৰ পৰা ছুটকা লোৱাৰ প্ৰস্তাৱ আছিল এইটো কাৰ্য্যকৰি হব নে নহয় জনাব নে ?

শ্ৰীচৈয়দ আহমেদ আলি (মন্ত্ৰী)— কাৰ্য্যকৰি হলে ওকালত নামাত পইচা যাতে নালাগে তাৰ কাৰণে চাম ।

Shri Balabhadra Das—Will the Minister agree that most of the cases of the poor, for whom this scheme is

meant, come before the Assistant Settlement Officers for attestation, for their naming under the Tenancy Act and will the Minister include the service of lawyers for poor people in the Assistant Settlement Officers level also ?

Shri Syed Ahmed Ali (Minister)—Yes Sir. A committee will also be constituted at that level.

Shri Ataur Rahman – Sir, may I know the contribution that was made by the recent lawyers' convention ?

Shri Syed Ahmed Ali (Minister)—Lawyers' contribution – whether in the form of finance or advice ?

Shri Ataur Rahman—Ideas.

Shri Syed Ahmed Ali (Minister)—There were some recommendations and we have already adopted the recommendations and those are under examination.

বি : অসম পুথি ভঁৰাল সেৱা আইন

শ্ৰীলক্ষীকান্ত শইকীয়াই সুধিছে :

* ৩৪। মাননীয় শিক্ষা বিভাগৰ ভাৰপ্ৰাপ্ত মন্ত্ৰী মহোদয়ে অনুগ্ৰহ কৰি জনাবনে –

অসম পুথি ভঁৰাল সেৱা আইন এখন প্ৰণয়নৰ প্ৰস্তাৱ চৰকাৰে কাৰ্য্যকৰী কৰিবনে ?

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ (মুখ্যমন্ত্ৰী) য়ে উত্তৰ দিছে :

৩৪। অসম পুথি ভঁৰাল সেৱা আইন এখনৰ খচৰা প্ৰস্তুত কৰা হৈছে কিন্তু চূড়ান্ত সিদ্ধান্ত লোৱা হোৱা নাই।

শ্ৰীলক্ষীকান্ত শইকীয়া—মহোদয়, এই সদনত শিক্ষা মন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই এই সম্বন্ধে

এখন আইন প্ৰণয়ন কৰাৰ কথা উল্লেখ কৰিছিল। এনে ধৰণৰ আইন ইতিমধ্যে কেইবাখনো ৰাজ্যত প্ৰণয়ন কৰা হৈছে। এই আইন খন এই অধিবেশনতে উত্থাপন কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিবনে ?

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ (মুখ্যমন্ত্ৰী) – ভাবি চাম।

বি : ঘাটি মঞ্জুৰী পোৱা মহাবিদ্যালয়

শ্ৰীলক্ষীকান্ত শইকীয়াই সুধিছে :

* ৩৫। মাননীয় শিক্ষা বিভাগৰ ভাৰপ্ৰাপ্ত মন্ত্ৰী মহোদয়ে অনুগ্ৰহ কৰি জনাবনে—

(ক) ১৯৭৪-৭৫ আৰু ১৯৭৫-৭৬ চনৰ বিত্তীয় বছৰত কিমানখন মহাবিদ্যালয় ঘাটি মঞ্জুৰী দিয়া পৰ্য্যায়লৈ উন্নিত কৰা হৈছে?

(খ) এই মহাবিদ্যালয় সমূহৰ তালিকাখন সদনৰ মেজত ৰাখিবনে ?

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ (মুখ্যমন্ত্ৰী) য়ে উত্তৰ দিছে :

৩৫। (ক)—১৯৭৪-৭৫ চনৰ বিত্তীয় বছৰত নখন মহাবিদ্যালয় আৰু তিনিখন মহাবিদ্যালয়ৰ বিজ্ঞান শাখা ঘাটি মঞ্জুৰী দিয়া পৰ্য্যায়লৈ উন্নিত কৰা হৈছে। ১৯৭৫-৭৬ চনৰ বিত্তীয় বছৰত ঘাটি মঞ্জুৰী পৰ্য্যায়লৈ উন্নিত কৰিবৰ কাৰণে বাইশখন মহাবিদ্যালয়ৰ চূড়ান্ত তালিকা প্ৰস্তুত কৰা হৈছে আৰু চৰকাৰৰ বিবেচনাধীন হৈ আছে।

(খ)—মহাবিদ্যালয়ৰ তালিকাখন সদনৰ মেজত ৰখা হ'ল।

শ্ৰীলক্ষীকান্ত শইকীয়া – মহোদয় ১৯৭৪-৭৫ চনত কিমান মহাবিদ্যালয়ক ঘাটি মঞ্জুৰী দিয়া হ'ব ?

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ (মুখ্যমন্ত্ৰী)—২২ খনৰ কথা প্ৰশ্ন উত্তৰত কোৱা হৈছে। অৱশ্যে পৰৱৰ্ত্তী বছৰৰ কাৰণে একো সিদ্ধান্ত কৰা নাই ?

Shri Premadhar Bora – Mr. Speaker, Sir. May I know the principles followed by the Govt. in bringing the colleges under deficit system in 1974-75 ?

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister)—Sir, the basis that it should be affiliated degree college of the University, then enrolment, availability of fund, then the date of starting of the college and the date of affiliation, then the general need of special education like commerce etc. and general need of the area. These are the basis on which the colleges are given the deficit system of grant.

শ্ৰীঅযোদ্ধা ৰাম দাস—মহোদয়, ১৯৭৫-৭৬ চনৰ যি কেইখন মহাবিদ্যালয় মঞ্জুৰীৰ কাৰণে লোৱা হৈছে তাৰ ভিতৰত গোৱালপাৰা জিলাৰ বিজনী কলেজখন লোৱা হৈছে নেকি?

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ (মুখ্যমন্ত্ৰী)—লিষ্টত সকলো দিয়া আছে।

শ্ৰীসোনেশ্বৰ বৰা—এই বিষয়টো সকলো ঠাইতে সমান ভাৱে বিবেচনা কৰা হৈছে নে নাই?

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ (মুখ্যমন্ত্ৰী)—এইটো সমভাৱেই বিবেচনা কৰা হৈছে।

বি: পঞ্চায়ত আদালত

শ্ৰীলক্ষীকান্ত শইকীয়াই সুধিছে:

*৩৬। মাননীয় পঞ্চায়ত বিভাগৰ মন্ত্ৰী মহোদয়ে অনুগ্ৰহ কৰি জনাবনে—

(ক) পঞ্চায়তী-ৰাজ আইন অনুসৰি অসমত "পঞ্চায়ত আদালত" গঠন কৰা হৈছে নেকি?

(খ) যদি হৈছে ক'ত ক'ত কৰা হৈছে?

(গ) যদি নাই হোৱা কেতিয়া হ'ব?

শ্ৰীচৈয়দ আহমেদ আলি (পঞ্চায়ত বিভাগৰ মন্ত্ৰী) য়ে উত্তৰ দিছে:

৩৬। (ক)—নাই হোৱা।

(খ)—প্ৰশ্ন নুঠে।

(গ)—বিষয়টো বৰ্তমান চৰকাৰৰ বিবেচনাধীন।

শ্ৰীলক্ষীকান্ত শইকীয়া—এই বিষয়টো বিবেচনা কৰিবলৈ আৰু কিমান সময় লাগিব ?

শ্ৰীআহমেদ আলি (মন্ত্ৰী)—অৰ্থনৈতিক অৱস্থাটোৰ ওপৰত সকলো নিৰ্ভৰ কৰে। অৰ্থনৈতিক অৱস্থা খাপ খালেই এইবোৰ কৰা হ'ব।

শ্ৰীসোনেশ্বৰ বৰা—১৯৪৭ চনৰ পৰাই এইটো বিবেচনাধীন হৈ আছে, এইটো কণা হাইঁক পতান দিয়াৰ দৰে হোৱা নাইনে ?

শ্ৰীচৈয়দ আহমেদ আলি (মন্ত্ৰী)—আমি চেষ্টা কৰি আছো, অৱস্থা আৰু পৰিবেশৰ সৃষ্টি হলেই হ'ব।

Debate on the Governor's Address

Mr. Speaker—The question hour is over. Before the debate on Governor's Address starts I make an announcement:

"Shri Giasuddin Ahmed, M.L.A. requested the Deputy Speaker to convene meeting of the whips to decide about the allotment of time to different Groups for discussion on Governor's Address, Accordingly, I called a meeting of Whips of different parties at 9.15 a.m. today to discuss about allotment of time to different Groups during the debates on Governor's Address. It appears that the total time available is 12 hours and I am glad to announce that the Whips have agreed to divide the time as follows:

Congress	....$8\frac{1}{2}$ hours
Opposition (consisting of four groups)	....$3\frac{1}{2}$ hours

The Opposition will divide the time among themselves. All the parties will submit a list to me indicating the time allotted to each Hon'ble Member.

Maulana Abdul Jalil Choudhury—না, আমি Follow করেছি, তবে আমারা আবেদন আপনার নিকট, ন্যায়সঙ্গত বক্তাকে সময় দিবেন।

Mr. Speaker—এখন আপনার 'Whip' এর উপর depend করছে।

Maulana Abdul Jalil Choudhury—এখনতো সদনে আলোচনা হচ্ছে....

Mr. Speaker—সদনে আলোচনা হলেও একটা Meeting হয়েগেছে এবং এই Meeting এর সিদ্ধান্ত অনুযায়ী আপনাদের নিজেদের 'Whip' কে বল্‌বেন।

*শ্ৰীতুলাল চন্দ্ৰ খাউণ্ড—মহোদয়, মোৰ অসমাপ্ত কথাখিনি হ'ল, এই যে আজি চৰকাৰে ৰাজনৈতিক ভাৱে কিছুমান প্ৰচেষ্টা চলাইছে আৰু সেই প্ৰচেষ্টাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত সাধাৰণ সমাজে যিখিনি অৰ্থনৈতিক সহাৰি হিচাবে পাব লাগে সেইটো যদি নাপায় তেন্তে ই অত্যন্ত দুখৰ কথা। যোৱা কালি শ্ৰীভট্টাচাৰ্য্য ডাঙৰীয়াই কেইটামান কথা উল্লেখ কৰি গৈছে যে অতি গুৰুতৰ কথা হৈছে যে আমাৰ দেশত চৰকাৰে কিছুমান ৰাজনৈতিক ভাৱে প্ৰচেষ্টাৰ অৱতাৰণা কৰি সৰ্ব্বসাধাৰণৰ স্বাৰ্থৰ বিপৰীতে বহুতো কাম কৰিছে ই অতিশয় দুখৰ কথা। আমি যদি শ্ৰমিক শ্ৰেণীৰ বিৰুদ্ধে কিছুমান কাম কৰো যি খিনি কাম চৰকাৰে ইতিমধ্যে কৰি গৈছে ই গণতন্ত্ৰৰ পৰিচায়ক নহয় বৰং ই আমাৰ দেশৰ গণতন্ত্ৰক ধ্বংস কৰিব। পূৰ্ব্বৰে পৰা যি সকল পুঁজিবাদীয়ে বৰ্তমানলৈকে গণতন্ত্ৰ বিৰোধী কাম কৰি আছে সেই সকলক যদি আজিৰ চৰকাৰে প্ৰত্যক্ষ বা পৰোক্ষ ভাৱে সহায়েই কৰে তেতিয়াহলে দেশত গণতন্ত্ৰ বা সমাজতন্ত্ৰ গঢ়ি উঠিব নোৱাৰে। মহোদয়, চৰকাৰে যিটো ভলণ্টিয়াৰ স্কিম লৈছিল সেইটো বৰ ভালেই আছিল। এচেট্‌চ আৰু লায়েবিলিটি সম্পৰ্কত ওৱাৰ্চু কমিটিয়ে এটা নিৰ্দ্দেশ দি গৈছিল

*Speech not corrected

আৰু সেই অনুসাৰে এতিয়ালৈকে কোটি কোটি কলাধনৰ এটা নগণ্য অংশ অৰ্থাৎ প্ৰায় ১৫০ কোটি টকা বাহিৰ কৰিয়ে চৰকাৰেই ঢোল কোবোৱাৰ আৰম্ভ কৰিলে যে পুঁজিপতি সকলৰ সকলো ধন বাহিৰ হ'ল। ইয়াৰ দ্বাৰা পৰোক্ষ ভাৱে পুঁজিপতি সকলক প্ৰশ্ৰয় দিয়া হ'ল আৰু ফলত শ্ৰমিক শ্ৰেণীয়ে যিটো সমাজ তান্ত্ৰিক অৰ্থনীতিৰ ভিত্তিত সংগঠিত হোৱাৰ দাবী কৰিছিল সেইটো খৰ্ব্ব কৰিলে। এনে ধৰণেই শ্ৰমিক শ্ৰেণীৰ ওপৰত আক্ৰমণ চলাই থাকে তেতিয়াহলে দেশখনৰ অগ্ৰগতিত বা সমাজ তন্ত্ৰ ক্ষেত্ৰত আমি কেতিয়াও উপনিত হ'ব নোৱাৰিম। মই এইটো দৃঢ় ভাৱে কব পাৰো যে, আজি ভাৰতে দঢ়াই দঢ়াই কৈ থকা সমাজ নীতি এই শ্ৰমিক শ্ৰেণীৰ সহায় নোহোৱাকৈ আমি কেতিয়াও প্ৰতিফলিত কৰিব নোৱাৰো। মই অসম চৰকাৰক ধন্যবাদ জনাইছো, এই কাৰণেই যে সমাজ তান্ত্ৰিক সমাজ এখন তৈয়াৰ কৰা আৰ্হি লৈ ভাৰতৰ ভিতৰত আগৰণুৱা হৈ আমাৰ চৰকাৰে জন কল্যানৰ কাৰণে কিছুমান আঁচনি হাতত লৈছিল কিন্তু ই বৰ দুখৰ কথা যে যোৱা দুই, এমাহৰ ভিতৰত সেই আঁচনি বিলাকৰ কামত বহুতো ধুনা ধেতেলা অৱস্থা এটাৰ সৃষ্টি হৈছে। হয়তো মন্ত্ৰী সকলে এই অৱস্থাটো ভালকৈ উপলব্ধি কৰা নাই। কিন্তু ভালকৈ পৰ্যবেক্ষন কৰি চালেই ধৰা পৰিব যে কাৰ্য্য ক্ষেত্ৰত সকলো বিলাক সিঠিল হৈ গৈছে। এনে অৱস্থাত যদি এতিয়াও ভবা হয় বা আমি সমাজ তান্ত্ৰিক আঁচনি কৰিছো বুলি আত্মসন্তুষ্টিৰ ভাব পোষণ কৰি থকা হয়, তেনেহলে তাৰ ফল বিষম হ'ব। ২০ দফীয়া আঁচনিৰ কাম হাতত লৈ চিলিং আইন অনুসাৰে লাভ কৰা কিছুমান মাটি, কিছুমান ভূমিহীন লোকক অৱশ্যে দিয়া হৈছে এই আইনখন বলবৎ কৰিবলৈ চৰকাৰে যি চেষ্টা চলাইছে তাৰ ফলত মাটিৰ মালিক সকলে এটা গেংষ্টাৰিজিমৰ আৰম্ভ হৈছে। বহু ক্ষেত্ৰত মাটি মালিক সকলে ৰায়ত সকলৰ পৰা জোৰ কৰি ধান আদায় কৰাৰ ক্ষেত্ৰত স্থানীয় পুলিচ সকলে মাটি মালিকক সহায় কৰিছে। উদাহৰণত মই কওঁ যে নগাওঁ মাটি মালিক আৰু ৰায়-তৰ সংঘৰ্ষ হোৱাত ধান আদায় কৰি দিয়াত মাটিৰ মালিকক গগৈ নামৰ ও, চি এজনে সহায় কৰিছে। যোৰহাটৰ উপায়ুক্তই মাটিৰ মালিক আৰু ৰায়তৰ মাজত ধান আদি আদায় কৰাৰ ক্ষেত্ৰত মালিক সকলক পুলিছে

সহায় নকৰিবলৈ এটা নিৰ্দ্দেশ এচ. পিক দিযাত এচ. পিএ সেই নিৰ্দ্দেশ পত্ৰখন দলিয়াই পেলালে আৰু এনে দৰে উক্তি কৰিলে যে পুলিচে ৰায়-তক এই ক্ষেত্ৰত সহায় কৰিবলৈ যোৱা কথা লৈ এনে নিৰ্দ্দেশ জাৰি কৰা কোনো অধিকাৰ নাই। এই ক্ষেত্ৰত মই মুখ্যমন্ত্ৰী আৰু গৃহমন্ত্ৰীৰো চোকা দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিছো আৰু যদি বিচাৰে বহুতো পুলিচ অফিচাৰৰ নাম পৰ্য্যন্তও দিব পাৰো। ধান সংগ্ৰহৰ কাৰ্য্যত চৰকাৰ সম্পূৰ্ণ সমৰ্থ হৈছে বুলি ইতিমধ্যে প্ৰকাশ কৰা হৈছে কিন্তু আনহাতে অসম চৰকাৰে ধান চাউল সৰবৰাহ কৰাৰ যি পাইকাৰী ব্যৱস্থা কৰিছে সেইটো দেশত ভালকৈ চলিলে আদৰ্শনীয়ই হ'ব। কিন্তু এই ক্ষেত্ৰত মই গুৱাহাটীৰ সৰ-বৰাহৰ কথাকেই উল্লেখ কৰো। জনমূৰী সপ্তাহত ২ কিলোকৈ বিতৰণ কৰাৰ কথা আছিল। কিন্তু বৰ্তমান চৰকাৰে দুই কিলোগ্ৰামকৈ দিব পৰা নাই। ইয়াৰ মূলত কিছুমান কোপেৰিটিভ অফিচাৰে ঠিক মতে কাম কৰা নাই নাইবা চাপ্লাই অফিচে পৰ্য্যাপ্ত পৰিমানে চাউল বনাই যোগান দিব পৰা নাই। আৰু ফলত ৰাইজৰ সন্মুখত এই চৰকাৰৰ প্ৰতিচ্ছবি ম্লান হৈ পৰিছে।

মহোদয়, বৰ্তমান ঘটাৰ নিচিনাকৈ যদি কৃষিজাত বস্তুৰ মূল্য নিৰ্দ্ধা-ৰিত অৱস্থাত ৰাখি অন্যান্য দৈনন্দিন শিল্পজাত দ্ৰব্যৰ দাম চৰি যায় তেতিয়াহলে আমাৰ দেশৰ ভাৰ সাম্যতা নষ্ট হ'ব।

জনসাধাৰণে কিনি খাব লগা বস্তুৰ দাম বাঢ়িছে। এই সময়ছোৱাৰ ভিতৰত কাপোৰৰ দাম বাঢ়িছে, সুতাৰ দাম বাঢ়িছে। দাইলৰ দাম বাঢ়িছে আৰু অন্যান্য বস্তুৰ দাম বাঢ়িছে। কৃষকে বিক্ৰী কৰা বস্তুৰ দাম যাতে ৰাখিব পাৰে আৰু অন্যান্য সামগ্ৰীৰ যাতে দাম বাঢ়িব নোৱাৰে তেনে-হলে অৰ্থনৈতিক ভাৰসামাতাৰ পৰা হাত সাৰিব পাৰিব। ইয়াৰ প্ৰতি দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিলো। ৰাজ্যপালৰ ভাষণত আইন শৃংখলাৰ পৰিস্থিতি উন্নত হৈছে বুলি কৈছে। যি বিলাক শক্তিয়ে চৰকাৰক পেৰেলাইজ কৰি-বৰ কাৰণে চেষ্টা, দেশত অৰাজকতা সৃষ্টি কৰিবৰ কাৰণে চেষ্টা কৰিছিল সেই সকলক বহু পৰিমাণে বাধা দিয়া হৈছে। সেই ফালৰ পৰা আইন শৃংখলাৰ পৰিস্থিতি উন্নত হৈছে। মই চৰকাৰক সুধিব খুজিছো দেশত

যি খন আইন চলি আছে, বিধান সভাই যি খন আইন গ্ৰহণ কৰিছে আৰু চৰকাৰে তাক কাৰ্য্যকৰী কৰিছে সেই আইন খন ভঙ্গ কৰাটোত আইন শৃংখলা ভঙ্গ হয় নে নহয়? কেইটামান ডেকা ল'ৰাই বিক্ষোভ কৰিলে যদি আইন শৃংখলা ভঙ্গ কৰা হয় তেনেহলে পুলিচ বিভাগে আইন শৃংখলা ভঙ্গ কৰিছে, মিল মালিকে এই আইন শৃংখলা ভঙ্গ কৰিছে আৰু ইয়াৰ দ্বাৰা আইন শৃংখলাৰ অৱনতি ঘটিছে। এই জৰুৰী অৱস্থাত পুলিচে মাটিৰ মালিকৰ পক্ষ লৈ ৰায়তক উচ্ছেদ কৰিছে। এই সকলৰ বিৰুদ্ধে চৰকাৰে কোনো ব্যৱস্থা লব পৰা নাই।

Mr. Deputy Speaker—That is all. Time is over.

শ্ৰীতুলাল চন্দ্ৰ খাউণ্ড—কৃষক সকলক শ্ৰমিক সকলৰ জীৱনৰ মানদণ্ড প্ৰতিপন্ন কৰিবৰ কাৰণে আৰু এওঁলোকৰ জীৱন বিপদাপন্ন কৰিবৰ কাৰণে যিসকলে প্ৰচেষ্টা চলাইছে তাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগিব। আজি জৰুৰী অৱস্থাত গুৱাহাটীত, যোৰহাটত, ডিব্ৰুগড়ত বহুতো সৰু সৰু তামোল-পানৰ দোকান ভাঙি দিয়া হৈছে। দুখীয়া মানুহে সেই দোকানৰ পৰা দুপইচা পায়। ৰেইল লাইনৰ কাষত থকা জুপুৰী ঘৰ বিলাক ভাঙি দিয়া হৈছে। পুলিচে কোনোবা ধনী মহাজনৰ পৰামৰ্শত হাত দিব পাৰিছে নে? হাত দিয়া নাই এইটো বিষয়া সকলৰ চক্ৰান্ত হ'ব পাৰে। যদি এইদৰে হৈ থাকে তেনেহলে জৰুৰী সম্পৰ্কত মানুহৰ বিকৃত ধাৰণা হ'ব চৰকাৰ বিমুখী ভাবৰ সৃষ্টি হ'ব। গতিকে বিষয়া সকলে ষড়যন্ত্ৰ কৰি যাতে জৰুৰী অৱস্থাৰ অপপ্ৰয়োগ কৰিব নোৱাৰে তাৰ প্ৰতি দৃষ্টি ৰাখিবলৈ অনুৰোধ কৰিলো আৰু মোৰ বক্তব্য ইমানতে সামৰণি মাৰিলোঁ।

শ্ৰীকবীৰ চন্দ্ৰ ৰায় প্ৰধানী উপাধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ গ্ৰুপৰ পৰা কোনেও কোৱা নাই।

Mr. Deputy Speaker—Have you submitted? How much time you require?

Shri Jagannath Singh – Time is being wasted Sir. (Voice).

* শ্ৰীঅযোধ্যা ৰাম দাস—মাননীয় উপাধ্যক্ষ মহোদয়, ৰাজ্যপালৰ ভাষণৰ ওপৰত

---

* Speech not corrected.

মাননীয় সদস্য শ্ৰীপণ্ডিতে যি ধন্যবাদ সূচক প্ৰস্তাৱ দাঙি ধৰিছে তাক সমৰ্থন কৰি দুষাৰ কব বিচাৰিছো। ৰাজ্যপালৰ ভাষণত ৰাজ্য খনৰ সকলো বিলাক কথা পৰিষ্কাৰ ভাৱে দাঙি ধৰিছে। সেই কাৰণে তেখেতৰ ধন্যবাদ দিব নোৱাৰিলো। সমগ্ৰ ৰাজ্য খনৰ পৰিস্থিতি ৰাজ্যচৰকাৰে কেনেকৈ মোকাবিলা কৰিছে সেই সম্পৰ্কে কথা বিলাক ভালদৈ দাঙি ধৰাত সমক্ষ হৈছে। জৰুৰী অৱস্থা ঘোষণা কৰাৰ আগত পিচত আঁচনি বিলাক কাৰ্য্যকৰী কৰিবৰ কাৰণে কি ব্যৱস্থা হাতত লৈছে সেই সম্পৰ্কে ইয়াত ব্যাখ্যা কৰিছে।

শ্ৰীভট্টাচৰ্য্য ডাঙৰীয়াই জৰুৰী অৱস্থা ঘোষণা কৰাৰ পিচত ৰাইজৰ অসুবিধা হোৱা বুলি কৈছে। মই এইটো ডাঠি কব পাৰো যে জৰুৰী অৱস্থা ঘোষণা কৰাৰ পিচত ৰাইজৰ মাজত সন্তোষ্টিয়ে দেখা দিছে। ৰাইজে কৈছে যে আমি প্ৰশাসনৰ পৰা যি সেৱা পাব লাগে পাইছো আৰু আগতে এই অৱস্থা ঘোষণা কৰাহেতেন ভাল হলহেতেন। প্ৰধান মন্ত্ৰীৰ কুৰি দফীয়া আঁচনি নতুন নহয়। এই আঁচনি কাৰ্য্যকৰী কৰাত বাধাৰ সৃষ্টি কৰি আছিল। সেই বাধা আতৰাবৰ কাৰণে জৰুৰী অৱস্থা ঘোষণা কৰা হৈছে। এই অৱস্থা ঘোষণা কৰাৰ পিচত ৰাজহুৱা বিতৰণ ব্যৱস্থা সফল কাম হৈছে। ৬৬৩ খন সমবায় সমিতিৰ জৰিয়তে সুলভ মূলাত বস্তুৰ যোগান ধৰা হৈছে। এইটো এটা সম্পূৰ্ণ গণতান্ত্ৰিক ব্যৱস্থা আৰু ইয়াৰ পৰা ৰাইজে সকলো খিনি সুবিধা পাইছে। আৰু এটা কথা মই দৃষ্টিগোচৰ কৰিব খুজিছো; সেইটো হৈছে দৰিদ্ৰ লোক সকলৰ এটা ডাঙৰ সমস্যা আৰু সেইটো হৈছে ভূমি বিতৰণ সমস্যা। এই ভূমি বিতৰণৰ ক্ষেত্ৰত বিভাগীয় মন্ত্ৰী গৰাকীয়ে নিজে কাম হাতত লোৱাৰ কাৰণে তেখেতৰ শলাগ লৈছো। তেখেতৰ এই কামত কৰ্মচাৰী সকলে সহায় কৰিছে। জৰুৰী অৱস্থা ঘোষণা হোৱাৰ পিচত আগতে যি পৰিমানে ভূমি বিতৰণ হৈছে এতিয়া সেইটো ক্ষীপ্ৰ গতিত বৃদ্ধি কৰিব বুলি আশা ৰাখিছো। ৰাইজৰ মংগল সাধন কৰিবলৈ আমি এইটো হোৱা তো বিচাৰিছো। লগতে আৰু এটা কথা লক্ষ্য কৰিলে ভাল হ'ব যে মাটি বিতৰণ কৰাৰ পিচত সেই মাটিৰ দখলি স্বত্ব যাতে পায় তালৈ চকু দিব লাগিব।

শ্ৰীতুলাল খাউণ্ড ডাঙৰীয়াই এটা কথা উল্লেখ কৰিছে যে আমাৰ আইন শৃংখলা লংঘন কৰা যি বিলাক প্ৰতিক্ৰীয়াশীল শক্তি আছে সেই শক্তি বিলাকে প্ৰশাসন ব্যৱস্থাত বাধাৰ সৃষ্টি কৰিবলৈ চেষ্টা কৰে তালৈ লক্ষ্য ৰখা দৰকাৰ। এনেকুৱা কিছুমান ঘটনা আমাৰ অঞ্চল বিলাকত ঘটি গৈছে। এই সম্পৰ্কত মই বিভাগীয় মন্ত্ৰী মহোদয়ৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিছো।

কুৰিদফীয়া আঁচনি ঘোষণা কৰা হৈছে বিশেষকৈ দৰিদ্ৰ লোক সকলক সহায় কৰিবৰ কাৰণে। আমাৰ প্ৰধান মন্ত্ৰীয়ে চণ্ডিগড়ত এটা কথা কৈছিল যে দেশৰ দৰিদ্ৰ লোক সকলেই কংগ্ৰেছ দল। এইটো ভাল কথা কৈছে। এই কথা শিৰোগত কৰি লৈ আমি সকলো বিলাক কথাতে মনোযোগ দিব পাৰো সেইটো মই উপলব্ধি কৰো। কুৰিদফীয়া আঁচনি হৈছে দেশৰ দৰিদ্ৰ লোক সকলক সুযোগ সুবিধ দিবৰ কাৰণে। কিন্তু এটা শ্ৰেণীৰ কথা মই এই খিনিতে নকৈ নোৱাৰিলো সেইটো হৈছে মাছমৰীয়া সম্প্ৰদায়। অসমত ১১ লাখ অনুসূচীত সম্প্ৰদায়ৰ লোক আছে তাৰ ভিতৰত ৯ লাখেই মাছ মাৰি জীৱন নিৰ্ব্বাহ কৰে। এই মাছমৰীয়া লোক সকলক জীৱিকা প্ৰবৰ্ত্তনৰ কাৰণে চৰকাৰে ভাল নীতি গ্ৰহণ কৰা উচিত। কাৰণ মাছমৰীয়া মানুহ বিলাকক আজি পুজিপতি এক চাম মানুহে শোষণ কৰি আহিছে। আমাৰ চৰকাৰে এই বিষয়ত চিন্তা কৰিব লাগে। এই বিষয়ত মীন বিভাগৰ মন্ত্ৰী মহোদয়ে যথেষ্ট চিন্তা কৰাৰ আভাস পাইছো। আৰু এইটো অহা বিত্তীয় বছৰতে বাস্তৱত ৰূপায়িত কৰিবলৈ অনুৰোধ কৰিছো। আন এটা কথা হৈছে—

মিঃ ডেপুটি স্পীকাৰ—আপোনাৰ ১০ মিনিট হৈ গ'ল।

শ্ৰীঅযোধ্যা ৰাম দাস—মই ভেটেনাৰীৰ সম্পৰ্কত কব বিচাৰিছো যে ভেটেনাৰীৰ সা-সুবিধা বিলাক কেৱল চহৰ অঞ্চলতে কেন্দ্ৰীভূত কৰি ৰাখিলে নহব। এই বিলাক গাওঁ অঞ্চলৈকো সম্প্ৰসাৰিত কৰিব লাগিব। এই খিনি কথাৰ প্ৰতি চৰকাৰৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰি মই ৰাজ্যপালৰ ভাষণ সমৰ্থন কৰি মোৰ বক্তব্যৰ সামৰণি মাৰিলোঁ।

শ্ৰীগোলাপ বৰুৱা—মাননীয় উপাধ্যক্ষ মহোদয়, ৰাজ্যপালৰ ভাষণৰ ওলগ জনাই মই দুষাৰমান কথা কবলৈ আগবাঢ়িছো। আজি বিৰোধী দলৰ কোনো

কোনো সদস্যই ৰাষ্ট্ৰপতিৰ জৰুৰীকালিন অৱস্থা ঘোষণাই বিৰোধী দলৰ শক্তি হ্ৰাস কৰিব বিচাৰিছে বুলি কৈছে আৰু তেওঁলোকৰ সন্মান হানি হ'ব বুলি আশংকা প্ৰকাশ কৰিছে। এইটো কথা সকলোৱে জানে যে দেশৰ দুৰ্দ্দিনৰ সময়ত যেতিয়া আইন শৃংখলাৰ পৰিস্থিতি বেয়াৰ ফাললৈ যায়, তেতিয়া ৰাষ্ট্ৰপতিৰ প্ৰধান কৰ্ত্তব্য হৈছে যে দেশক তেনে পৰিস্থিতিৰ পৰা ৰক্ষা কৰা। এই পৰিস্থিতিলৈ লক্ষ্য ৰাখিয়েই ৰাষ্ট্ৰখনৰ আইন শৃংখলাৰ পৰিস্থিতি ৰক্ষা কৰিবৰ কাৰণেই দেশত জৰুৰী অৱস্থাৰ ঘোষণা কৰিবলগীয়া হ'ল। আজি আমি দেখিবলৈ পাইছো যে ইয়াৰ আগ মূহুৰ্ত্তত দেশত বিশৃংখলতাই দেখা দিছিল। দেশত অৰাজকতাৰ সৃষ্টি হৈছিল। ছাত্ৰ সকলৰ আন্দোলন গঢ়ি উঠিছিল। কল-কাৰখানা বন্ধ হবলগীয়া হৈছিল, কাৰ্যালয়ৰ কাম বন্ধ হবলগীয়া হৈছিল। এনেকুৱাও হৈছিল আমাৰ ৰাষ্ট্ৰৰ গুৰিয়াল সকলে আমাৰ সৈনিক সকলক উচটাই দিছিল। তেনে অৱস্থাত আমাৰ ৰাষ্ট্ৰৰ কৰ্ত্তব্য কি? সৌ সিদিনা ১৬ জুনৰ আগতে যি বিলাক শিক্ষকে ছাত্ৰক শিক্ষাদান কৰিছিল সেই সকল শিক্ষকেই ছাত্ৰ সকলৰ মায়া ত্যাগ কৰি তেওঁলোকৰ পৰীক্ষা লবলৈ অস্বীকাৰ কৰিছিল। সেই সময়ত দেশক বিপথে পৰিচালিত কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিছিল। সেই সময়ত দেশক ৰক্ষণা বেক্ষণ দিয়াৰ দায়িত্ব কাৰ? সেই কাৰণেই এই পৰিস্থিতি বিলাক উপলব্ধি কৰি চৰকাৰৰ লগত আলোচনা কৰি দেশক বিপদৰ পৰা ৰক্ষা কৰিবৰ কাৰণে দেশত জৰুৰী অৱস্থাৰ ঘোষণা কৰিছিল। জৰুৰী অৱস্থা ঘোষণাৰ ৪ দিনৰ পিচতেই প্ৰধান মন্ত্ৰীয়ে দেশত কুৰিদফীয়া আঁচনি দাঙি ধৰিলে। এই কুৰিদফীয়া আঁচনিৰ দ্বাৰা কি হ'ব পাৰে? এই কুৰিদফীয়া আঁচনিৰ যি বিলাক আঁচনি সেই বিলাক বাস্তৱত ৰূপায়িত কৰি দেশৰ দুখীয়া জনসাধাৰণক আগবঢ়াই আনি আমি বিশ্বৰ লগত সমানে স্থান অধিকাৰ কৰা। বহুতে কব খুজিছে যে জৰুৰী কালিন অৱস্থা ঘোষণা নকৰাকৈয়ে কুৰিদফীয়া আঁচনি ৰূপায়িত কৰিব পাৰিলেহেঁতেন। কিন্তু এখন দেশত যেতিয়া শান্তি বিৰাজ নহয়, এখন দেশত যেতিয়া আইন শৃংখলা অব্যাহত নাথাকে তেতিয়া যিমান বিলাকেই আঁচনি ললওক লাগে সেই বিলাক কেতিয়াও কাৰ্য্যকৰী কৰিব নোৱাৰে। সেই কাৰণে আজি জৰুৰী কালিন অৱস্থা ঘোষণা কৰাৰ পিচত দেশক কুৰিদফীয়া আঁচনিৰ

দ্বাৰা ক্ষীপ্রতৰ গতিত আগবঢ়াই লৈ গৈছে। এই কুবিদফীয়া আঁচনিয়ে আমাক কি দিছে? অসমত ৬৬৭ খন গাওঁ সভাৰ ভিতৰত ৬৮৩ খন গাওঁ সভাতে সমবায়ৰ জৰিয়তে খাদ্য দ্রব্য বিতৰণ কৰিবলৈ সমৰ্থবান হৈ'ছে। যিটো সময়ত ভাৰতবৰ্ষৰ কোনো এখন প্রদেশতে এই আঁচনি লবলৈ সমৰ্থবান হ'ব পৰা নাই সেই অৱস্থাত অসমত ইমান অগ্রগতি হোৱাৰ কাৰণে মই মুখ্যমন্ত্রী ডাঙৰীয়াক ধন্যবাদ জনাইছো ধান চাউলৰ অৱস্থা আমাৰ যোৱা বছৰ কি হৈছিল? নানা সুকৌশলৰ মাজেৰে আমাৰ ৰাজ্যৰ ধান চাউল বাহিৰলৈ যোৱাৰ কাৰণে আমাৰ ৰাজ্যত খাদ্যৰ নাটনি হৈছিল। কিন্তু এইবাৰ কি হৈছে? আমাৰ ধান সংগ্ৰহৰ ২০ লাখ কুইন্টল লক্ষ্য অতিক্রম কৰি এতিয়া ৩০ লাখ কুইন্টললৈ আগবাঢ়িছে।

আজি আপোনালোকে চাওক যোৱা এবছৰৰ আগতে আমাৰ ৰাজ্য খনত মানুহে এসাজ খাবলৈ এমুঠি চাউলো পোৱা নাছিল কিন্তু আজি এবছৰ পাচত কেনেদৰে মানুহৰ অভাব অভিযোগবোৰ ক্রমান্বয়ে দূৰ হবলৈ ধৰিছে, অধিক পৰিমানৰ ধান উৎপাদন হোৱাৰ কাৰণে মানুহে অন্ততঃ খাবলৈ চাউল সাজৰ অভাব অনুভব কৰা নাই। ভাৰতবৰ্ষই স্বাধীনতা লাভ কৰিবৰ সময়ত এক চাম মানুহে আমাৰ দুখীয়া জনসাধাৰণৰ লগত সহযোগ কৰা নাছিল বিশেষকৈ এই দুখীয়া খেতিয়ক শ্ৰেণীৰ লগত, কিয়নো সেই চাম মানুহে বৃটিছৰ দিনত যিবিলাক খিতাব আৰামত ভোগ কৰি আহিছিল সেই চাম মানুহে স্বাধীনতাৰ পিচতো তেনে ধৰণৰ আৰাম বিচাৰিছিল আৰু সেয়েহে তেওঁলোকে গৰীব দুখীয়া খেতিয়ক শ্ৰেণীৰ লগত সহযোগ কৰা নাছিল আৰু এই দুখীয়া খেতিয়ক শ্ৰেণীৰ লোকৰ উন্নতিও কামনা কৰা নাছিল। কাৰণ তেওঁলোকে ভাল দৰে জানে যে যদি আমাৰ ৰাজ্যত সমাজবাদী সমাজ এখনৰ সৃষ্টি হয় তেতিয়াহলে আগৰ সেই জমিদাৰী বা মাতব্যৰ দেখুৱাব নোৱাৰিব আৰু সেই কাৰণেই আমাৰ ৰাজ্যৰ দুখীয়া শ্ৰেণীৰ লোকৰ উন্নতিক তেওঁলোকে ভাল পোৱা নাছিল। তেওঁলোকে সেই কাৰণেই ভাবিছিল যে আমাৰ ৰাজ্যৰ দুখীয়া খেতিয়ক শ্ৰেণীৰ লোক সকল চিৰদিনেই দুখীয়া হৈ থাকক, যাতে তেওঁলোকৰ আগৰ সুবিধাৰ বাটবোৰ মুকলি হৈ থাকে। এইবিলাক কাৰণতেই আজি আমাৰ ৰাজ্যত জৰুৰী অৱস্থাৰ প্রয়োজন হৈ পৰিছে আৰু এই জৰুৰী

অৱস্থাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত আমাৰ দুখীয়া শ্ৰেণীৰলোক সকলে নিজৰ সা-সুবিধাৰ পৰা বঞ্চিত নহয় তাৰ বাবে উপযুক্ত ব্যৱস্থা লোৱা। সেয়েহে বিনোৱা ভাৱে কৈছিল যে আমাৰ ৰাজ্যত অনুশাসন পৰ্ব্ব আৰম্ভ হৈছে, প্ৰকৃততেই ইয়াৰ আগতে আমাৰ ৰাজ্যত অনুশাসন পৰ্ব্ব আৰম্ভ হোৱা নাছিল, এতিয়া জৰুৰী অৱস্থাৰ পিচত্হে অনুশাসন পৰ্ব্ব আৰম্ভ হৈছে। গতিকেই আজি এই জৰুৰী অৱস্থাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত যি আহ্বান আহিছে সেই আহ্বান আমাৰ ৰাজ্যৰ সকলো লোকে গ্ৰহণ কৰক আৰু আমাৰ আৰু আমাৰ ৰাজ্যখনৰ আৰু দেশ খনৰ প্ৰতি মনোযোগ দিয়ক। আজি ২৮ বছৰেও আমাৰ দুখীয়া শ্ৰেণীৰ লোক সকলে কোনো ধৰণৰ সুবিধা পোৱা নাছিল সেয়েহে জৰুৰী অৱস্থাৰ সুযোগ লৈ আমাৰ মাটিহীন আৰু দুখীয়া লোক সকলক মাটি বিতৰণ কৰাৰ কাৰণে উপযুক্ত আঁচনি চৰকাৰে লৈছে আৰু এই দুখীয়া লোক সকলৰ অভাব-অভিযোগবোৰ আতৰাবৰ কাৰণে চৰকাৰে নানান ধৰণৰ আঁচনি হাতত লোৱাতো সৌভাগ্যৰ বিষয়। গতিকেই এই আঁচনি বিলাক চৰকাৰে কাৰ্য্যকৰী কৰাৰ কাৰণে যতপৰোনাস্তি চেষ্টা কৰক। সদৌ শেষত মই ইমানকে কৈ সামৰণি মাৰিলো।

শ্ৰীকবীৰ চন্দ্ৰ ৰায় প্ৰধানী—মাননীয় উপাধ্যক্ষ মহোদয়, ৰাজ্যপালৰ ভাষণৰ ওপৰত আমাৰ যিটো সংশোধনী অনা হৈছিল সেইটো মই সমৰ্থন কৰি দুষাৰমান কবলৈ আগবাঢ়িছো। ভাষণৰ প্ৰায় প্ৰথম শাৰীতেই এটা সফলতাৰ দশক বুলি অভিহিত কৰিছে। উপাধ্যক্ষ মহোদয়, এই যে জৰুৰী অৱস্থা অনা হৈছে ইয়াক আমি অন্তৰৰ পৰা ভাল নাপালেও এই জৰুৰী অৱস্থা অহাত আৰু ইয়াৰ প্ৰয়োজনীয়তাত কোনো সন্দেহ নাই। বিৰোধী দলক আটক বা বন্ধ কৰি ৰাখি যদি দেশখনৰ, ৰাজ্যখনৰ অৰ্থনৈতিক উন্নয়ন কৰিব পৰা হয় তাত আমাৰ কোনো আপত্তি নাই। সেই হিচাবে মই পৰোক্ষভাবে সমৰ্থন জনাইছোঁ। কিন্তু আজি যদি এই জৰুৰী অৱস্থা ঘোষণা কৰি তাৰ জৰিয়তে বিভিন্ন কাৰ্য্যপন্থাত তাক যদি ভালধৰণে বা সুপ্ৰয়োগ কৰিলেহেতেন তেতিয়াহলে আমাৰ ইয়াত একো কবলগীয়া নাথাকিলহেতেন। বহুতো ঠাইত আমি কিছুমান ভাল কাম কৰা দেখা

পাইছোঁ কিন্তু সেই বিলাক কাম প্ৰকৃততে ৰাইজেহে লগলাগি কৰিছে তাত চৰকাৰৰ কোনো অবদান নাই। আমি বহুত ধৰণৰ কথা এই জৰুৰী অৱস্থাত লোৱা বুলি শুনিবলৈ পাইছোঁ। কিন্তু প্ৰকৃততে কি কাম লৈছে সেইটো আমাৰ চকুত পৰা নাই। আমাৰ ৰাজ্যৰ দুখীয়া মজদুৰক উপযোগীকৈ মজুৰী দিয়া হ'ব বুলি শুনিছিলো কিন্তু সেই মজুৰী ঠিক মতে দিয়া হৈছে নে? নাই, সেইটো ভালদৰে চোৱা হৈছে নে? আকৌ মাটিহীন দুখীয়া লোকক মাটি বিতৰণ কৰা হ'ব বুলি কৈছিল কিন্তু এই বিতৰণ ঠিক মতে কৰা হৈছে জানো? আধাবিঘা মাটি আৰু ১৫০ টকাৰে জানো এটা পৰিয়ালে চলিব পাৰে, ইফালে এই ১৫০ টকাৰ ভিতৰত মণ্ডল কাননগুক ৫০ টকা দিওতেই যায়। আকৌ কোৱা হৈছে যে আগৰ কেইবছৰৰ তুলনাত অধিক উৎপাদন হোৱা বুলি কিন্তু সেইটো প্ৰকৃততে হৈছে ভাল বতৰৰ কাৰণে, চৰকাৰে তাত বিশেষ অৰিহণা যোগাব পাৰিছে তাত সন্দেহ আছে কিয়নো অধিক উৎপাদন হোৱা ধান চৰকাৰে ভালধৰণে সংগ্ৰহ কৰিব পৰা নাই। তাৰোপৰি দেখা যায় যি সকল দুখীয়া খেতিয়ক সেই সকলৰ পৰাহে ধান সংগ্ৰহ কৰা হৈছে অথচ যি সকল ধনী যাৰ ৫০০ মোন ১০০০ মোন ধান ওলাই তেওঁলোকৰ হাত দিব পৰা নাই। সেই ধনী খেতিয়ক বিলাকে যাতে ধান ৫০।৬০ টকাত বিক্ৰী কৰিব নোৱাৰে তাৰ চাব লাগে। কিয়নো দুখীয়া খেতিয়ক সকলে তেওঁলোকৰ ধান ৩০ টকাত বিক্ৰী কৰিব লগীয়া হৈছে। অৱশ্যে এই যে ব্লাক মাৰ্কেটিয়াৰচ ইত্যাদিক ধৰা পেলোৱা হৈছে সেইটো ভাল হৈছে। আৰু এনেবিলাক ব্যৱস্থা লোৱা কাৰণে ধান সংগ্ৰহত কিছু সুবিধা হৈছে। সেইকাৰণেই মই আশা কৰিছোঁ যে যিহেতু দুখীয়া খেতিয়কে ৩০ টকাত ধান বেচিব লগীয়া হয় সেইকাৰণে ধনী কৃষকেও সেই 'লেভি' চিষ্টেমতে দিয়াৰ ব্যৱস্থা হ'ব লাগিব।

উপাধ্যক্ষ মহোদয়, ৰাজ্যপাল মহোদয়ৰ ভাষণত আগৰ বাৰৰ দৰেই সীমান্ত পৰিস্থিতি সন্তোষজনক বুলিয়েই উল্লেখ কৰিছে যদিও বাস্তৱ ক্ষেত্ৰত সেইটো নহয়। কিয়নো হাজাৰ হাজাৰ গৰু-মহ সদায় চুৰি হৈয়ে আছে। মই আগৰ বছৰৰ বাজেট ৰক্ত তাৰ ওপৰত ভাষণ দিওতেও এইটোৰ

প্ৰতিবাদ কৰিছিলো আৰু এইবাৰো তাৰ প্ৰতিবাদ কৰিছো। সীমান্ত অঞ্চলৰ খেতিয়কৰ প্ৰকৃত ছৱি ৰাজ্যপাল মহোদয়ৰ দৃষ্টিগোচৰ হোৱা নাই। ৰাজ্যপালৰ ভাষণত ৰাজ্যখনৰ বিভিন্ন সমস্যাৱলীৰ প্ৰকৃত ছৱি প্ৰতিফলিত নোহাৱাৰ ইয়েই এটা প্ৰমাণ এক শ্ৰেণীৰ লোকে আমাৰ দেশত ঘোষণা কৰা জৰুৰী অৱস্থাৰ সুবিধা লৈছে। আজি এই বিধানসভাত ৰাইজৰ প্ৰতিনিধি সকলে যি আলোচনা আদি কৰিছে সেইটো ৰাইজক শুনিবলৈ দিয়া হোৱা নাই। বাতৰি কাকত বিলাকত এই বিলাক প্ৰকাশ কৰাৰ কোনো সুবিধা আমাৰ চৰকাৰে ৰখা নাই। সংসদত যিটো অৱস্থা ৰাজ্যিক বিধান সভা বিলাকতো সেই একেই অৱস্থা। ৰাইজৰ লগত প্ৰতিনিধি সকলৰ যোগাযোগ সম্পূৰ্ণৰূপেই বন্ধ কৰি দিয়া হৈছে। ৰাজনৈতিক সুবিধাৰ কাৰণেই এইটো কৰা হৈছে। কিন্তু যিখিনি ভাল কৰিব লাগে সেই খিনি হলে কৰিব পৰা নাই। তাৰ পিছত প্ৰশাসনীয় ক্ষেত্ৰতো চৰকাৰে যিটো নিকা হৈছে বুলি কৈছে কিন্তু সেইটো হোৱা নাই। জৰুৰীকালিন অৱস্থাৰ সুযোগ লৈ কিছুমান সৎলোকৰ বিৰুদ্ধেও অভিযোগ আদি আনি চক্ৰান্ত কৰি তেওঁবিলাকক চাকৰিৰ পৰা বহিষ্কাৰ কৰি ক্ষমতাৰ অপপ্ৰয়োগ কৰিছে। চৰকাৰে ঘোষণা কৰা প্ৰগতিবাদী পলিশি বিলাকো যাতে নষ্ট কৰিব পাৰি তাৰ কাৰণেও একশ্ৰেণীৰ স্বাৰ্থান্ধ লোকে চেষ্টা চলাই আছে। সেইকাৰণেই মই চৰকাৰক অনুৰোধ কৰিছো যে জৰুৰীকালীন অৱস্থাৰ সুযোগ লৈ যাতে এইদৰে ক্ষমতাৰ অপপ্ৰয়োগ কৰিব নোৱাৰে তাৰ কাৰণে আমাৰ চৰকাৰে বিহিত ব্যৱস্থা লব লাগে। গ্ৰাম্য উন্নয়নৰ ক্ষেত্ৰতো আমাৰ চৰকাৰে আধিয়াৰ আইন প্ৰয়োগ আৰু ঋণগ্ৰস্ততাৰ পৰা দুখীয়া খেতিয়ক সকলক মুক্ত কৰাৰ চেষ্টা কৰিছে যদিও সি বাস্তৱ ক্ষেত্ৰত ফলৱতী হ'ব পৰা নাই। দুখীয়া মানুহ বিলাকে যিবিলাকৰ পৰম্পৰৰ ভিতৰত টকা লেন দেন আদি কৰি আছিল সেইবিলাকৰ ভিতৰত এতিয়া পৰস্পৰৰ কাজিয়া পেচালহে আৰম্ভ হৈছে। আধিয়াৰ আইন প্ৰয়োগৰ ক্ষেত্ৰত আমাৰ মুখ্যমন্ত্ৰী মহোদয়ে আগমণিত হোৱা মিটিঙত বিতং ভাৱে কৈ আহিছিল। এই আধিয়াৰ আইনত থকা কথাবতৰা বিলাক আখৰে আখৰে বাস্তৱত ৰূপ দিয়ক। তাত আমাৰ অকণো আপত্তি নাই। কিন্তু এই আইনৰ

প্ৰয়োগৰ আগতে আমাৰ ৰাইজক সম্পূৰ্ণৰূপে উপলব্ধি কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰক। সেয়ে নহলে ৰাইজৰ মাজত পৰস্পৰৰ দলাদলি আদি হ'ব। কিন্তু তাকে নকৰাৰ কাৰণে আজি আমাৰ মানুহ কৰ্ট-কাচাৰিলৈ যাবলৈ বাধ্য হৈছে। যাৰ টকা আছে সি বিভিন্ন জেগাত গৈও কেছ কৰিব পাৰিছে কিন্তু যাৰ টকা নাই সি ধনীক শ্ৰেণীৰ হাতত সদায়েই লাঞ্চিত হৈ আছে। যদি চৰকাৰে এই মানুহ বিলাকক ৰক্ষা কৰিব নোৱাৰে তেন্তেহলে, এই মানুহ বিলাকক উচতাই দি বিপদত পেলোৱাৰ কোনো কাৰণ থাকিব নোৱাৰে।

শ্ৰীকেহোৰাম হাজৰিকা—উপাধ্যক্ষ মহোদয়, মই এটা কথা পৰিষ্কাৰ হবৰ কাৰণেহে সুধিব খুজিছো যে, তেখেতে এই পলিশি বিলাক কাৰ্য্যকৰী হোৱাটো বিচাৰেনে, নোহোৱাটো বিচাৰে?

শ্ৰীগিয়াচুদ্দিন আহমেদ—মাননীয় সদস্যজনে এই উচতাই দিয়া কথাটোৰ ব্যাখ্যা কৰিবনে?

শ্ৰীকবীৰ চন্দ্ৰ ৰায় প্ৰধানী—উচতাই দিয়া কথাটো হয়নে নহয় সেইটো পিছত প্ৰমাণিত হ'ব। দুখীয়াৰ প্ৰতি দৰদ অকল তেখেত সকলৰেই নহয় আমাৰো আছে। কিন্তু সেই বুলি দুখীয়া মানুহখিনিৰ ওপৰত হঠাৎ লাঠি মৰা কথাটো আমি কেতিয়াও সমৰ্থন কৰিব নোৱাৰো। জৰুৰী অৱস্থা চলি থকা সময়ত যাতে আমাৰ দুখীয়া ৰাইজ বিলাক বিপদত নপৰে আৰু ক্ষমতাৰ অপপ্ৰয়োগ কৰি যাতে সমাজত কোনো উশৃংখলতা ভাৱৰ সৃষ্টি কৰিব নোৱাৰে তাৰ কাৰণে আমূলপৰিবৰ্তন আনিবলৈ মই আমাৰ মাননীয় মুখ্যমন্ত্ৰী মহোদয়ক অনুৰোধ জনাইছো। যিটো অৱস্থা দুখীয়া ৰাইজৰ মাজত চলিছে তাৰ কথা সুধিলে তেওঁবিলাকে আমাৰ মুখ্যমন্ত্ৰীৰ কথাও নোকোৱা নহয়।

Shri Giasuddin Ahmed—There should not be any distortion of fact. The Adhiars have just asserted their right.

শ্ৰীকবীৰ চন্দ্ৰ ৰায় প্ৰধানী—যিটো সৃষ্টি হৈছে, সেইটোহে মই কৈছোঁ।

শ্ৰীগিয়াচুদ্দিন আহমেদ—এই উশৃংখলতাৰ সৃষ্টি কৰিছে মাটিৰ মহাজন সকলে

আৰু দালাল সকলেহে।

শ্ৰীবদন চন্দ্ৰ তালুকদাৰ—মাননীয় সদস্য জনেও কবলৈ সময় পাব। তেতিয়া তেখেতে এইবিলাক কথা কব পাৰিব।

শ্ৰীকবীৰ চন্দ্ৰ ৰায় প্ৰধানী -প্ৰয়োজনীয় যিটো সেইটো কথাহে মই কম। মই আন ক্ষেত্ৰত কৈছো যে উশৃংখলাৰ সৃষ্টি হৈছে।

শ্ৰীগিয়াচুদ্দিন আহমেদ - উশৃংখলতাৰ সৃষ্টি কৰিছে মাটিৰ মহাজন আৰু দালাল সকলে, আধিয়াৰ সকলে কৰা নাই।

শ্ৰীবদন চন্দ্ৰ তালুকদাৰ—মাননীয় সদস্য জনে এনেকৈ হেতাঁ-উপৰা নকৰিব নিজৰ সময়ত কবলৈ সুবিধা পাব।

শ্ৰীকবীৰ চন্দ্ৰ ৰায় প্ৰধানী—উপাধ্যক্ষ মহোদয়, মই বাধ্য হৈ আকৌ কিছুমান কথা আকৌ কব লগা হৈছে। আজি আমাৰ দেশখনক পুঁজিপতিৰ দেশ বুলি কোৱা হৈছে।

শ্ৰীদুলাল চন্দ্ৰ খাউণ্ড—পুঁজিপতিৰ ব্যৱস্থা আছে বুলিয়েই তাৰ কাৰণে মাননীয় সদস্য জনে চেষ্টা কৰিছে।

শ্ৰীকবীৰ চন্দ্ৰ ৰায় প্ৰধানী উপাধ্যক্ষ মহোদয়, কোনোবাই যদি সপোন দেখিছে—

Shri Giasuddin Ahmed – Sir, we are not supposed to learn socialism from him.

শ্ৰীকবীৰ চন্দ্ৰ ৰায় প্ৰধানী—ভাৰতবৰ্ষত আহি কিমান মানুহ লীন হৈছে তাৰ হিচাব নাই, কিন্তু কেইজন মানুহ গৈ আমাৰ দেশৰ বাহিৰত লীন হৈছে? হয়তো কৰবাত দুজন-চাৰিজন গৈ ছিটিকি পৰিছে।

উপাধ্যক্ষ মহোদয়—আপোনাৰ সময় অভাৱ হৈছে।

* শ্ৰীকবীৰ চন্দ্ৰ ৰায় প্ৰধানী—আন্তৰ্জাতিক ক্ষেত্ৰত শৃংখলাৰ কথা আহিছে। এই কথাটো আগৰ পৰাই কৈ আহিছো আৰু এতিয়াও কম। মুখ্যমন্ত্ৰী

---

* Speech not corrected.

মহোদয়ে অৰ্দাৰ দিছে—He should be released. জৰুৰী অৱস্থাৰ ভিতৰত কিয় সেইজন বিষয়াৰ বিৰুদ্ধে একো ব্যৱস্থা লব পৰা নাই? বন্ধু-বান্ধৱ আৰু ওপৰৱালা বিষয়া আছে বুলিয়েই ৰাষ্ট্ৰ বিৰোধী কাম কৰিব নেকি? এনেকুৱাকে শৃংখলা বুলি কয় নেকি? অকল এপিনেই নহয় চাৰিওপিনে উশৃংখল অৱস্থাৰ সৃষ্টি হৈছে। গোলোকগঞ্জ এলেকাত এনেকুৱা উশৃংখলতাৰ সৃষ্টি হৈছে যে একোদল মানুহে গৈ একোজন বিষয়াক এনেদৰে জোৰ দি ধৰে যে পিকনিক খাবলৈ টকা লাগে পূজাৰ বাবে টকা লাগে দিয়া, নহলে ইয়াৰ পৰা বদলি কৰি পঠোৱা হ'ব। বেচেৰা বিষয়া জনে বদলিৰ ভয়তে টকা দি দিয়ে। তাৰ মণ্ডল কংগ্ৰেছৰ বিষয়া জনে অশোকচক্ৰৰ চিল মাৰি চাৰি হেজাৰ, পাঁচ হেজাৰ পৰ্য্যন্ত টকা আদায় কৰিছে। তাত এখন বজাৰ বন্ধ হৈ যায়, সেই সময়ত মই তাত নাছিলো, অথচ মোক এৰেষ্ট কৰিব লাগে বুলি টেলিগ্ৰাম কৰিলে। এই বিলাক কলংক মুখ্যমন্ত্ৰী আৰু ইন্দিৰা গান্ধিলৈ নাহিব নেকি? এইবিলাক কথা মুখ্যমন্ত্ৰী মহোদয়ে ভালকৈ চাব লাগে। শৃংখলা প্ৰয়োগ কৰা হৈছে নে অপ্ৰয়োগ কৰা হৈছে? এনে অৱস্থাত যদি ৭।৮ দিনৰ ভিতৰত ইলেকচন পাতিব লগা হয় তেন্তে মই কওঁ এটাপ চিট কংগ্ৰেছে নাপাব। মুখ্যমন্ত্ৰী মহোদয়ে চৰকাৰী কেলেণ্ডাৰত এটা ভাল কথা লিখিছে—"One who hinders the poor man's welfare is the nation's enemy but he who stands with folded hands is not friend either." এইটো এজন মহাপুৰুষৰ কথা। বিবেকানন্দয়ো এটা কথা কৈছিল, কথাটো মোৰ ভালকৈ মনত নাই, কিন্তু তাৰ অৰ্থ হৈছে এই যে যিসকল শিক্ষিত হৈছে তেওঁলোকে আন্দোলন কৰিছে আৰু যিসকল অশিক্ষিত তেওঁলোকক যদি বঞ্চিত কৰিছে তেনেহলে তেওঁলোক দেশদ্ৰোহী আৰু বিশ্বাসঘাটক। গোলোকগঞ্জৰ বাটৰ কাষৰ কোনোবা এডোখৰ ঠাইত কোনোবা এটা পৰিয়ালে এখন পানৰ দোকান তৰি কোনো ৰকম পেট প্ৰৱৰ্তাইছে অথচ তেওঁলোকক চৰকাৰে এভেকচন কৰিছে। সেই মাটিডোখৰ অথচ কোনো কামত নাহে, এনেয়ে পৰি আছে। সেই কাৰণে মই কৈছো জৰুৰী অৱস্থাৰ সময়ত পুংখানুপুংখ ভাৱে এখন কমিটি

কৰি এইবিলাক চাই আহক আৰু সেই কমিটিৰ মেম্বাৰ এই সকলকো কৰক। মই আৰু বেচি নকওঁ। এই খিনিকে কৈ মই সংশোধনীটো সমৰ্থন কৰিছো।

(Mr. Speaker occupiud the chair at 12 noon while Mr. Deputy Speaker vacated it.)

অধ্যক্ষ মহোদয়, সেই কাৰণেই মই কৈছো যে, এই কথা বিলাক পুংখানুপুংখৰূপে চাবৰ কাৰণে এটা কমিটি গঠন কৰিব লাগে। মই মাননীয় সদস্য সকলক অনুৰোধ কৰো যে. মই কাৰো পক্ষেও নহয়, বিপক্ষেও নহয়। গতিকে মই মুখ্যমন্ত্ৰী মহোদয়ক অনুৰোধ কৰিছো যে, আমাৰ কেইজনমান সদস্য লৈ এটা কমিটি কৰি এই কথা বিলাক পুংখানু পুংখৰূপে চাব লাগে। মই আৰু বেচি নকও। মুখ্যমন্ত্ৰী যিহেতু আমাৰ ৰাজ্যৰ গুৰিয়াল সেইকাৰণে তেখেতক এই কথা কৈছো আৰু এই এমেন্দমেণ্টতো সমৰ্থন কৰি মই মোৰ বক্তব্য সামৰণি মাৰিলো।

শ্ৰীআটাউৰ ৰহমান—মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, ৰাজ্যপালে তেখেতৰ ভাষণত ৰাজ্যৰ আটাইবিলাক বিষয়কে সামৰি লবলৈ প্ৰয়াস কৰিছে। আৰু তেওঁ বিশেষকৈ জৰুৰী অৱস্থাকেই আঙুলিয়াই কথাবোৰ কৈছে। সেই সন্দৰ্ভত কিছুমান মহলৰ পৰা আপত্তিও আহিছে যে ব্যক্তিস্বাধীনতা হৰণ কৰা হৈছে। কিন্তু আমি মনত ৰাখিব লাগিব যে ৰাজনৈতিক বিশৃংখলা আৰু অৰ্থনৈতিক বিপৰ্য্যয়ৰ সম্পৰ্কতহে দেশত জৰুৰী অৱস্থাৰ ঘোষণা কৰা হৈছে। এই ব্যৱস্থাত ব্যক্তি স্বাধীনতা এটা আপেক্ষিক কথা। কোটি কোটি জনতাই যদি এমুঠি খাবলৈ নেপায় তেনেহলে তেওঁলোকৰ ব্যক্তি স্বাধীনতাই গা নুজুৰায়। গতিকে মই ভাৱো যে জৰুৰী অৱস্থা ঘোষণাৰ ফলত আমাৰ ব্যক্তি স্বাধীনতাৰ কোনো প্ৰকাৰে খৰ্ব হোৱা নাই। আজি আমাৰ কুৰি দফীয়া আঁচনি ঘোষণা কৰা হৈছে আৰু ইয়াৰ কাৰ্য্যকৰী কৰিবলৈ বিভিন্ন পদ্ধতি গ্ৰহণ কৰা হৈছে। ৰাজ্যপালে প্ৰশাসন নিকা কৰিবৰ কাৰণে সংবিধানৰ ৩১১-২ (খ) ধাৰা মতে কিছুমান বিধি ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰা বুলি কৈছে। তথাপিও আমি কিছুমান বিষয়ত সতৰ্ক

হোৱাৰ প্ৰয়োজন বুলি ভাবিয়েই মই কেইটামান কথা কবলৈ আগবাঢ়ি আহিছো। এনেকুৱা দৃষ্টান্তও আছে, কোনো মানুহক কামৰ পৰা বৰখাস্ত কৰাৰ পিচত সেই মানুহ জনৰ 'কবা কবলগীয়া থাকিলেও তেওঁক কে ৱাৰ কোনো সুবিধা দিয়া নহয়। এইটো অতি আতিশয্য হৈছে। অৱশ্যে নাম বিচাৰিলে মই মুখ্যমন্ত্ৰী মহোদয়ক দিম। ইয়াৰ পিচত জৰুৰী অৱস্থাৰ পিচত পুলিচ বিভাগৰ ওপৰতেই অতিশয় গুৰুত্ব আৰোপ কৰা হৈছে। গতিকে এই পুলিচ বিভাগটোৰ সততাৰ অতি প্ৰয়োজন। পুলিচে আজি পানীত ডুব দি পিঠা খাবলৈ যত্ন কৰিলেই নহব। পুলিচৰ কাৰ্যপন্থা মই সেই বিভাগৰ মন্ত্ৰী মহোদয়ক জনাই থাকিব পাৰিম। মই বৰপেটা মহকুমাৰ এটা সৰু ঘটনাৰ কথা উনুকিয়াম। আজি বাংলাদেশ হোৱাৰ কেইবা বছৰো হ'ল। তাৰ আগতহে সেইখন পাকিস্থান ভুক্ত আছিল। কিন্তু কাৰ্য্যক্ষেত্ৰত দেখা গৈছে ১৯৫১ চনৰ ভোটাৰৰ ৰেজিষ্টাৰত নাম থকা মানুহকো আজি নোটিচ দি ভাৰত ত্যাগৰ আদেশ দিছে। গতিকে মই মুখ্যমন্ত্ৰী মহোদয়ক অনুৰোধ কৰিছো যাতে এই কথাবিলাক ভালদৰে বিবেচনা কৰি চায়। আমাৰ দেশৰ শতকৰা ৯০ জন মানুহেই কৃষি জীৱি। যি বছৰ কৃষি নহয় সেই বছৰ মানুহৰ মাজত হাহাকাৰ হয়। গতিকে কৃষিৰ কাৰণে পুঁজি বনোৱা এই বিলাকৰ প্ৰতিও চকু ৰাখিব লাগে। আজি বেংক সমূহৰ দ্বাৰা নানা ধৰণৰ ঋণ দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে কিন্তু এই বেংক বিলাক ভিতৰুৱা অঞ্চলত বহুৱাৰ কাৰণে প্ৰকৃত অৰ্থাৎ চেষ্টা নোহোৱাত গাঁৱলীয়া ৰাইজে এই বেংকৰ পৰা কোনো সুবিধা লাভ কৰিব পৰা নাই। গতিকে এই বেংক বিলাক ভিতৰুৱা অঞ্চলত পাতিবৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে।

অধ্যক্ষ মহোদয়, আজি-কালি গাওঁ বিলাকত হাঁহ-কুকুৰা, গো আদি পালন কৰিবলৈ লৈছে আৰু চৰকাৰেও এই কামত যথেষ্ঠ সহায় আগবঢ়াইছে। কিন্তু গো পালন কৰাৰ ক্ষেত্ৰত কৃত্ৰিম প্ৰজননৰ কথা আছে। কৃত্ৰিম প্ৰজনন ব্যৱস্থা উন্নত নোহোৱাৰ কাৰণে গো-পালন কৰি গাঁৱলীয়া ৰাইজৰ বিশেষ উপকাৰ হোৱা নাই। ১০।১৫ বাৰ ইনচেমিনেচন কৰাৰ

পাচতো যেতিয়া পোৱালী নবয় তেতিয়া গাৱলীয়া মানুহ ধৈৰ্য্যচ্যুত হয়। গতিকে উন্নত ধৰণৰ চিমেনৰ দ্বাৰা গো-প্ৰজননৰ ব্যৱস্থা উন্নত কৰিব বুলি আশা কৰিলো। ফ্ৰোজেন চিমেনৰ কাৰণটো যিমান সোনকালে হয় তিমানেই মঙ্গল। মূৰ্গী পালনৰ ক্ষেত্ৰত দেখা যায় যে সমূহীয়া আঁচনি নহলে মূৰ্গী পালন কৰাত অসুবিধা হয়, আনহাতেদি বজাৰত এটা মূৰ্গী কণীৰ দাম আঠ অনা। গতিকে অৰ্থনৈতিক অৱস্থা উন্নত কৰিবলৈ হলে চৰকাৰে এই দিশ বিলাকৰ প্ৰতিও মনোনিৱেশ কৰিব লাগিব।

যেতিয়া মুৰ্গী বিলাকৰ ৰানিখেত নাইবা আন আন বেমাৰ আদি হয় তেতিয়া তাৰ প্ৰতিকাৰ কৰিবলৈ ভেটেনাৰী ডাক্তৰ বা ভেটেনাৰী চাৰজন নাইবা ঔষধ পাতি আদি নাপায়। সেই হেতুকে গাওঁৰ মানুহক উপকৃৱা উপাৰ্জনৰ পথ উলিয়াবলৈ কোৱাটো সম্পূৰ্ণ অনৰ্থক হৈছে। সেই হেতুকে তাৰ প্ৰতি মই দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিলো।

মাননীয় অধ্যক্ষ—আপুনি আৰু কিমান সময় কব।

শ্ৰীআটাউৰ ৰহমান—মই আৰু বেছি নকওঁ দুই এটা কথা কৈয়ে বক্তৃতা সমাপ্ত কৰিম। গাওঁ পঞ্চায়ত পৰ্য্যায়ৰ সমবায় সমিতিবোৰৰ সম্বন্ধে দুই আষাৰ কব খুজিছো। এইবোৰত যিবোৰ কমিটি গঠন কৰি দিয়া হৈছে ৰহু দিনৰ পৰায়ে তাৰ কোনো পৰিবৰ্তন কৰা হোৱা নাই। একেটা গতিতে চলি আছে। তাত যিবোৰ চেক্ৰেটাৰী, সভাপতি আদি আছে তেওঁ-বিলাকে টকা-পইচা নোহোৱা কৰি থলেও তাৰ অভিযোগ দিবলৈ কোনো স্থল নাই। অৰ্থাৎ আসোঁৱাহ থাকিবলৈ শুনিবলৈ ব্যক্তি নাই। আনহাতে যিবিলাক গাওঁ পঞ্চায়ত সমিতিৰ যোগেদি বিতৰণ কৰা হৈছে সেই বিলাকৰ আসোঁৱাহ থাকিলেও চিভিল এচ, ডি, ও, এ তাৰ কোনো প্ৰতিকাৰ হাতত নলয়। তেখেতে এই ক্ষেত্ৰত একোকে কব নোৱাৰে। এই ক্ষেত্ৰত চৰকাৰে নজৰ দিয়াৰ প্ৰয়োজন আছে বুলি মই ভাবো।

ভূমি সংস্কাৰ সম্বন্ধে যি ব্যৱস্থা চৰকাৰে কৰিছে সেইটো অৱস্থা চাইহে ব্যৱস্থা হৈছে। কিন্তু কমিটি বিলাকে কাম কৰা নাই। অলপতে মুখ্য-মন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই এখন সভাত দুখেৰে কৈছে যে কমিটি বিলাকে তেওঁলোকৰ

দায়িত্ব পালনত অৱহেলা কৰিছে। ইয়াৰ মূল কাৰণটো হৈছে কমিটিৰ লোক সকলে ইচ্ছা কৰিলেও ৩০।৪০ মাইল দূৰৰ পৰা আহি কমিটিৰ মিটিঙত যোগদান দিয়াটো সম্ভৱপৰ নহয় বুলি মই ভাবো। যিহেতুকে চৰকাৰে তেওঁবিলাকক কোনো খৰচ-পাতি দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰি দিয়া নাই। গতিকে অতি ইচ্ছুক সকলেও যোগদান দিবলৈ পিচ হুহকি যায়। সেই সম্পৰ্কত চৰকাৰে নজৰ দিলে ভাল হয়।

ৰাজ্যপালৰ ভাষণত উল্লেখ কৰা আটাইবোৰ কথাৰ ভিতৰতে এটা কথাৰ উল্লেখ মই নাপালো। আৰু সেইটো হৈছে মৰাপাটৰ উদ্যোগ। মৰাপাটৰ মিল এটা শিলঘাটত পতা হৈছে আৰু দলগাওঁ ৰাজ্যিক মিল আৰু বৰপেটাত সমবায় ভিত্তিত এটা জুট মিল পতা হব। এই কথা ৰাজ্যপালৰ ভাষণত উল্লেখ নাথাকিলেও মুখ্যমন্ত্ৰী মহোদয়ে তেওঁৰ উত্তৰত এই সম্পৰ্ক উল্লেখ কৰিব বুলি মই আশা ৰাখিলো। বিশেষকৈ এই বিষয়ে চৰকাৰে কি মনস্থ কৰিছে তাকো জনাবলৈ অনুৰোধ কৰিলো। ইয়াৰে ৰাজ্যপালৰ ভাষণৰ ওপৰত ধন্যবাদসূচক প্ৰস্তাৱটো সমৰ্থন জনাই মোৰ বক্তব্যৰ সামৰণি মাৰিলোঁ।

* Shri Charan Narzary—Mr. Speaker Sir, I was not present in the House, so I did not have the opportunity to listen to the address delivered by the Governor. Anyway, I have gone through the address of the Governor. As a matter of fact, the Governor's address has presented only one side of the coin, i.e. primarily concerning the achievements made by the Government without any reference to its failures. My time is limited, and so I will have to confine myself within a very limited points.

We have started the 20 point economic programme of our national Government and upheld the national

---

* Speech not corrected.

emergency in the hope that the problems of the weaker sections of the country will be remoxed to the great extent, If the developmental programmes meant for those people are undertaken on an emergent footing, and we believe, that in that case the National Emergency might be a boon to the down trodden, to the weaker sections of the people like the Plains Tribals of Assam. The problem of emilioration of the weaker sections of the National Government. The Government assured that the weaker sections of the country will be in a better position to assert themselves in securing their rights embodied in the constitution. But what I have found is that today, the very basic right to live has been denied to a large section of the people. As for instance, Sir, the Government assured that land will be given to the landless. But even after this proclamation by Government, thousands of families have become totally impoverished and they are on the verge of extinction. In Assam the entire forest belt has presented a very serious chronic problem because of large scale encroachment upon the forest areas followed by large-scale ruthless eviction of those encroachers. We demand simultaneous arrangement for their rehabilitation elsewhere. I have received number of complaints from the eviction victims of many forest areas, particulary from the Gohpur forest areas. More than 37 persons have been reported to have been died of exposers, mal-nu-

trition, lack of medical treatment, without any cloth and food.

In the Gohpur forest area, on the 31st of January I met the Deputy Commissioner of Darrang district and he has informed me that the number of death is rather exagerated, of course, the people have been suffering a lot. He has also told me that measures are being taken by Government as to how the eviction victims can be rehabilitated.

I personally visited the eviction victims who have been stranded on both banks of Ranga Checha river and there I have found nearly 1000 families montly tribals have been rendered completely wretched and are in the verge of extinction. Many of them have already left the place in search of other means of living and their whereabouts are not known. Sir, I have seen that the so called forest areas is completely barren land suitable only for paddy cultivation ; whatover trees are there, they are 'Autenga' trees and the people are without food, without house and without any clothes and I am very much afraid with the advent of the summer season if immediate measures are not taken by the Govt. for their rehabilitation either in that area or elsewhere those people who are the original citizens of the State will be totally extinct. It is a problem not only of the State, it is the problem of the country as a whole

and we are to lock to the problem from a broader perspective. Where else these people will go ? It is a fact that these eviction victims are not unproductive elements, they are productive elements. I do not know whether this Govt. have earned even a single pie from the so called forest area. If these people had been allowed to settle there I am sure the Govt. would have been able to make highly satisfactory procurement of paddy instead of allowing the area to remain barren like dead. So, Sir, today in the meeting of the Tribal Advisory Council I raised the issue and Hon'ble members of the Advisory Council including the Minister in charge of Tribal Welfare have agreed to meet the Chief Minister on this very precarious matter and Sir, I appeal through you to the Hon'ble Chief Minister that he would give an appointment at an appropriate and suitable time as he thinks fit to the hon'ble members of the Advisory Council to have a detailed discussion on the issue. Like that, in other part of that so called forest area thousands of families are lying in a very precarious condition. In view of this unfortunate situation my heart bleeds because my own people are bleeding there. Another point, Sir, the process of implementation of Land Ceiling Act has been a unbriddled opportunity to the implementing machinery to exploit the poor tribal people particularly in the northern tracts. I do not know about other areas. Not that the tribals have their lands exceeding

the ceiling but one point must be noted by the hon'ble Chief Minister and also the Minister in charge of the department that among the plains tribals there is a traditional practice since the days of the British that the land patta is in the name of a particular man who is no longer in the world and generation after generation their children have been living on their lands in the name and over the patta of their forefathers and there has been separation of brothers, their sons and daughters and each is in possession of some 10, 15 or 20 bighas of land but now in implementing the Ceiling Act, the implementing machinery has treated all these separate members who are enjoying the land on the patta of their forefathers as one family. In this process if they are to surrender their land then a new class of landless people will amass. Recently some days back an old man of Kokrajhar subdivision has died of mental shock and right from the subdivisional authority down to the Mondal and Kanungoes, everybody is taking full opportunity to exploit the people economically. I do not want to name any particular person but there are some and Sir, I appeal to the Chief Minister that since our Chief Minister has the Vigilance Cell it should detect the cases and then I will be in a position to furnish some concrete evidence. The other day a good number of evicted people have reported to me how much money have given to the persons in the implementing machinary. So it is a

very serious case—otherwise we expected that there will be smooth sailing of everything. Sir, thare are other points also but since my time is limited I will have to finish within a minute or two. There has been misuse of emergency power also. To cite a simple example in my subdivision an Adivasi beloning to the Santhal community Mathium Marandi, he is still in jail under MISA. He was very innocent and simple man as we all know and out of personal grudge a small group of people have thrown him in jail. Our Hon'ble Home Minister will please take note of it. Some persons issued a certificate to a Marwari person Champaklal Agarwal regarding his elegibility to purchase land from a Santhal in the tribal belt. The certificate was like this that Mr. Agarwal was permanent resident since long as he is a cultivator. Ultimately the case was detected by the Sub Committee of the Tribal Advisory Council of Kokrajhar. Over and above this Marwari filed a case at Dhubri—an election petition in the last Panchayat election and this generated dissatisfaction among a very large section of people who have collectively probably approached the Govt. to put him in jail under MISA. So the point should be noted down by the Home Minister and justice should be meted out to innocent persons. With these words I conclude my observations.

Mr. Speakar—The House stands adjourned till 2-30 p.m.

(After Lunch)

Mr. Speaker—According to arrangement there are 40 minutes for the Opposition today and there are 6 persons in the Opposition and they will decide who will speak. Altogether we have 150 minutes. Mr. Singh can speak for 10 minutes only.

শ্ৰীগিয়াচুদ্দিন আহমেদ—কথাটো এনেকুৱা হৈছে চাৰ, বিৰোধী দলৰ ভিতৰতো গ্ৰুপকৰি ভগাই দিয়া হৈছে। আমাৰ গ্ৰুপত ৪০ মিনিট সময় আছে।

মিঃ স্পীকাৰ—আজিৰ কথা কৈছো। আজি মোৰ হাতত ১৫০ মিনিট সময় আছে। তাৰ ভিতৰত কংগ্ৰেছ পাৰ্টিৰ ১১ জনে কবলৈ আছে আৰু বিৰোধী পক্ষৰ ৬ জনে কবলৈ আছে। আৰু বিৰোধী পাৰ্টিৰ সময় আছে ৪০ মিনিট। আপোনালোকে সিদ্ধান্ত কৰক কেইজনে কব।

শ্ৰীদুলাল চন্দ্ৰ খাউণ্ড—৪০ মিনিটত ২ জনক কবলৈ দিয়ক। তেতিয়া ২০ মিনিটকৈ পাব।

Shri Jagannath Singh—Sir, I wish that I should have more time. However, I thank you very much for allowing me to speak in welcoming the Governor's Address. Sir, he has covered almost all the points and there has been certain discussions on some points. First of all, Sir, I thank the Chief Minister through you very much on behalf of the people of Cachar and on my behalf for taking keen interests in the matter of Barak dam and other important problem of the district. Sir, I have gone through the speech of the Governor and I find no mention is there on the tea-industry, tea labourers. The industry is a very big industry and it plays a very vital role in the economy

of our coun'ry. Tea population is a sizeable population. Sir, Emergency was a must and we welcome it. But Sir, in the field of labour and management, as you might have seen, the statement of Hon'ble Labour Minister, New Delhi that during this Emergency mandays lost has been reduced and production has increased, but Retrenchment, lay off and closure has increased. Sir, I wish the employers should not take the advantage of this Emergency. Sir, after Emergency we have taken 20-point Programme and for implementation of this programme we have got agencies. Those agencies are Gaon Panchayat level Cooperative Societies and Mahkuma Parishads and Gaon Panchayats. Sir, these Gaon Panchayats and Mahkuma Parishads and Co-operatives are not extended to the tea garden areas of Cachar Dist and Brahmaputra Valley. The pattern of tea garden population are not on the same line. For instance, in Cachar workers and non-workers reside in the same house in the labour line whereas in Brahmaputra Valley only workers and thier genuine dependents reside in the labour line and the non-workers reside outside the grant area.

The tea population in Cachar district constitutes one third population of the district. Out of this people only 60 thousand are workers and others are non workers. In a garden where 300 people work, the population is 5000. Sir, we have decided to distribute

land to the landless persons and the list has been prepared through the Gaon Panchayats. But the Gaon Panchayats are not there in the tea garden areas. In the list of landless prepared by the J.P. the names of the persons of tea area are not there. So they are not going to get lands. There are landless, homeless, unemployed persons in the tea garden and they are being exploited. Take for instance, agriculture development scheme and its implementing machinery is the Gaon Panchayats. But Gaon Panchayats are not there in the gardens as I said earlier. Through our distribution system we want to save poor people from the clutches of money lenders. blackmarketers by forming cooperatives in each Gaon Panchayat. But what about tea population ? Are they not the citizen of our country ? They have come here generations before from Bihar, Orissa, Madras etc. and they have identified themselves with the soil of the land. Now, we cannot ignore them. If we ignore them they will be thrown out and this will definitely affect us very adversely. So, Sir, my humble suggestion is that these people should be covered up by Panchayats and the Panchayat Act should be immediately extended to the tea garden areas at least in Cachar district. The Hon'ble Chief Minister had the occasion to visit interior places of Cachar district and he had seen the problems of tea population and how they are living there. Sir, let us see the medical side. So far workers

are concerned the Management give some facilities but what about non worker ? When they go to the other hospitals they are told "Go to the tea garden hospital" – when they go to garden hospital they are refused medical benefit. I have practical experience of this. This is an important thing and we must do something for them and for this purpose I urge upon the Government to extend the Panchayat Act to the tea garden areas. This should be treated as a must. Sir, in the Governor's Address nothing has been men tioned about forming any Corporation for the develop ment of tea garden people. Mention has been made in the Governor's Speech about formation of Corporations for the Scheduled Castes, for Backward Classes, for the Tribals etc. But what about these tea people ? They are most backward economically, socially, educationally and in what not ? In all respect they are the back-ward most people. So, Sir, for their development we must find out some ways, and for this, extension of the Panchayat Act is a must to these areas.

Then, Sir, let me come to another problem, say education. Tea garden schools in Cachar and Sibsagar have been nationalised and taken over by the Government. Previously, these schools were under the management of the tea garden authority. At that time it is understandable that they were not properly run. But now, even after these schools having been taken over

by Government, what is the condition of these schools ? If there is a house, there is no teacher ; if there is a teacher, then ther is no house. Students are reading somewhere under the trees, some where in somebody's quarter and so on. I therefore, suggest that the tea-garden schools be provided with at least the houses and urge on the Government to look into this point.

Sir, about industrial disputes something has been mentioned in the Governor's Speech. Sir, you will surely argee with that famous saying "Justice delayed is justice denied". Cases arising out of various industrial disputes have been piling up. Here, in the Governor's address we find mention having been made about formation of Industrial Relations Committees at district leve and Apex Industrial Relation Committee at State level with a view to speeding up settlement of industrial disputes. Sir, these Committees were set up about three months before. But how many sittings of these Committees were held during this period ? So far as the District of Cachar is concerned, my information is that only one sitting of the Committee was held; Is this the way in which the problem is sought to be tackled with. Sir, the Deputy Commissioner is the head of the district ; he is a busy man ; he has multiferious work. It may be due to this he may not have time to hold its sittings frequently. But whatever may be the reasons, the result is that the poor people are suffering like anything. What is good of settling up a case and even awarding verdict in his favour if it is done after his death ? What is the

meaning of giving treatment to a child after his death. So, Sir, through you I request the Chief Minister to give his closest attention to this very important matter.

Mention has been made in the Governor's Address about setting up small industrial units in several places. Now, Sir, in my district, Cachar, there is a place called Fulertal where probably the highest number of pine-apples are grown. You will be surprised to hear that pine-apples there are sold at the rate of four annas each. But in a place like this also no industrial unit has been set up either for canning of these large number of pine-apples or for their preservation so that these can be sent out to places where they are scarce and might fetch a reasonable price to the cultivators. Sometime ago there was a scheme for a food-preservation centre there in collaboration with the Bulgarians. But I do not know where it has gone now. I therefore suggest that without delay a food preservation centre should be installed there to save the poor hill people.

A few words about tourism. I know Sir, there is a place in Cachar called Bhubanpahar where every year two Melas are held. There is a tourist bungalow there in a very dilapidated condition. Although the bungalow is there, its windows and doors have gone; the floor has depressed and the bungalow is now almost inhabitable. I therefore request Government to improve this Bungalow and build one more in the foot-hill and to make some short of arrangement there

for staying of the tourists so that tourists may come and halt there for the night.

Mr. Speaker—Your time is over, you have already spoken for **10** minutes.

Shri Jagannath Singha – Sir, I have not spoken for 10 minutes.

Mr. Speaker—Full ten minutes you have spoken.

Shri Jagannath Sinha – Thank you Sir, then I conclude. With these few words I seconds the Resolution.

শ্ৰীমতী তৰুলতা বৰা—মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, ৰাজ্যপালৰ ভাষণৰ ওপৰত যিটো প্ৰস্তাৱ আনিছে সেই প্ৰস্তাৱটো মই সমৰ্থন জনাইছোঁ। আৰু লগতে এই ভাষণৰ ওপৰত দুযাৰমান কথাৰ আলোচনা দাঙি ধৰিব বিচাৰিছোঁ। মই বিশেষকৈ জলসিঞ্চনৰ কেইটামান কথা আঙুলিয়াই দিব বিচাৰিছোঁ। সেই কেইটা হ'ল আমাৰ ৰাজ্যত যি কেইটা জলসিঞ্চনৰ আঁচনি লোৱা হৈছে সেই কেইটা কেৱল কেইখনমান জিলাৰ মাজতে আৰম্ভ কৰি ৰখা হৈছে। কামৰূপ আৰু নগাওঁ জিলাতেই ডাঙৰ ডাঙৰ জলসিঞ্চনৰ আঁচনি কেইটা কৰা হৈছে আৰু শিৱসাগৰ, গোৱালপাৰা, মঙ্গলদৈ ইত্যাদিত কেইটা মান সৰু সৰু আঁচনি লোৱা হৈছে কিন্তু এই ক্ষেত্ৰত দেখা যায় দুখন জিলা একেবাৰে বাদ পৰি গৈছে সেই কেইখন হ'ল লক্ষীমপুৰ আৰু ডিব্ৰুগড় জিলা। আনহাতেদি লক্ষীমপুৰ জিলাতেই আটাইতকৈ বেচি ধান হোৱা বুলি অসমৰ আটায়ে জানে। গতিকে এই জলসিঞ্চনৰ আঁচনি কেইখন কেৱল দুখন জিলাতেই আৱদ্ধ নাৰাখি অসমৰ আন আন জিলা কেইখনত সমানে প্ৰয়োগ কৰাৰ কাৰণে চেষ্টা কৰিব লাগে। আৰু এটা কথা এই যে এচ, এফ, দি, এ ৰ ক্ষেত্ৰত দুখীয়া আৰু উপান্ত খেতিয়কক 'চাবচিদি ৰেটত' যি জলসিঞ্চন দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে সেইটো কেৱল ৪ খন জিলাতে আৱদ্ধ নাৰাখি অইন অইন জিলা কেইখনত সমানে প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। ইয়াৰ ভিতৰত এই জিলা কেইখনত শতকৰা

৩০।৫০ টকা চাৰচিদি দিয়া হৈছে কিন্তু বাকী কেইখন জিলা ইয়াৰ পৰা সমূলি বাদ পৰি গৈছে। গতিকে বাকী কেইখন জিলা বাদ নিদি সমানে সকলো ঠাইতে দিব লাগে। আৰু এটা কথা বিশ্ব বেংকে প্ৰায় ২০০ কোটি টকা জলসিঞ্চনৰ ক্ষেত্ৰত খৰচ কৰিব, কিন্তু মই জনাত এই টকাৰে কিছুপৰিমান, কেৱল ৩ খন জিলা যেনে কামৰূপ, নগাওঁ আৰু গোৱালপাৰাতহে জলসিঞ্চনৰ আঁচনি প্ৰস্তুত কৰিছে অথচ বাকী কেইখনৰ কাৰণে আঁচনি লোৱা নাই। গতিকে যিহেতু বিশ্ব বেংকে এই ২০০ কোটি টকা জলসিঞ্চনৰ নামত খৰচ কৰিব তেনে ক্ষেত্ৰত বাকী আটাইকেইখন জিলাতো সমানে এই আঁচনি লবৰ কাৰণে মই চৰকাৰৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিলো। কিয়নো আজি লক্ষিমপুৰ জিলাত অধিক ধান উৎপাদন হয় আৰু ডিব্ৰুগড় জিলাতো সেইদৰে ধান, মাহ, সৰিয়হ আৰু বিশেষকৈ শদিয়া অঞ্চলত আটাইতকৈ মাকৈ উৎপাদন বেচি হয়, এক ডেব লাখ কুইণ্টলতকৈও অধিক মাকৈ কেৱল শদিয়া অঞ্চলতে হয় গতিকে তেনে স্থলত এই দুখন জিলা এনেবিলাক আঁচনিৰ পৰা বাদ পৰাত কোনো যুক্তিযুক্ততা নাছিল। গতিকে মই এই জিলা কেইখনত থকা যিসকল ক্ষুদ্ৰ আৰু উপান্ত খেতিয়ক আছে তেওঁলোককৈ সহায় আগবঢ়াবৰ কাৰণে চৰকাৰক অনুৰোধ জনাইছোঁ।

এই ক্ষেত্ৰত জলসিঞ্চনৰ জৰিয়তে পানী যোগান ধৰোতে কিছুমান কথা চাব লগীয়া আছে যেনে শিৱসাগৰ জিলাত কিছুমান ডাঙৰ ডাঙৰ পথাৰ আছে, সেইদৰে ডিব্ৰুগড় জিলাতো ডাঙৰ ডাঙৰ পথাৰ আছে, সেই পথাৰ বিলাকত পানী উলিয়াই দিয়াব ব্যৱস্থা কৰাৰ কাৰণে সেই পথাৰ বিলাকত কিছুমান আঁচনি লব লাগে। এই খিনিতে মই এটা দৰকাৰী কথা উল্লেখ কৰিব বিচাৰিছোঁ সেইটো হ'ল আমাৰ ৰাজ্যত যি বিলাক প্ৰকৃত ভাল খেতিয়ক আছে তেনে ধৰণৰ প্ৰকৃত খেতিয়ক সকলক পাঞ্জাব, হাৰিয়ানা, কৰ্ণাটক ইত্যাদি ঠাই বিলাকৰ ফালেদি চৰকাৰৰ খৰচত খেতিৰ বিষয়ে কিছু অভিজ্ঞতা অৰ্জ্জন কৰিবৰ কাৰণে পঠাব লাগে যাতে এই খেতিয়ক সকলে দেখি শিকি অধিক উৎপাদন কৰিবলৈ আৰু কঠোৰ পৰিশ্ৰম কৰিবলৈ উদগনি পায় তাৰ কাৰণে মই চৰকাৰৰ ওচৰত অনুৰোধ

জনাইছোঁ। যি সকল মানুহে হাতেকামে কাম কৰাৰ কোনো অভিজ্ঞতা নাই অর্থাৎ যি বিলাক মানুহ প্রেক্টিকেল নহয় 'থিয়ৰিটিকেল'হে সেই সকলক ট্রেইনিং দিয়াৰ খেতিৰ পথাৰত বেছিকৈ মনোযোগ দিব নোৱাৰে। খেতি-বাতিৰ ক্ষেত্রত আমাৰ এনেকুৱা কিছুমান আসোঁৱাহ ৰৈ গৈ'ছে। এই খিনিতে মই আৰু এটা পৰামর্শ দিব খুজিছো যে, জিলাই জিলাই 'এগ্রি-কালচাৰেল ট্রেইনিং ইনষ্টিটিউট' খুলিব লাগে। এইটোকে নকৰাৰ কাৰণেই কেইজনমান সুবিধাবাদী শ্রেণীৰ লোকৰ ল'ৰাই সুবিধা পায় আৰু প্রকৃত খেতিয়ক সকলৰ ল'ৰাই সেইবিলাক সুবিধাৰ পৰা বঞ্চিত হৈ আছে। ফলত খেতিৰ পথাৰত যিটো মনোযোগ দিব লাগে সেই মনোযোগ দিব নোৱাৰে। আমাৰ যি 'এগ্রিকালচাৰেল কলেজ' আছে তাত এটা ইঞ্জি-নিয়াৰিং ক্লাছো খোলাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। কাৰীকৰি অভিযন্তা নথকাৰ কাৰণেই এটা কথা আমাৰ পৰিলক্ষিত হয় যে, বিভাগীয় অফিচাৰ সকলে 'চেল'ফিল্টাৰ, ডিপ্ টিউব্ ওৱেল' আদি বস্তুবিলা কৰা কাম বিলাক ঠিকমতে কৰিব নোৱাৰে। 'কণ্ট্রেক্টৰ' সকলে যি মতেই কাম কৰি যায় সেইমতেই চলি থাকে। তাৰ ফলতেই আঁচনি বিলাক কার্য্যকৰী হ'ব পৰা নাই। গতিকেই এই বিষয়ে চৰকাৰৰ দৃষ্টি আকর্ষণ কৰিছো। তাৰোপৰি, আৰু এটা কথা যে, আমাৰ কৃষিৰ যিবিলাক যন্ত্রপাতি আদি লোৱা হয় সেই বিলাক সদায়েই বাহিৰৰ পৰাহে কিনা হয় অর্থাৎ পাঞ্জাৱ, হাৰিয়ানা আদি ৰাজ্যৰ পৰা কিনি আনিবলগীয়া হয়। এই যন্ত্র-পাতি বিলাকো অন্যান্য ৰাজ্যৰ পৰা নানি যদি আমাৰ ৰাজ্যতে সেই বিলাক তৈয়াৰ কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিব পাৰি সেইটো কথা আমাৰ চৰকাৰৰ ওচৰত নিবেদন কৰিছো। দৰ্কাৰ হলে অন্যান্য ৰাজ্যৰ পৰা কাৰিকৰী অভিজ্ঞতা থকা লোক আনিও এনেধৰণৰ উদ্যোগ আদি ইয়াত খুলিব লাগে। তাৰ পিছতে আমাৰ যি সকল পিছপৰা তপশীলভূক্ত জনজাতি, অনুসূচীত আদি সম্প্রদায়ৰ যি বিলাক মহিলা আছে সেই বিলাক মহিলাক সহজে সূতা আদি পাব, এৰি-মূগা, পাত পলো আদি পুহিবৰ আৰু জিলাই জিলাই এই বিলাকৰ উপযুক্ত ট্রেইনিং আদি দিবৰ ব্যৱস্থা কৰি কিছুমান 'ট্রেইনিং চেণ্টাৰ' খুলি দিলে সেই সকল মহিলাৰ জীৱন-নির্বাহৰ সমল যোগাৰ। বিধবা মহিলা সকলক ঋণ দি জীৱিকাৰ উপায় উলিয়াবলৈ

আমাৰ চৰকাৰক মই অনুৰোধ কৰিছোঁ। আমাৰ যি সকল চিডিউল-কাষ্টৰ মহিলা আছে সেই মহিলা সকলে চিলাই কৰা বা তাঁত বোৱা কামখিনি ঠিকমতে কৰিব নোৱাৰাৰ কাৰণেই এই সকল মহিলাৰ জীৱন যাপন দুৰূহ হৈছে। ফলত নিজৰ আৰু ল'ৰা-ছোৱালীৰ জীৱনো অন্ধকাৰৰ ফালে গৈ আছে। সেইকাৰণেই এইবিলাক সমাজৰ অৱহেলিত, নিৰ্য্যাতিত, নিষ্পেষিত মহিলাৰ জীৱন ঘোৰ দাৰিদ্ৰৰ পৰা উদ্ধাৰ কৰিবলৈ জিলাই জিলাই কিছুমান ট্ৰেইনিং চেণ্টাৰ খুলি দিব লাগে।

মাননীয় অধ্যক্ষ— আপুনি শেষ কৰক।

শ্ৰীমতী তৰুলতা বৰা – বিশেষ আৰু নকওঁ কিন্তু পশুচিকিৎসাৰ ক্ষেত্ৰত কেইআষাৰমান কথাকৈ মই মোৰ বক্তব্যৰ সামৰণি মাৰিম। পশুপালনৰ প্ৰতি অনুৰাগ থকা আমাৰ গাঁৱৰ মহিলাসকলক পশুপালন কৰিবৰ কাৰণে সুবিধা দিবলৈ চৰকাৰক অনুৰোধ কৰি মই মোৰ বক্তব্যৰ সামৰণি মাৰিলোঁ।

* শ্ৰীবদন চন্দ্ৰ তালুকদাৰ—মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, ৰাজ্যপালৰ ভাষণৰ ওপৰত যিটো সংশোধনী অনা হৈছে তাৰ সমৰ্থনত মই কেইআষাৰমান কথা কম।

অধ্যক্ষ মহোদয়, ২০ দফীয়া আঁচনি আৰু জৰুৰীকালীন অৱস্থাৰ ঘোষণা এই সকলোবিলাক কথাকেই ৰাজ্যপালৰ ভাষণত উল্লেখ কৰা হৈছে। এই বিষয়ে অৱশ্যে ইতিমধ্যেই যথেষ্ট কোৱাও হৈছে। এইটো এটা এনেকুৱা ঘটনা যিটো ঘটনাৰ সম্পৰ্কত এই মূহূৰ্ত্ততে সকাই মতামত দিয়াটো সহজ কথা নহয়। এইটোৰ কৃতকাৰ্য্যতা আৰু কি পৰিপ্ৰেক্ষিতত ইয়াক ঘোষণা কৰিবলগীয়া হ'ল সেইটোৰ বিচাৰ ভৱিষ্যতৰ বুৰঞ্জীবিদে আৰু ভৱিষ্যতৰ বংশধৰ সকলেহে কৰিব। ৰাজ্যপালৰ ভাষণৰ ওপৰত উল্লেখ কৰা ৰাজ্যখনৰ ঘটনাৱলীৰ যি ছবি দাঙি ধৰিছে আৰু ভৱিষ্যতে কি কৰিবলৈ ভৱা হৈছে সেই ক্ষেত্ৰত মই কেইটামান কথা কম বুলি ভাবিছোঁ। এই আলোচনাত অংশ গ্ৰহণ কৰা কেইবাজনো মাননীয় সদস্যই ইতিমধ্যেই উল্লেখ কৰিছে যে, জৰুৰীকালীন অৱস্থাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত

* Speech not corrected.

কিছুমান আতিশয্য পৰিলক্ষিত হৈছে। এই ক্ষেত্ৰত মইও কেইটামান উদাহৰণ আগবঢ়াব খুজিছোঁ। মই এই বিষয়ত যি ডি, আই, আৰ আৰু আভ্যন্তৰিণ নিৰাপত্তা আইনৰ যে অপপ্ৰয়োগ কৰিছে সেই ক্ষেত্ৰত কেইটামান উদাহৰণ দিব খুজিছোঁ। নলবাৰী কলেজৰ অধ্যক্ষ আৰু অধ্যাপকক আভ্যন্তৰিণ নিৰাপত্তা আইন অনুসৰি গ্ৰেপ্তাৰ কৰা হৈছিল। যিটো কাৰণত তেওঁবিলাকক গ্ৰেপ্তাৰ কৰা হৈছিল তাৰ কাৰণটো জনাব মোৰ সৌভাগ্য ঘটিছিল এই কাৰণেই যে, কেইদিনমানৰ আগতে মইও সেই জেলতে থকাৰ সুযোগ পাইছিলো। তাৰ কাৰণটো দিয়া হৈছিল—That you hold a secret meeting in your residence in the month of (তাৰিখটো অৱশ্যে মই পাহৰিছোঁ।) in between 8-30 to 9 P.M. along with some other persons. যিটো সময়ৰ কথা উল্লেখ কৰিছে সেইটো সময়ত এই প্ৰিঞ্চিপাল জন নলবাৰী মহকুমাৰ অধিপতিৰ ঘৰত। তেখেত কলেজৰ 'গভাৰ্ণিং বডি'ৰ প্ৰেচিডেণ্ট। লগত আছিল সেই গভাৰ্ণিং বডিৰ চেক্ৰেটেৰী জন আৰু নলবাৰী টাউন কংগ্ৰেছৰ সম্পাদক আৰু জিলা কংগ্ৰেছৰ উপসভাপতি জনো। যিটো সময়ত গোপন মিটিং কৰি এটা চৰকাৰক ওফৰাই পেলোৱাৰ মিটিং কৰাৰ অভিযোগ আনিছে সেইটো সময়ত এই মানুহ জন নলবাৰী মহকুমাৰ 'চিভিল এছ, ডি, অ'ৰ ঘৰত আছিল। লগতে শাসক দলৰ কেইজনমান বিশিষ্ট ব্যক্তিও আছিল। অৱশ্যে শেষত 'ৰিভিউ বৰ্ডে' তেওঁবিলাকক খালাছ দিছিল। শ্ৰীৰমণি বৰ্মণ বোলা এজনকো একেটা গ্ৰাউণ্ডতে—That you hold a secret meeting at the residence of the Principal Shri U. Sarma on the same day at the same time, but he was not released. এয়া ক্ষমতাৰ অপব্যৱহাৰ হৈছে, নাৰ্জাৰী ডাঙৰীয়াই মোৰ আগতে এনে উদাহৰণ দি গৈছে আৰু এনেধৰণৰ উদাহৰণ অনেক আছে। নিৰ্দোশী মানুহ আৰু ব্যক্তিক এই ধৰণেৰে গ্ৰেপ্তাৰ কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিছে। আন এটা উদাহৰণ দাঙি ধৰিব খুজি মই কওঁ যে মোৰ সমষ্টি নলবাৰী চহৰত থকা নলবাৰী কলেজৰ ছাত্ৰ এজনক বাতি এৰেষ্ট কৰিছে। তেওঁ যদি দোষী বিচাৰ কৰি শাস্তি দিয়ক, তাত মোৰ কব লগা একো নাই কিন্তু তেওঁক এনে অমানুষিক ভাবে মাৰ-ধৰ কৰিছিল যে থানালৈ

তেওঁক ৰিক্সা এখনতহে নিব লগা হৈছিল আৰু তেওঁৰ নাম আছিল অজিত ভাগৱতী নলবাৰী কলেজৰ প্ৰাক্তন সম্পাদক। এই অৱস্থাত ল'ৰা-জনৰ মাকে কামৰূপ জিলাৰ এচ পিক লিখিত ভাৱে অভিযোগ দিছিল। সেই ছাত্ৰ জন হস্পিতালত পৰি থকা অৱস্থাত মই গৈ চাই আহিছো আৰু মুখ্যমন্ত্ৰীক মই নিজে কৈছিলো মুখ্যমন্ত্ৰীয়েও অনুসন্ধান কৰিম বুলি আশ্বাস দিছিল। দুমাহৰ পিচত তেওঁ খালাচ হৈ আহি নিজে মুখ্যমন্ত্ৰীক অভিযোগ দিছিল, কিন্তু কি ব্যৱস্থা ললে আজি পৰ্য্যন্ত জনা নগ'ল।

অধ্যক্ষ মহোদয়, কিছুদিনৰ আগতে কেন্দ্ৰীয় গৃহমন্ত্ৰীয়ে এটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰত কৈছিল যে বিচাৰাধীন লোকৰ ওপৰত কোনো জোৰ জুলুম কৰা নহয় আৰু থাৰ্ড গ্ৰেদ মেথদ লৈ স্বীকাৰোক্তি নকৰায়। কিন্তু আমাৰ অসমত মহকুমাৰ সদৰত এই ধৰণৰ কাৰ্য্য হৈ আছে। এনে ধৰণৰ উদা-হৰণ আৰু বহুতো আছে। মাননীয় গৃহমন্ত্ৰী মহোদয় আজি ইয়াত উপ-স্থিত আছে তেওঁ তদন্ত কৰক হস্পিতালত ভৰ্ত্তি হৈছিল নে নাই আৰু ডাক্তৰে কি ৰিপোৰ্ট দিছিল চাওক। মই নিজে দেখিছিলো সেই ল'ৰাটোৰ এশ চাৰি ডিগ্ৰী জ্বৰ উঠি থাকোতেও হাতত কেৰেয়া লগাই থোৱা হৈছিল। এই ধৰণৰ অত্যাচাৰ আজি মানুহৰ ওপৰত চলি আছে।

অধ্যক্ষ মহোদয়, জৰুৰী অৱস্থা ঘোষনা কৰাৰ আগৰ আন এটা ঘট-নাৰ কথা মই কওঁ। প্ৰফেচৰ অজিত শৰ্মাক ঘৰৰ পৰা সাধাৰণ পোচা-কতে—গেঞ্জী আৰু লুঙি পিন্ধি থকা অৱস্থাতে এৰেষ্ট কৰা হৈছিল। আইন শৃংখলা আজি কোনে ভঙ্গ কৰিছে? আইন মতে, ক্ৰিমিনেল প্ৰচিদিউৰ এক্ট মতে কি কাৰণে গ্ৰেপ্তাৰ কৰা হৈছে তাক জনাব লগে। আইন শৃংখলাৰ কথা আজি কোৱা হৈছে, কিন্তু আইন শৃংখলাৰ নামত আজি কি হৈছে? চুৰি-ডকাইটি, হত্যাকাণ্ড আদি চলিয়েই আছে। সিদিনা গুৱাহাটী চহৰতে ৰাস্তাৰ কাষত শুই থকা বনুৱা ছজনৰ ওপৰেদি গাড়ী চলাই নিয়াত তেওঁলোকৰ ঠিতাতে মৃত্যু ঘটিছে। আজিৰ বাতৰি কাকতত ওলাইছে যে গোলাঘাটৰ ওচৰৰ এখন ঠাইত দিনদুপৰতে গাড়ীৰ যাত্ৰী সকলক আক্ৰমণ কৰি লুটপাত কৰিছে, সেই ডকাইত ধৰিবলৈ পুলিচ সক্ষম হোৱা নাই।

অধ্যক্ষ মহোদয়, আজিও আইন শৃংখলাৰ কথা অনেক কোৱা হৈছে। কিন্তু ইয়াৰ আগতে মোৰ ভাষণ প্ৰসংগত মাননীয় সদস্য কেইগৰাকীয়ে বাৰে বাৰে শৃংখলা ভঙ্গ কৰিছিল।

অধ্যক্ষ মহোদয়, মানুহৰ ধৈৰ্য্যৰ এটা সীমা থাকে। আইন শৃংখলা এটা দলৰ পৰা ৰক্ষা নহয়, ইয়াক দুয়ো দলেই ৰক্ষা কৰিব লাগে।

দেশৰ ধান সংগ্ৰহৰ ক্ষেত্ৰত সফলতা লাভ কৰাৰ বাবে কৃষিৰ উন্নতি হোৱা বুলি কোৱা হৈছে। যোৱা বছৰটোত সংগ্ৰহৰ পৰিস্থিতি ভাল হৈছে আৰু খেতিও ভাল হৈছে। কিন্তু এইটো লৈ আমি সন্তুষ্ট থাকিব নোৱাৰো। দাইল, তেল আদি অন্যান্য যি বিলাক লাগতিয়াল বস্তু সেই বিলাকৰ ক্ষেত্ৰত আত্মনিৰ্ভৰশীল হ'ব পৰা নাই। ৰাজ্যপালৰ ভাষণত সেই বিষয়ে কোনো উল্লেখ নাই বা কি ধৰণৰ কাৰ্য্য হাতত লব তাৰ কোনো উল্লেখ তাত নাই। কুৰি দফীয়া আঁচনি লোৱাৰ কথা কৈছে যদিও কাৰ্য ক্ষেত্ৰত সামগ্ৰিক ভাৱে অৰ্থনৈতিক উন্নয়ণৰ ছবি এখন দাঙি ধৰিব পৰা নাই। অধ্যক্ষ মহোদয়, দুখীয়া শ্ৰেণীৰ উন্নতিৰ কাৰণে যি বিলাক আঁচনি লোৱা হৈছে সি কুৰি দফীয়াই হওক বা দহ দফীয়া হওক, এশ দফীয়াই হওক আমাৰ আপত্তি নাই। এই কুৰি দফীয়া আঁচনি বিলাক ইয়াৰ আগতে আমিয়েই দাবী কৰিছিলো। সেইবিলাক কাৰ্য্যকৰী কৰিবলৈ লোৱাৰ বাবে আমি সন্তোষ পাইছো। ইয়াৰ আগতে দহ দফীয়া আঁচনি আছিল। কিন্তু সেই আঁচনিবোৰ কাৰ্য্যকৰী কৰা নহ'ল। আজিও যি ধৰণে কাম আৰম্ভ কৰিছে মোৰ সন্দেহ হয় ই কাৰ্য্যকৰী হবনে নহয়। চৰকাৰী মাটিৰ পৰা উচ্ছেদ কৰাৰ নামত গৰীব লোককহে উচ্ছেদ কৰিছে। যিবিলাক গৰীব মানুহে বাটৰ কাষত পান দোকান এখন দি নিজৰ পৰিয়ালৰ ভৰণ-পোষণ কৰিছিল তেনেকুৱা লোককহে উচ্ছেদ কৰিছে। চৰকাৰী মাটিৰ পৰা উচ্ছেদ কৰাটো আমি সমৰ্থন কৰো কিন্তু তাকে কৰাৰ আগতে তেওঁলোকক বিকল্প উপাৰ্জনৰ পথ লবলৈ সুবিধা দিব লাগিব। যি সকল ধনী মানুহ, নিজৰ মাটি থকা স্বত্বেও চৰকাৰী মাটি বেদখল কৰিছে সেইবিলাকক উচ্ছেদ কৰা হলেহে বেচি ভাল পালোহেতেন। তাৰ পৰিবৰ্তে গৰীব শ্ৰেণীক উচ্ছেদ কৰাৰ বিৰোধিতা কৰিছো।

অধ্যক্ষ মহোদয়, আজি চৰকাৰে প্ৰশাসন নিকা কৰাৰ কথা আৰু

দূর্নীতি দূৰ কৰাৰ কথা ক্ষিপ্রতাৰে কৰিছে বুলি দাবী কৰিছে। এই ক্ষিপ্রতাৰ নমুনা বহুত দেখিছো আৰু তাৰে এটা হৈছে যে প্রাথমিক বিদ্যালয়বোৰ চৰকাৰী কৰাৰ ফলত প্রায় ৫হেজাৰ শিক্ষকৰ পদ খালি হ'ল। সেই পদবোৰ এতিয়াও পূৰণ কৰা হোৱা নাই। ফলত কণ কণ ল'ৰা-ছোৱালীবোৰৰ শিক্ষাত ব্যাঘাট জন্মিছে। দুজন শিক্ষকৰ ঠাইত এজন দিছে আৰু এজন থকা বিদ্যালয়ত শিক্ষকেই নাই। আজি কতো ক্ষিপ্রতাৰে কাম হোৱা দেখা নাই। টিহু নগৰ পালিকাৰ নির্ব্বাচন যোৱা ২ জুনতে হৈ গ'ল। তাত চৰকাৰৰ ফালৰ পৰা ২ জন মনোনীত সদস্য দিব লাগে। কিন্তু আজি ৮ মাহেও সেই সদস্য দুজন দিব পৰা নাই। মাটি অধিগ্রহণৰ যিবিলাক বাকী টকা তাক ২ অক্টোবৰৰ ভিতৰত দিব বুলি কৈছিল। কিন্তু দিব পাৰিলে জানো? প্রশাসনীয় মিতব্যয়িতাও কতো দেখা নাই। এই সৰু ৰাজ্যখনত ইমান ডাঙৰ মন্ত্রী সভা এখন কিয় লাগে? দুজনে পদত্যাগ কৰিছে যদিও এতিয়াও যথেষ্ট ডাঙৰ হৈ আছে। তাৰোপৰি মন্ত্রী আৰু বিষয়াসকলে ইচ্ছামতে ভ্রমণ কৰে। এইয়ে মিতব্যয়িতাৰ নমুনা বুলি কব পাৰিনে. ইয়াকে কৈ প্রস্তাৱটোৰ বিৰোধিতা কৰি সামৰণি মাৰিলো।

Mr. Speaker—Now, Suren Das. Your time is only 10 minutes.

*শ্রীসুৰেন্দ্র নাথ দাস অধ্যক্ষ মহোদয়, ৰাজ্যপাল মহোদয়ৰ উদ্বোধনী ভাষণৰ সমর্থন জনায় মাননীয় সদস্য শ্রীগুণেন্দ্র নাথ পণ্ডিত ডাঙৰীয়াই যিটো আদৰণি প্রস্তাৱ দাঙি ধৰিছে মই সেই প্রস্তাৱটো সমর্থন কৰিছো। সঁচাকৈ আমাৰ দেশত শৃংখলাৰ ক্ষেত্রত আৰু প্রশাসনীয় ক্ষিপ্রতাৰ ক্ষেত্রত জনগণৰ মনোভাৱ সংস্কাৰ মূলক হৈছে বুলি ভাবো। আজি জনসাধাৰণে দায়িত্বৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছে আৰু জৰুৰীকালীন অৱস্থাক আদৰেৰে গ্রহণ কৰিছে। ভিতৰি বিৰোধিতা কৰে যদিও প্রকাশ্যে স্বীকাৰ কৰে যে জৰুৰীকালীন অৱস্থাই সর্বসাধাৰণ জনতাৰ বহুত উপকাৰ সাধন কৰিছে। আজি গাঁৱলৈ গ'লে শুনিবলৈ পাব যে বুঢ়া সকলে মুক্ত কণ্ঠে স্বীকাৰ কৰিছে যে জৰুৰীকালীন অৱস্থাত দেশত শৃংখলা হৈছে আৰু

*Speech not corrected

মানুহৰ মনলৈ আত্মবিশ্বাসৰ ভাব ঘূৰি আহিছে। বৰমা হাইস্কুলৰ ল'ৰা এটা সিদিনা বেগাবেগিকৈ স্কুললৈ আহিছে কাৰণ সি অন্ততঃ ৫ মিনিটৰ আগতে স্কুল পাবগৈ লাগে। সেই অকণমাণি ল'ৰাটোৰ মনলৈ এই ভাব অহাটোও এটা ডাঙৰ পৰিবৰ্ত্তন বুলি কব লাগিব।

আমাৰ দেশত ভাত কাপোৰেই জীৱনৰ মূল বস্তু। তাৰ পিচত কৃষিজীৱি সকলৰ লক্ষ্য এডৰা খেতিৰ মাটি পাব লাগে। গৃহহীন সকলে যাতে এটা থকা ঘৰ পায় তাৰ ব্যৱস্থাও চৰকাৰে কৰিবলৈ মন কৰিছে।

আজি কাক আমি ভূমিহীন হিচাবে মাটি এডৰা দিব লাগে সেই-টোৱে আমাৰ লক্ষ্য আৰু চৰকাৰও এই ক্ষেত্ৰত বহুতো আগবাঢ়িছে, এনেকি সকলোৱে নিজৰ নিজৰ সমষ্টিলৈ গৈ যি সকলৰ নিজৰ ঘৰ নাই, তেওঁলোকেও যাতে ঘৰ এটা বান্ধি থাকিব পাৰে তাৰ ব্যৱস্থা কৰিছে আৰু কিছু ক্ষেত্ৰত দুই এডৰা মাটি ভূমিহীনক দিব পৰা হৈছে। আজি আমাৰ দেশত যি সকল পুজিপতি বা মাটি গিৰি আছিল, যাৰ হয়তো ৫০ বিঘা মাটি আছিল সেই সকলে ১০০ বিঘা লাভ কৰি নিজক লাভবান কৰাৰ যি এটা মনোবৃত্তি আছে, সেইটো আজিকালি আতৰ হৈছে। এনেকুৱা এটা ভাব আমাৰ দেশত বৰ্তমান পৰিলক্ষিত হৈছে। ইয়াৰ ওপৰিও যি সকল লোকে আজিলৈকে আনৰ তলত ৰায়ত হৈ মাটি খাই থাকি সেই মাটিৰ ওপৰত ৰায়তিস্বত্ব পাবলৈ আশা কৰিছে তেওঁলোকেৰো বহুতকে প্ৰমাণ পত্ৰ আদি দিয়া হৈছে বা দিবলৈ চৰকাৰে যত্নপৰ হৈ আছে, এই খিনি সু-সম্পন্ন হলে বিতৰণৰ ক্ষেত্ৰত আমি আগবাঢ়ি যাব পাৰিম।

মহোদয়, আমাৰ চৰকাৰে ধান সংগ্ৰহৰ ক্ষেত্ৰত এইবাৰ বহুখিনি আগবাঢ়িছে। এতিয়া যাতে সংগ্ৰহ কৰি অনা ধান খিনি ভালকৈ থব পৰা হয় তাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। দেখা গৈছে বহু ঠাইত সংগ্ৰহ কৰা ধান বিলাক ভালকৈ থব পৰা নাই। আমাৰ উন্নয়ন খণ্ড বিলাকতো ভালকৈ ৰাখিব পৰা নাই। সেই কাৰণে মই ভাবো যিবিলাক অঞ্চলত ধান সংগ্ৰহ কৰা হয় তাত গুদামৰ ব্যৱস্থা কৰা ভাল। বৰ্তমানে বাটে-ঘাটে পৰি থকা ধান বিলাক, ৰদে বতাহে পৰি ধান বিলাক বেয়া হ'ব আৰু তাৰ

চাউল বিলাকো বেয়া হ'ব। গতিকে বথাৰ এটা সু-ব্যৱস্থা সোনকালে কৰিব। আমি আমাৰ খেতিৰ ক্ষেত্ৰত বহুতো আগবাঢ়িছো, আগতে বহুতো ঠাইত সৰিয়হৰ খেতি কৰা হৈছিল কিন্তু আজি প্ৰায় দুই বছৰমান ফুল ধৰাৰ আগতে মোৱা পোক পৰি সৰিয়হ বিলাক নষ্ট কৰিছিল সেই পোক বিলাক নিবাৰণ কৰাৰ কাৰণে আজিলৈ কোনো ব্যৱস্থা হোৱা নাই। যিবিলাক উন্নয়ন খণ্ডত উন্নয়ন কৰ্মচাৰীয়ে কাম কৰে তেওঁলোকেও খেতিয়কক ভাল পৰামৰ্শ দিব পৰা নাই। কিন্তু লাহে লাহে খেতিয়ক সকলে সৰিয়হৰ খেতি বাদ দি তিচিৰ খেতি কৰিবলৈ লৈছে। মোৰ অঞ্চলৰে বেচিভাগ টিচিৰ খেতি কৰা হৈছে, এতিয়া সেই খেতি গৰু-ছাগলীয়েও নাখায়। ইয়াতে যাতে খেতিয়ক সকল সফল হয় তাৰ কাৰণে কৃষি বিভাগ যত্নপৰায়ণ হ'ব লাগে।

আজিলৈকে বহু ঠাইতে পানীৰ ব্যৱস্থা ঠিক হোৱা নাই। গতিকে মাটিৰ উৰ্ব্বৰা শক্তি হ্ৰাস হোৱাত খেতিত আশা প্ৰদ ফল পাব পৰা নাই। গতিকে আমাৰ মেনেজমেণ্ট কমিটি যি বিলাক আছে তেওঁলোকে যদি খেতিয়কক সহায় সহানুভূতি আগবঢ়ায় তেনেহলে ইয়াত খেতি হ'ব। কিন্তু এই বাৰ প্ৰকৃতিৰ সহায়ত বৰষুণ হৈছিল কাৰণে ঘেঁহুৰ খেতি ভাল হ'ব বুলি ধাৰণা কৰা হৈছে।

শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত চৰকাৰে ভালেখিনি আগবাঢ়িছে। আজি সমগ্ৰ ৰাজ্যতে ১০০ খনৰো ওপৰ সংখ্যা বাঢ়িছে। আৰু প্ৰতি গাওঁতে একোখনকৈ হাইস্কুল হৈছে। আৰু এম ভি এনেবিতো কথাই নাই। কিন্তু বৰ্ত্তমান যাতে সেই অনুষ্ঠান বিলাক ভাল হয় তাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। গাওঁৰ ওচৰে-পাজৰে ৪০।৫০ বিঘা মাটি এনেয়ে পৰি থাকে যাতে তাত আদৰ্শ মূলক খেতিৰ ব্যৱস্থা কৰিব পাৰে। এই সকল ব্যৱস্থা চৰকাৰে কৰিব বুলি অনুৰোধ কৰি মই সামৰণি মাৰিলো।

*শ্ৰীগোবিন্দ বৰা—মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, ৰাজ্যপালৰ ভাষণৰ ওপৰত যি ধন্যবাদসূচক প্ৰস্তাব অনা হৈছে তাত মই সমৰ্থন কৰিছো। এই ভাষণত

* Speech not corrected.

আমাৰ চৰকাৰে যি কাৰ্য্যকৰী ব্যৱস্থা আমাৰ ৰাজ্যত গ্ৰহণ কৰিছে তাক উল্লেখ কৰিছে। আৰু বহুতো প্ৰচেষ্টাই কাৰ্য্যকৰী হোৱা কাৰণে কিছু শান্তিও বিৰাজ কৰিছে। লগতে তেখেতে আশা কৰিছে যে যিবিলাক আঁচনি চৰকাৰে লৈছে সেই বিলাক যাতে কাৰ্য্যকৰী হয় সেইটোও চৰকাৰে চাব। সেই কাৰণে মই চৰকাৰক অনুৰোধ কৰো বহুতে ভাষণ প্ৰসঙ্গত আমাৰ দেশৰ ইমাৰজেন্সিটোৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছে। মই কিন্তু সিমান গুৰুত্ব নিদিও। কাৰণ এই ইমাৰ-জেন্সি ভাৰত আৰু পাকিস্থানৰ যুদ্ধৰ পৰাই চলি আছে। আজি কিছু-মান দেশৰ নেতাৰ বিৰুদ্ধেও কিছুমান কথা ওলাইছে যে আমাৰ দেশখনক দুখীয়াৰ পৰাও দুখীয়া কৰিব। দেশত জৰুৰীকালীন অৱস্থা ঘোষণা কৰাত সকলোৱেই ভাল পাইছে। ভাল পাইছে বুলি এই কাৰণেই ধৰি লৈছো যে দেশৰ কোনো ঠাইৰ পৰাই ইয়াৰ বিৰোধীতা কৰা নাই। বৰঞ্চ সকলোৱে আদৰণিহে জনাইছে। জৰুৰী অৱস্থাৰ ফলত দেশত ডিচি-প্লিন হোৱাৰ কাৰণে চৰকাৰে যি বিলাক আঁচনি লৈছে সেই বিলাকত আগবাঢ়ি যাব পাৰিছে। অসম চৰকাৰেও সেই দৰে আঁচনি বিলাকত আগবাঢ়ি যাব পাৰিছে। আমি সকলোৱে যদি ইয়াত সহযোগ কৰো, আমাৰ ৰাইজে যদি ইয়াত সহযোগ কৰে তেনেহলে আমাৰ চৰকাৰে যি বিলাক আঁচনি লৈছে সেই বিলাক কাৰ্য্যকৰী কৰিব পাৰিব বুলি মোৰ বিশ্বাস।

আজি আমি দেখিবলৈ পাইছো যে আমাৰ গাওঁ বিলাকৰ অৱস্থা দিনক দিনে বেয়াৰ ফাললৈ যাব লাগিছে। গাৱঁৰ উন্নতি নহলে দেশৰ কেতিয়াও উন্নতি নহয়। সেই কাৰণে গাওঁ বিলাক উন্নত কৰি মহামানৱ মহাত্মা গান্ধীৰ সপোন বাস্তৱত পৰিণত কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিব লাগিব। আগতে চৰকাৰে যি বিলাক আঁচনি হৈছিল সেই বিলাক কাৰ্য্যকৰী কৰিব পৰা নাছিল। আধিয়াৰ আইন এতিয়া হৈছে। এইটো হোৱাত আমি ভাল পাইছো। কাৰণ যি জনে খেতি কৰিব তেওঁ খেতিৰ আধাহে পাব আৰু মাটিৰ গৰাকীয়ে আধা অংশ এনেয়ে পাব। সেইটো আমি হবলৈ নিদিও। আমাৰ দেশৰ পৰা দৰিদ্ৰতা মোচন কৰিবলৈ চৰকাৰে কাম কৰিব লাগিব। দেশৰ বানিজ্য, বেহাবেপাৰ, উৎপাদিত

বস্তুৰ বিতৰণৰ ক্ষেত্ৰত চৰকাৰে আগভাগ লব লাগিব। যদি তাকে নকৰে তেনেহলে চৰকাৰে বেপাৰী সকলকহে সুবিধা দিয়া হ'ব। কোনোবাই ২ টকা দিব কোনোবাই ৪ টকা দিব এইদৰেই বেপাৰী সকলে খেতিয়ক সকলক শোষণ কৰি থাকিব। গতিকে এই বিলাক কথাত চৰকাৰে চকু দিব লাগে। আৰু আমাৰ ৰাইজে এতিয়ালৈকে সমবায়ত মাত্ৰ শতকৰা ৪০ টাহে অংশ লৈছে। যাতে সকলো খেতিয়কেই অংশ লব পাৰে তাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগিব। ইয়াৰ কাৰণে আমাৰ এম এল এ সকলেও চেষ্টা কৰিব লাগিব। আৰু আমাৰ ইয়াৰ খেতিয়ক সকলে যি বিলাক বস্তু উৎপাদন কৰিব পাৰে সেই বিলাক বস্তু উৎপাদন কৰাত সহায় কৰিব লাগিব আৰু সুবিধা দিব লাগিব। আমি বহাগ জেঠ মাহত যেতিয়া বৰষুণ হয় তেতিয়া খেতি কৰো আৰু আঘোন পুহ মাহত যেতিয়া বৰষুণ নহয় তেতিয়া বহি থাকো। গতিকে এই সময়তো যাতে বহি থাকিব লগীয়া নহয় তাৰ কাৰণে চৰকাৰে জলসিঞ্চনৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগিব। আজি পাঞ্জাব, হাৰিয়ানাতহে ইমান খেতি কৰিব পাৰিছে আমাৰ ইয়াত কৰিব নোৱাৰাৰ কোনো কাৰণ নাই। তাত প্ৰত্যেক ঘৰ গৃহস্থৰে একোটাকৈ টেক্টৰ আছে। কিন্তু আমাৰ ইয়াত আছে বেমাৰ আজাৰত পীড়িত হোৱা হাল টানিব নোৱাৰা গৰুহাল। গতিকে আমাৰ ইয়াত খেতিত কেনেকৈ উন্নতি কৰিব পৰা হ'ব? এই বিলাক কথাত চৰকাৰে চকু দিব লাগে।

উদ্যোগৰ ক্ষেত্ৰত মই কওঁ যে অন্যান্য জিলাত কিবা কিবি উদ্যোগ হৈছে কিন্তু আমাৰ লক্ষীমপুৰ জিলাত নাই যে নাই এটা প্লাইউদ ফেক্টৰীও নাই। আৰু যাতায়তৰ ক্ষেত্ৰতো আমাৰ লক্ষীমপুৰ জিলা আটাইতকৈ পিচ পৰা। ট্ৰাইবেল অঞ্চল বিলাক অতিকৈ পিচ পৰি আছে। এই অঞ্চল বিলাকত ৰাস্তা পদূলি কৰিবলৈ চৰকাৰে চিন্তা কৰিব লাগে। যাতায়তৰ উন্নতি নহলে ৰাইজৰ কেতিয়াও উন্নতি হ'ব নোৱাৰে। শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰতো আমাৰ ৰাজ্য খন অতি পিচ পৰি আছে। স্বাধীনতাৰ ২৭ বছৰৰ পিচতো আমাৰ ৰাজ্যত স্বাক্ষৰৰ শতকৰা হাৰ হৈছে ২৮'১ ভাগ। গতিকে আমাৰ দেশত শিক্ষা প্ৰসাৰৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। ৰাচিয়া আমেৰিকা আজি শিক্ষাৰ গুণতে ইমান আগবাঢ়ি যাব পাৰিছে। গতিকে আমাৰ ইয়াতো শিক্ষাৰ ভাল ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। মই চৰকাৰক এই বিলাক

বিষয়ত মনোযোগ দিবলৈ অনুৰোধ কৰি মোৰ বক্তব্যৰ সামৰণি মাৰিলো।

(At this stage Hon'ble Mr. Speaker vacated the Chair and Hon'ble Mr. Deputy Speaker occupied the chair—3·30 P.M.)

* শ্ৰীগিয়াচুদ্দিন আহমেদ—মাননীয় উপাধ্যক্ষ মহোদয়, ৰাজ্যপালৰ ভাষণত প্ৰথমতে কেইটামান কথা উল্লেখ কৰিছে—

We have just completed a period which might veribly called a Decade of Achievement. It has been marked by an initial period of challenge, followed by a period of immense response; the last 4 years in particular have been years of consolidation. এইকেইটা কথাই যোৱা দশকৰ সাফল্য, যোৱা সময়ছোৱাৰ যিটো প্ৰত্যাহ্বান, জনসাধাৰণৰ পৰা যিটো সহাৰি আৰু এই সময় খিনিৰ যিটো সংহতি এইকেইটা কথা আমাৰ ইতিহাসৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ কথা বুলি কব খুজিছো। যোৱা দশকৰ সাফল্যৰ সম্পৰ্কে আলোচনা কৰিবলৈ গলে আমি প্ৰথমেই এটা কথা উল্লেখ কৰিব লাগিব। পণ্ডিত জৱাহৰলাল নেহৰুৰ মৃত্যুৰ পিচত ভাৰতবৰ্ষত ৰাষ্ট্ৰীয় ক্ষমতা দখল কৰাৰ কাৰণে দক্ষিণ পন্থী প্ৰতিক্ৰিয়াশীল শক্তি সমূহে যি চক্ৰান্ত কৰিছিল তাৰ উদ্দেশ্য আছিল দেশখনক বাওঁফালৰ পৰা টানি লৈ দেশখনক দক্ষিণ অভিমুখী কৰা। সাম্ৰাজ্যবাদী শক্তিসমূহে পুঁজিবাদী সমাজ ব্যৱস্থাৰ নামত ঔপনিবেশিক প্ৰতিষ্ঠাৰ চেষ্টা কৰিছিল। এই দশকতে নেহেৰুজীৰ মৃত্যুৰ পিচত মোৰাৰজী দেশাইক ভাৰতৰ প্ৰধানমন্ত্ৰী পাতি দক্ষিণ অভিমুখী কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিছিল। ইয়াৰ উপৰি যোৱা দশকত কংগ্ৰেছ এম-পি সকলে যি ঐতিহাসিক ভূমিকা গ্ৰহণ কৰি আহিছে সেই কথাও আমি পাহৰিলে নহ'ব। এই কংগ্ৰেছ এম-পি সকলৰ ভূমিকা যথেষ্ট গুৰুত্বপূৰ্ণ আছিল। কাৰণ যি প্ৰতিক্ৰিয়াশীল শক্তিয়ে মোৰাৰজী দেশাইক ভাৰতৰ প্ৰধান মন্ত্ৰী কৰি দক্ষিণ অভিমুখী কৰিব বিচাৰিছিল সেই এম-পি সকলে সেই শক্তি সমূহৰ ভূমিকা উৰাই দিব পাৰিছিল। লাল বাহাদুৰ

* Speech not corrected.

শাস্ত্ৰীৰ মৃত্যুৰ পিচত কংগ্ৰেছ পাৰ্লিয়ামেণ্ট পাৰ্টি নিৰ্ব্বাচিত হ'ল। কংগ্ৰেছ এম-পি ৰ লগত আন প্ৰতিক্ৰিয়ায়ীল কংগ্ৰেছ শক্তিসমূহে লগ লগা কথাটো পাহৰিলে নহ'ব। কংগ্ৰেছ বিভাজনৰ পিচত সংখ্যালঘু শাসক কংগ্ৰেছক শাসনৰ গাদিত বত্তৱাবৰ কাৰণে চি, পি, আই এ যি ভূমিকা পালন কৰিছিল তাক পাহৰিলে নহ'ব। গতিকে দেখা যায় ভাৰতবৰ্ষৰ শাসন পিছত প্ৰতিক্ৰিয়াশীল শক্তিসমূহো এলাৰ্ট আছিল তেওঁলোকে দেশৰ ভৱিষ্যত বুজি পাইছিল আৰু বুজিছিল যে সেই সময়ত ইন্দিৰা গান্ধীৰ নেতৃত্বৰ প্ৰয়োজন হ'ব। যোৱা দশকৰ সাফল্যৰ কথা উল্লেখ কৰিবলৈ গৈ এই কথা নিশ্চয় উল্লেখ কৰিব লাগিব যে ইয়াৰ লগত কিছুমান নিগেটিভ্ ফেক্ট ও আছে। আমি এইটো কথা পাহৰিলে নহ'ব যে অশোক মেহতাই মুদ্ৰাৰ মূল্য হ্ৰাস কৰি দেশত হাহাকাৰৰ সৃষ্টি কৰিছিল। আৰু এই কামত অৰিহণা যোগাইছিল আমেৰিকাৰ সাম্ৰাজবাদী শক্তি সমূহে আৰু এচিয়া, আফ্ৰিকা, লেটিন আমেৰিকাৰ প্ৰতিক্ৰিয়াশীল শক্তিসমূহে। আমেৰিকাৰ সাম্ৰাজ্যবাদী শক্তিসমূহৰ নিৰ্দেশত অশোক মেহতাই মুদ্ৰাৰ মূল্য হ্ৰাস কৰি দেশক অৰ্থনৈতিক সংকটৰ মুখলৈ ঠেলি দিছিল। ফলত আমি দেখিবলৈ পাইছিলো টকাৰ মূল্য কমি গৈ ২৫ পইচাত ৰলগৈ আৰু বস্তুৰ মূল্য বাঢ়ি গ'ল। আৰু দেশ জহন্নামে গ'ল গতিকে অশোক মেহতাৰ কু-কৃতিক আমি পাহৰিলে নহ'ব। সেই সময়তে বিৰ্লাই যিখন মেমো-ৰেণ্ডাম কৰিলে তাত অৰ্থনীতিৰ নতুন কথা সোমাই ৰাজ্যিক আৰু ব্যক্তি-গতত আওপকিয়া ভাৱে উদ্যোগৰ ভিতৰত সোমোৱাৰ কাৰণে যুটীয়া খণ্ডলৈ ৰূপান্তৰিত কৰিলে। মহোদয়, আমাৰ দেশত নিবনুৱা সংখ্যা বাঢ়িছে। এতিয়া আমেৰিকাৰ পৰা ৪৮০ পি, এল অনুসৰি খাদ্য সামগ্ৰী আনিবলৈ লৈছে।

অৰ্থনৈতিক দুৰ্যোগত মানুহে মৃত্যুৰ মুখত পৰিছিল সেই কথা পাহৰিলে নচলিব। এই অৰ্থনৈতিক দুৰ্য্যোগ সৃষ্টি হোৱাৰ ফলত ১৯৭৪ চনত শ্ৰীজয়প্ৰকাশ নাৰায়ণে তথাকথিত সৰ্বাত্মক বিপ্লৱৰ ধ্বনি দিবলৈ সুবিধা পাইছিল। যোৱা দশকটো আলোচনা কৰোতে এই কথাটো পাহৰিলে নচলিব। হাজাৰ হাজাৰ কোটি কোটি দৰিদ্ৰ, শোষিত, প্ৰপীড়িত মানুহৰ দুৰাৱস্থাৰ সুযোগ লৈ দেশত তলে তলে ষড়যন্ত্ৰ কৰি শ্ৰীজয়প্ৰকাশ

নাৰায়ণে চেষ্টা চলাইছিল। তাত প্ৰতিক্ৰিয়াশীল শক্তি ভাৰতীয় জন সংঘ, চিণ্ডিকেট কংগ্ৰেছ, আনন্দমাৰ্গ, ফেচিষ্টবাদী আদিয়ে যোগদান কৰিছিল। দেশৰ অৰ্থনৈতিক অৱস্থা বেয়াৰ ফালে ঢাল খোৱাৰ কাৰণে তেওঁলোকে এই সুযোগ লৈছিল আৰু তথাকথিত সৰ্বাত্মক বিপ্লৱৰ ধ্বনি দিবলৈ সুযোগ পাইছিল। গুজৰাটৰ ঘটনাৰ দুটা ফাল আছে। এই ঘটনাত কিছুমান নীতিবাচক, নিগেটিভ ফেক্টৰ নাথাকিলে গুজৰাটত সাফল্য লাভ কৰিব নোৱাৰিলেহেতেন। বিহাৰত পৰা নাছিল। দেশৰ সকলো প্ৰগতিশীল শক্তি আজি কংগ্ৰেছ দলৰ লগত চি, পি, আইয়ে সৰ্বাত্মক বিপ্লৱৰ বিপদৰ কথা বুজিব পাৰিছিল। সকলোৱে ঐক্যবদ্ধ ভাৱে ব্যাপক সংহতিৰ দ্বাৰা সেই আন্দোলন ধুলিসাৎ কৰিব পাৰিছে। আমি এই বিলাক গুৰুত্বপূৰ্ণ ঐতিহাসিক কথা বিলাক পাহৰিলে নচলিব। এইটোৱে দিয়া ইতিহাসৰ শিক্ষা হ'ল যে প্ৰতিক্ৰিয়াশীল শক্তিৰ পৰা দেশখনক ৰক্ষা কৰিব লাগিব। দলীয় ৰাজনৈতিক দল ওপৰত থাকি সকলো প্ৰগতিশীল শক্তি চি, পি, আইয়ে হওক, কংগ্ৰেছেই হওক প্ৰতিক্ৰিয়াশীল শক্তিৰ বিৰুদ্ধে বিপদৰ সময়ত ঐক্যবদ্ধ হ'ব লাগিব। এই আন্দোলন বিহাৰত হৈছিল, শ্ৰীমতী ইন্দিৰা গান্ধীক দিল্লীত গাদিত বহুৱাই ৰাখিবৰ কাৰণে হৈছিল। এই আন্দোলনে সমাজতন্ত্ৰৰ ফালে আগুৱাই লৈ যাব খোজে। আজি আমি সংহতিৰ শিক্ষা পাইছো। জৰুৰী অৱস্থা ঘোষণা কৰাৰ লগে লগে প্ৰতিক্ৰিয়াশীল শক্তি সমূহ মৰি গৈছে বুলি ভাবিলে ভুল হ'ব। গতিকে যি সংহতি গঢ়ি উঠিছিল তাৰ আৰু প্ৰয়োজন নাই বুলি ভাবিলে মাৰাত্মক ভুল হ'ব। ই দেশৰ ভৱিষ্যতৰ কাৰণে ভয়ংকৰ ভুল হ'ব। যোৱা দশকৰ ব্যৰ্থতাৰ যাতে পুনৰাবৃত্তি নহয় তাৰ কাৰণে কুৰি দফীয়া আঁচনি কাৰ্য্যকৰী কৰাৰ কাৰণে নতুন প্ৰত্যাহ্বান সন্মুখত দেখা দিছে। কুৰি দফীয়া আঁচনি ব্যৰ্থ কৰাৰ কাৰণে জঘন্য ষড়যন্ত্ৰ চলিছে। এই ষড়যন্ত্ৰৰ ইতিহাস নিশ্চয় এই বিধান সভাৰ মজিয়াত আলোচনা কৰিব লাগিব। ৰাজ্য খনৰ চুকে-কোনে যি যুদ্ধ চলিছে তাক চকুৰে নেদেখি। গাঁৱত ঘূৰি ফুৰা সকলে এই কথা গম পায়। কুৰি দফীয়া আঁচনিৰ কাৰ্য্যসূচীৰ অন্যতম কথা হৈছে ভূমি সংস্কাৰ। এই ক্ষেত্ৰত যিটো বাধাৰ সৃষ্টি হৈছে সেই কথা নিশ্চয় আমি আলোচনা কৰিব লাগিব। ধুবুৰী মহকুমাত

আধিয়াৰ আন্দোলন চলিছে। মোৰ বন্ধু শ্ৰীৰায়প্ৰধানীয়ে চিধাচিধি প্ৰত্যাহ্বান কৰিছে। উচটনি কোনে কাক দিছে? কোনে কাক প্ৰত্যাহ্বান কৰিছে? ৰাজ্যপালৰ ভাষণত এই কেইটা কথা প্ৰযোজ্য কৰক। আধিয়াৰ আন্দোলনৰ মূল কথা হ'ল ১৯৭১ চনৰ অসম ৰায়তী এক্টত থকা মূল শস্যৰ পাচ ভাগৰ এভাগ মালিকে পাব। এই আধিয়াৰ আন্দোলনত ইয়াৰ বাহিৰে বেলেগ কথা নাই। গাৰে-ভূঞে এই কথা বুজাই দিছো আৰু ৰাইজে তাকে কৰিবলৈ মান্তি হৈছে। বংশ বংশানুক্ৰমে খেতি কৰি অহা ৰায়তে শস্য নিজে নাকাটি কোনে কাটিব? ৰায়ত সকলে নিজে শস্য কাটি মহাজনক পাচ ভাগৰ এভাগ দিম বুলি কৈছে। এই ক্ষেত্ৰত মালিক সকলে চক্ৰান্ত কৰি গুণ্ডা লগাই ধান কাটি আনি জুলুম লগাইছে। এই সকলক বাধা দিলে আইন ভঙ্গ কৰা হয় নেকি? আপোনাৰ ঘৰত ডকাইত সোমাই সম্পত্তি লুটি নিলে ডকাইতক বাধা দিলে জানো আইন ভঙ্গ কৰা হ'ব? পুলিচৰ লগত সহযোগিতা কৰি আধিয়াৰ সকলৰ মাজত সন্ত্ৰাসৰ সৃষ্টি কৰিছে।

আজি আমাৰ দেশত এটা ডাঙৰ পৰিস্থিতিৰ উদ্ভৱ হৈছে। মাটি মালিক সকলে চক্ৰান্ত কৰি এটা জনতা ফ্ৰণ্ট গঠন কৰিছে। এইটো এটা বৰ পৰিতাপৰ কথা হৈছে। এই মালিক সকলৰ লগত কিছুমান ৰাজহুৱা নেতৃস্থানীয় লোক আনকি কিছুমান চৰকাৰী পুলিচ কৰ্মচাৰীও জৰিত আছে। এই ৰাজনৈতিক ব্যক্তি সকলে ৰাতি ৰাতি গোপনে মিলি মালিক সকলক পৰামৰ্শ দিছে আৰু ৰায়ত সকলৰ তালৈ গৈ কৈছে যে আইন মতে যি পাব লাগে তাকে পাবা।

(ভইচ—ৰাজনৈতিক লোক সকলৰ মাজত কংগ্ৰেছী লোক আছে নেকি?)

সকলো আছে। আৰু এই নেতা সকলে এটা দুমুখীয়া নীতি গ্ৰহণ কৰিছে আৰু ৰায়ত সকলৰ মাজত এটা ভয়াবহ অৱস্থাৰ সৃষ্টি কৰিছে। এনেকুৱা বহুতো ঘটনা ঘটিছে। মই প্ৰত্যেক্ষ দৰ্শী হিচাবে পুলিচৰ নাম সহ কব পাৰো। যি সকলে মাটিৰ মালিকে আধা ধান সংগ্ৰহ কৰে সহায় কৰিছে। সিদিনা মাত্ৰ ছত্ৰশীল থানাৰ অ, চি, লোহিত ডেকাই কেইজনমান মানুহক ৰায়তক অত্যাচাৰ কৰি ধান আদায় কৰাত সহায়

কৰিছে। ধুবুৰীৰ পৰা অ চি এজনো গৈছে আৰু এই জনতা ফ্ৰণ্টৰ ছত্ৰশীলত মিটিং কৰি ৰায়তৰ পৰা আধা আদায় কৰিবলৈ নিৰ্দ্দেশ দিছে। আৰু সেই নিৰ্দ্দেশ অনুসৰি পিচদিনা পথাৰৰ পৰা আধা ধান আদায় কৰিবলৈ যাওতে এই অ চি জনে ৰায়ত সকলক কৈছে যে, পাচ ভাগৰ এভাগ পাব বুলি কত পাইছা? ই এটা ভয়ঙ্কৰ কথা কিন্তু মোৰ এতিয়াও এটা আত্মবিশ্বাস আছে যে শৰৎ সিংহ চৰকাৰৰ তলত কাম কৰা কৰ্মচাৰী সকলে এনে আইন বিৰোধী কাম কৰি শাস্তি নোপোৱাকৈ থাকিব নোৱাৰে। ধান আধা আধা কৰিব লাগে বুলি পথাৰলৈ গৈছে আৰু তাত বাকবিতন্দা সৃষ্টি কৰিছে আৰু দাৰোগা জনে পথাৰত গুলি চলাইছে এই কথা এচপিক জনোৱাত তেওঁ ঘটনাটো ঢাকিবৰ কাৰণে এটা বিবৃতি চৰকাৰৰ ওচৰত দাখিল কৰা বুলি গম পাইছো। ইয়াৰ যথাযথ তদন্ত যাতে চৰকাৰে কৰে। আগমণিত দুখীয়া ৰায়ত সকলৰ মাজত এটা গ্ৰেণ্ড এলায়েন্স হোৱা বুলি কোৱা হৈছে। কিন্তু প্ৰকৃত ক্ষেত্ৰত সকলো খিনি ঘটনাৰ এটা বিকৃতাকাৰ ৰূপ দিয়া হৈছে মাত্ৰ। এই ক্ষেত্ৰত দেখা যায় যে ডিচি আৰু এচ, পিয়ে ঘটনাৰ প্ৰকৃত ছবিটো চৰকাৰৰ ওচৰত দাঙি ধৰা নাই। মই এই খিনিতে এটা কথা কব খোজো যে কিছু দিনৰ পৰা চৰকাৰে যি এটা চেলেঞ্জ হিচাবে এটা সংহতি বদ্ধতাৰ কথা বা ব্যৱস্থা হাতত লৈছিল সেইটো ভাঙি পৰা উপক্ৰম। মই এতিয়াও নিৰাশ হোৱা নাই। মাননীয় মুখ্যমন্ত্ৰীৰ নেতৃত্বত হোৱা চৰকাৰে এই কথা বিলাক নিশ্চয় তন্ন তন্নকৈ চাই তাৰ বিহীত ব্যৱস্থা সোনকালে হাতত লব। মাননীয় মুখ্যমন্ত্ৰীয়ে ৬ নবেম্বৰ তাৰিখে তাত মিটিং কৰি নানা ধৰণৰ উক্তি কৰি আহিছে আৰু লোক সকলে আমাক সুধিছে যে মুখ্যমন্ত্ৰীয়ে কোৱা কথা সঁচানে? নে মিচাকৈয়ে কিছুমান কৈ গ'ল। মই কৈছো যে সকলো খিনি কথাই কৈছে। এতিয়া মোৰ অনুৰোধ যে যদি এই উচ্চ কৰ্মচাৰী সকলে মিছা প্ৰতিবেদন দাখিল কৰিছে তেতিয়াহলে মই মুখ্যমন্ত্ৰীক অনুৰোধ কৰিম যে কিছুমান নিৰপেক্ষ লোকৰ দ্বাৰা বা কোনো হাইকোৰ্টৰ জাজৰ দ্বাৰা এই ঘটনাৰ তন্ন তন্নকৈ তদন্ত কৰা হওক। মই সেই কাৰণে আহ্বান জনাইছো। এই খিনিকে কৈ মই সামৰণি মাৰিলো।

Shri Abdur Rahman Choudhury—Mr. Deputy Speaker, Sir. I take this opportunity to thank the Governor for his address and also I further take the opportunity of supporting the motion tabled by Shri Pandit for thanking the Governor. Sir, since 1972 I am attending this House but never before I have found the Governor coming up with an address in such a manner. Sir, this address is equipped with matters which are keeping with time and never before the Governor came up with such an elaborate one. The present address by the Governor is cent percent replica of the Govt's intention towards removal of poverty, attainment of economic self-reliance and upliftment of the backward classes and narrowing down the regional disparities. Sir, the Governor in his address sought for the cooperation from the members of this august House, as well as from the public in general and also sought for cooperation for the fulfilment of the 20 Point Programme. I am rather glad to note that the members of this august House stand behind it and this very attitude of the Governor has not been met with criticism. Sir, it is a very desperate attitude of the Govt. and the task is very huge but I hope we will come across and we shall be putting all our support and co-operation towards its fulfilment by the Govt. Sir, my friend Ahmed has just now described the sorrowful plight, the conspiracy that lead the country and

the great masses ; not less than two third of our masses, are in poverty and as my friend was saying "পাহৰিলে নহব" I also say that word we should not forget that 75% of our people are below the poverty line and that is why we solemnly declare that we stand behind the Govt's decision and the declaration that we shall fight poverty. That is why this 20-point programme is to be implemented and we stand behind it. Sir, the Governor in his Address has indicated his policy towards administrative reforms, investigation of economic offences, and economy in Govt. expenditure. Sir, a sound, scientific and measured expenditure should be the basic need of the Government and they should be the basic to our economy of the people. Sir, the next, the Governor has dealth with our problems like rural economy, welfare of back-ward classes and this policy has also been declared for the purpose of upliftment of irrigation facilities with regard to development of agriculture, pisciculture, weaving and veterinary and that all go towards the upliftment of rural economy and the welfare of the backward masses or backward classes. Sir, it is substantiated that 75 per cent of the total population are below the poverty line. So, we will see that such a huge percentage of population are not lagging behind after implementation of this programme. Sir, I cannot think of a social reconstruction without the change of basic things and social reconstruction that we cannot dream of

without removing the poverty. Here I remember the words of Kalidas 'Anna cinta samatkar insanskrit.' We cannot think of economic development without removing 75 per cent hungry mouths. Removal of poverty comes first. But Sir, to fight this poverty we require some basic things. For that sound planning first and successful implemementation second will be a must. I find very few of my friends are discussing on sound planning. I find almost all of them engrossed in discussing successful implementation. Sir, unless planning is alright, the implementaion cannot come true and cannot be a successful one. So, planning comes first. While making plan we have to see to the errears which will have to be covered. Sir, in this regard I will cite an instance. In my Sub-Division one P.W.D. bridge was constructed with a cost of Rs. 80,000.00. Some ten years have already elapsed and then I asked how many vehicles have passed over it. My querry was answered that not a single vehicle passed over it because approach roads have not yet been completed. So, whatever we plan it must be completed, we must have some initiation and without this we should not go for taking up works. Sir, I am siting another example. Sir, so many roads have been started during the Third Five Year Plan and also during the Fourth Five Year Plan but not a single one has ceen completed. I do not know what were the problems. Of course recently I have been informed that those roads

are going to be completed very soon and this has been possible only because of proper handling of the administration. So, Sir, planning must come first. My friends had some sort of critical notice on implementation. But if our planning is not proper the question of implementation does not come in. In implementating this programme, the basic thing is that we as a representitive of public are meant to come to the help of the poor people and we assemble here either in the Assembly or in political party for a short period of time. But the life line is elsewhere. They remain for few decades, at least for more than two decades with officials. So Sir, if we ignore that part, if we do not invite the full co-operation of the official the entire plan will be a failure. We have to find the Govt. officers are social workers, they have to go out with that idea of serving the people because they also belong to that society, as I belong to. Sir, the Governor has rightly expressed his concern over employment situation. This is a very delicate point. I like to note the other day when the House took a resolution over giving representation according to the population pattern. I know that this will cover the entire masses, but this employment situation is such a delicate one that every time, every year it is going to be more delicate. So, for this purpose some scientific methods should be adopted that the Governor has also mentioned for formation of Corporations for

the Scheduled Caste, Scheduled Trides, O.B.C. people, but no mention has been made about the minorities. I am not very much certain what action has been taken to improve the condition of the minorities. For this purpose, data should be collected, estimate should be made and if it is found that minorities are not coming up to the mark in comparison with the entire population of the country then a separate plan should be made for the welfare of the miniorities also. I am concluding my speech with the words that I agree with the motion that has been advanced by my Hon'ble friend Shri Gunendra Nath Pandit.

শ্ৰীমাল চন্দ্ৰ পেগু—মাননীয় উপাধ্যক্ষ মহোদয়, শ্ৰীপণ্ডিত ডাঙৰীয়াই যিটো প্ৰস্তাব ডাঙি ধৰিছে সেই প্ৰস্তাবটো মই সমৰ্থন কৰি কেইটামান কথা উন্নুকিয়াব খুজিছো।

জৰুৰী অৱস্থা ঘোষণা কৰাৰ পিচত আমাৰ দেশ যে চাৰিও ফালৰ পৰাই উন্নতিৰ পথত আগবাঢ়ি গৈছে সেই কথা কোনেও নুই কৰিব নোৱাৰে। আমাৰ কৃষিয়েই হওক বা শিক্ষাই হওক চাৰিও ফালে উন্নতি পৰিলক্ষিত হৈছে। আনকি স্কুল কলেজ বিলাকতো আজি শান্তি বিৰাজ কৰিছে। শান্তিৰে কাম চলাই যাব পাৰিছে।

শ্ৰীসোনেশ্বৰ বৰা—মাজুলি কলেজত কি হৈছে?

শ্ৰীমাল চন্দ্ৰ পেগু—মাজুলি কলেজো আজি বহুত খিনি আগবাঢ়ি গৈছে। জৰুৰী কালিন অৱস্থা ঘোষণা কৰাৰ আগতে ল'ৰা ছোৱালী বিলাকে পঢ়া শুনা কৰা নাছিল। কিন্তু দেখা গৈছে যে জৰুৰী অৱস্থা ঘোষণা হোৱা পিচৰ পৰাই ল'ৰা ছোৱালীয়ে ইমান পঢ়া শুনা কৰিছে যে আনকি এতিয়া ৰাতিও তেওঁলোকে পঢ়াৰ কাৰণে সুশুৱা হৈছে। কথা পাতিবলৈকো আজি তেওঁলোকৰ সময় নাইকীয়া হৈছে। আজি দেশত তেনেকুৱা

এটা অৱস্থাৰ সৃষ্টি হৈছে। অফিচ আদিত আগতে যিমান বিলাক কাম জমা হৈ আছিল এতিয়া কোনো কাম জমা হৈ থকা নাই। বিশেষকৈ মই জানো যে আগতে ডি পি আই অফিচত বহুত বিলাক কাম জমা হৈ আছিল। কিন্তু এতিয়া সেই অফিচতো কোনো কাম জমা হৈ থকা নাই। অফিচাৰে সকলেও নিয়ম মতেই অফিচলৈ অহা যোৱা কৰিছে। এতিয়া দেশত এনে এটা অৱস্থা চলিছে যে ৰেল বাচ আদিত যলৈকে নাযাওক কতো কোনো গণ্ডগোল নাই। যলৈকে ইচ্ছা কৰে তলৈকে যাব পাৰে। আগতে আহোতে যাওতে যি বিলাক গণ্ডগোল হৈছিল এতিয়া সেই বিলাক আৰু নাই। জৰুৰী অৱস্থা ঘোষণা কৰাৰ পিচত কুৰিদফীয়া আঁচনি ৰাইজৰ উন্নতিৰ অৰ্থে প্ৰধান মন্ত্ৰীয়ে যি বিলাক আঁচনি ডাঙি ধৰিছে সেই আঁচনি বিলাক ৰাইজে সৰ্বসম্মতিক্ৰমে গ্ৰহণ কৰিছে। এই আঁচনি বিলাক যদি কাৰ্য্যকৰী হয় তেতিয়াহলে সমাজৰ মাজৰ পৰা দৰিদ্ৰতা দূৰ হব।

ইয়াৰ উপৰিও মই কেইটামান কথা কব বিচাৰিছো। বিশেষকৈ ৰাজ্যপাল ডাঙৰীয়াই অন্যান্য পিচপৰা শ্ৰেণী সমূহৰ উন্নয়নৰ কথা উল্লেখ কৰিছে। পিচপৰা শ্ৰেণী সমূহৰ উন্নয়নৰ অৰ্থে বিশেষ একো কাম হোৱা নাই বুলি কব লাগিব। বিশেষকৈ মই এইটো জানো যে আমাৰ যি বিলাক অনুসূচীত জাতি, অনুসূচীত জনজাতি আৰু পিচপৰা সম্প্ৰদায় আছে সেই সকলৰ উন্নয়নৰ কাৰণে যিটো যন্ত্ৰৰ আৱশ্যক সেই যন্ত্ৰ এতিয়াও আমাৰ ইয়াত প্ৰতিষ্ঠা হোৱা নাই।

অধ্যক্ষ মহোদয়, এই অনুসূচিত সম্প্ৰদায়ৰ ল'ৰা-ছোৱালী বিলাকৰ উন্নয়নৰ অৰ্থে যেনে ধৰণৰ এটা যন্ত্ৰৰ সৃষ্টি কৰাটো দৰকাৰ তেনে ধৰণৰ যন্ত্ৰ আমাৰ ৰাজ্যখনত এতিয়াও হোৱা নাই আৰু যিটো যন্ত্ৰৰ দ্বাৰা পৰিচালনা কৰিবলৈ আৰু আমাৰ বিভিন্ন উন্নয়নমূলক কামত আঁচনি সবলৈ অনুষ্ঠানৰ প্ৰয়োজন হৈ পৰিছে তেনে ধৰণৰ যন্ত্ৰ আমাৰ ৰাজ্যখনত নথকাৰ কাৰণে এতিয়ালৈকে এই দিশত যিবিলাক উন্নয়নমূলক আঁচনি হাতত লোৱা হৈছে সেইবিলাক একে ধৰণেই পৰি আছে, তাৰ দ্বাৰা বিশেষ কিবা কাম হৈছে বুলি আমি নাভাবো। আমাৰ ইয়াত তেনে

ধৰণৰ এটা 'চেপাৰেট ডিৰেকটৰেত' নথকাৰ কাৰণে এই অনুসূচিত জাতি আৰু জনজাতিৰ কল্যাণৰ কাৰণে যিবিলাক আঁচনি হাতত লোৱা হৈছে সেইবিলাক, আঁচনিয়েই হৈ আছে তাক আৰু কাৰ্য্যত পৰিণত কৰিব পৰা হোৱা নাই। সেইকাৰণে মই আজি চৰকাৰক এই অনুসূচিত জাতি আৰু জনজাতিৰ কল্যাণৰ কাৰণে এটা স্বকীয়া ডিৰেক্টৰেট সৃষ্টি কৰিবলৈ অনুৰোধ জনাইছোঁ। আমি জনাত এতিয়ালৈকে আন আন ৰাজ্যত থকা বিভিন্ন পিছপৰা সম্প্ৰদায়ৰ যিমান বিলাক সম্প্ৰদায়ৰ নাম আছে সেইবিলাকৰ একোখন লিষ্ট তৈয়াৰ কৰিব লাগে আৰু এই কামৰ দায়িত্ব 'বেক ওৱাৰ্দ কমিউনিটিৰ কমিশ্যন'ৰৰ ওপৰত ন্যস্ত কৰিব লাগে। ইতিমধ্যে এই ধৰণৰ পিছপৰা সম্প্ৰদায়ৰ নাম কৰ্ণাটক ইত্যাদি ৰাজ্যত লিষ্টিভূক্ত কৰা হৈছে, গতিকে সেই একে ধৰণে আমাৰ ইয়াতো এটা কমিশ্যণ গঠন কৰি এই বিভিন্ন পিছপৰা সম্প্ৰদায়ৰ নামৰ এখন লিষ্টি বাহিৰ কৰি ভাৰত চৰকাৰৰ অনুমোদন লৈ আমাৰ সদনত গৃহীত কৰি লব লাগে। নহলে এই যি সম্প্ৰদায়ক পিছপৰাৰ ভিতৰত ধৰা হৈছে সেইবিলাক সম্পূৰ্ণ শুদ্ধ হৈছে বুলি কব নোৱাৰি। তাৰ পিছত আজি আমাৰ ৰাজ্যত এই অনুসূচিত জাতি আৰু জনজাতিৰ ল'ৰাছোৱালী বিলাকৰ শিক্ষা বিস্তাৰৰ কাৰণে যি ধৰণৰ ব্যৱস্থা লোৱা হৈছে তাৰ দ্বাৰা যে তেওঁলোকে কিবা এটা ভাল ফল পাব সেইটো আশা কৰিব নোৱাৰি আৰু শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰতো তেওঁলোকে বিশেষ ভাবে আগবাঢ়িব পাৰিব বুলি মই নাভাবো। ১৯৭৩ চনত আমাৰ এই সদনতে মাননীয় সদস্য স্মৰেণ দাস ডাঙৰীয়াই আমাৰ অনুসূচিত জাতি আৰু জনজাতিৰ ল'ৰা-ছোৱালীৰ শিক্ষা বিস্তাৰৰ কাৰণে 'ৰেচিদেনচিয়েল টাইপ অব স্কুল'ৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়াইছিল আৰু সেই প্ৰস্তাৱ এই সদনতে সৰ্ব্বসম্মতিক্ৰমে গৃহীত হৈছিল কিন্তু আজি ৩।৪ বছৰ উকলি গ'ল ইয়াৰ হলে কোনো কাম হোৱা নাই। অথচ ভাৰতবৰ্ষৰ আন আন ৰাজ্যত এনে ধৰণৰ স্কুল এখন দুখন কিয় প্ৰায় ৪০।৫০ খন স্কুল স্থাপন হৈছে যাৰ দ্বাৰা এই অনুসূচিত জাতি আৰু ট্ৰাইবেল ল'ৰাছোৱালী বিলাকৰ শিক্ষা বিস্তাৰত যথেষ্ট সহায়

গৈছে। এই স্কুল একেবাৰে প্ৰাইমাৰী ষ্টেজৰ পৰা আৰম্ভ কৰি চেকেণ্ডাৰী ষ্টেজলৈ খোলা হৈছে। প্ৰাইমাৰী ষ্টেজত তেওঁলোকক শিক্ষাৰ সুবিধা দিয়াৰ পিছত আকৌ চেকেণ্ডাৰী ষ্টেজলৈ সুবিধা দিয়ে তাৰ পিছত আকৌ চেকেণ্ডাৰী ষ্টেজ পাৰ হোৱাৰ পিছত অন্যান্য কাৰিকৰী শিক্ষা দিয়াৰ সুবিধা কৰিছে যাতে ল'ৰা-ছোৱালী বিলাকে শিক্ষা সাং হোৱাৰ পিছত চাকৰিত মকৰলৰ সুবিধা পায়। এনে অৱস্থাত আমাৰ ৰাজ্যত এখনো এনেধৰণৰ স্কুল নোহোৱাটো বৰ দুখৰ কথা। তাৰ পাছত দেখা যায় আমাৰ এই অনুসূচীত জাতি আৰু জনজাতিৰ ল'ৰা-ছোৱালীবিলাকে কোনোবাই কোনোবাই বি, এ, এম এ পাছ কৰি বহি থাকে কিন্তু আন আন ৰাজ্যত বি. এ, এম, এ পাছ কৰি বহি থাকিব লগীয়া হোৱা নাই, চাকিৰ নোপোৱা পৰ্য্যন্ত তেওঁলোকক ৬ মাহলৈ বি. এ পাছৰ কাৰণে ১০০ টকা আৰু এম, এ পাচ কৰা সকলৰ কাৰণে ১৫০ টকা দিয়াৰ দিহা কৰা হৈছে যাতে সেই ৬ মাহৰ ভিতৰত তেওঁলোকে একোটা চাকৰি যোগাৰ কৰি লব পাৰে। আৰু যি সকল ল'ৰা-ছোৱালীয়ে পাচ কৰিব পৰা নাই তেওঁলোকক পুনৰ পৰীক্ষা দি পাচ কৰিবৰ কাৰণে বিশেষ ধৰণৰ বৃত্তি দি 'কচিংৰ' ব্যৱস্থা কৰে আৰু যি সকল প্ৰতিভাশালী ছাত্ৰ আছে তেওঁলোকক ভাৰত চৰকাৰে 'স্পিচিয়েল স্কলাৰচিপ দিয়াৰ উপৰিও তেওঁলোকৰ ৰাজ্যিক বৃত্তিও বিশেষ ভাবে দিয়া হয়। অথচ আমাৰ ৰাজ্যত তেনে ধৰণৰ কোনো ব্যৱস্থা কৰা হোৱা নাই। আনকি মেঘালয় ৰাজ্যতো আজি আই, এ, এচ পৰীক্ষাৰ কাৰণে প্ৰশিক্ষন দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিছে কিন্তু আমাৰ ৰাজ্যত হলে হোৱা নাই। ঠিক অনুৰূপ আমাৰ ৰাজ্যত ৪ৰ্থ শ্ৰেণীৰ চাকৰিৰ কাৰণে প্ৰশিক্ষণ দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে যাতে পৰীক্ষা পাতিলে এই ছাত্ৰ সকলে সহজে পৰীক্ষাত পাচ কৰি চাকৰি লব পাৰে। অইন অইন ৰাজ্যত এই অনুসূচীত জাতি আৰু জনজাতিৰ চাকৰিত মকৰল ৰিজাৰ্ভতকৈ কোনো ঠাইত বেচি হৈছে কিন্তু আমাৰ ৰাজ্যত হলে 'বেকলগেই' পুৰাব পৰা নাই। মই যোৰহাটৰ 'দিচি অফিচত' অনুসূচীত জাতি বা জনজাতিৰ এটাও ৪ৰ্থ শ্ৰেণীত মকৰল নকৰাৰ কাৰণে সুধিছিলো তেতিয়া কলে যে চৰকাৰৰ ফালৰ পৰা তেনে ধৰণৰ কোনো 'দাইৰেকশ্যন' নাই।

সেইকাৰণে মই চৰকাৰক অনুৰোধ জনাইছোঁ যাতে বিভিন্ন বিভাগলৈ সেই ধৰণে দাইৰেকশ্যন দিয়া হয়। তাৰ পাছত আমাৰ অনুসূচীত জাতি আৰু জনজাতিৰ ল'ৰাবিলাকে যাতে বেহা বেপাৰ বাণিজ্য ইত্যাদি সহজে কৰিব পাৰে তাৰ কাৰণে ১০।১২ হাজাৰ টকাৰ লোণ ইত্যাদি দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। যিবিলাক ব্যৱস্থা অইন অইন ৰাজ্যত চলি আছে। আৰু এটা দৰকাৰী কথা হ'ল আমাৰ এই অনুসূচীত জাতি আৰু জনজাতিৰ লোকক 'এভেলেবোল' মাটি উলিয়াই তাৰে শতকৰা ৫০ ভাগ হলেও মাটি বিতৰণ কৰিব লাগে। কিয়নো এতিয়ালৈকে যিমান মাটি বিতৰণ কৰা হৈছে বুলি কৈছে তাত দেখা যায় অনুসূচীত জাতি আৰু জনজাতিৰ লোকে মাটি পোৱা নাই। অনুসূচীত জাতিৰ সম্প্ৰদায়ৰ লোক সকলে পানীৰ কাষত বাস কৰি কেৱল মাছ মাৰি থাকোতেই গৈছে তেওঁলোকে যে মাটি-বাৰী লব লাগে সেই বিষয়ে তেওঁলোকৰ ভাবিবলৈ সকাহ নাই। অথচ আমাৰ ৰাজ্যখনত এই লোকৰ সংখ্যাই অধিক। এওঁলোকৰ বেচি ভাগেই নদীৰ কাষত বাস কৰাত বানপানীত বিধ্বস্ত হৈ তেওঁলোকে মাটিহীন হৈ পৰিছে, গতিকে এই মানুহবিলাকক ৰিলিফ দিয়াৰ কাৰণে অন্ততঃ কম পক্ষে হলেও 'এভেলেবোল মাটি' উলিয়াই শতকৰা ৫০ ভাগ মাটি এওঁলোকক বিতৰণ কৰি দিব লাগে। ইয়াকে অনুৰোধ জনাই মাননীয় সদস্য পণ্ডিত ডাঙৰীয়াই ৰাজ্যপালৰ ভাষণৰ ওপৰত অনা প্ৰস্তাৱটোৰ সমৰ্থন জনাই মোৰ বক্তব্যৰ সামৰণি মাৰিলোঁ।

শ্ৰীপিটসিং কোঁৱৰ—মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, ৰাজ্যপালৰ ভাষণখন আমি পঢ়িবলৈ পাইছোঁ। এই খন এখন গতানুগতিক আগৰ খনৰ দৰেই। কোনো নতুন নহয়। জৰুৰী অৱস্থাৰ মাজেদি প্ৰধান মন্ত্ৰীয়ে ঘোষণা কৰা ২০ দফীয়া কাৰ্য্যসূচী কাৰ্য্যকৰী কৰিছো বুলি বৰকৈ আনন্দ প্ৰকাশ কৰিছে আৰু সেই আনন্দৰ ভাগ অকলেই নলৈ সেই আনন্দৰ মাহপ্ৰসাদ সদনৰ বাকী মাননীয় সদস্য সকলৰ মাজতো বিতৰণ কৰিছে। এইখিনি যিটো দেখা গৈছে সদনৰ বাকী মাননীয় সদস্য সকলে ভালদৰেই গ্ৰহণ কৰিছে। কিন্তু মইহে অকল ভালদৰে গ্ৰহণ কৰিব পৰা নাই। অলপ চিৰতা জাতীয় তিতা ইয়াত মিহলি হৈ থকাৰ কাৰণে তাক ভালদৰে গিলিব পৰা নাই। প্ৰথমতে ইয়াত কিছুমান কথা ভাৱপ্ৰৱণতাৰ মাজেদিহে কোৱা হৈছে।

বাস্তৱ দৃষ্টিভঙ্গীৰ ফালৰ পৰা বিচাৰ কৰি কাম নকৰাৰ কাৰণেই প্ৰগতিৰ পথত আগবাঢ়ি যোৱাৰ সুবিধা পোৱা নাই। কিন্তু নিৰপেক্ষ দৃষ্টিকোণৰ পৰা বিচাৰ কৰি যদি চৰকাৰক পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা যায় তেতিয়াহলে, তাৰ দ্বাৰা কিছু কাম হ'ব পাৰে।

কৃষি বিভাগৰ ক্ষেত্ৰত বহুতো মাননীয় সদস্যই একেটা কথাকেই কৈ আছে যে, কৃষি এইবাৰ ভাল হোৱাৰ কাৰণে ২০ লাখ টনৰ ঠাইত টাৰ্গেট ৩০ লাখ টনলৈকে বঢ়াব পৰা হ'ব বুলি কৈছে। এইটো তেখেত সকলে 'অভাৰঅল পিক্‌চাৰ'ৰ ওপৰত ভিত্তি কৰিহে কৈছে। সমগ্ৰ দেশৰ উৎপাদনৰ ওপৰত ভিত্তি কৰিহে এইটো কোৱা হৈছে। যদি পৰিয়াল বা গাওঁ হিচাবে এইটো চাবলৈ যোৱা হয় তেতিয়াহলে, এই উৎপাদন বাঢ়িছেনে নাই সেইটোও বিচাৰ্য্যৰ কথা হৈ পৰিব। গাঁৱত এনেকুৱা অৱস্থা হৈছে যে, এই মাঘ মাহৰ শেষৰ ফালে মানুহৰ ঘৰত খাবলৈ নোহোৱা অৱস্থা হৈছে। খাবলৈ নাই। হালবাবলৈ গৰু নাই। আৰ্থিক অৱস্থাৰ কাৰণে কিনিবও নোৱাৰে। আজি ৮।৯ মাহে বেংকৰ ওচৰত দৰ্খাস্ত দিওঁ একো উত্তৰ পোৱা নাই। এনে অৱস্থাত কেনেকৈ খেতি কৰিব আৰু কেনেকৈ উৎপাদন বঢ়াব? তাৰোপৰি পানী যোগানো ঠিক মতে নাইকীয়া। বহুতো গাওঁ পঞ্চায়তে দৰখাস্ত আদি দিছে 'চেলো ফিল্‌টাৰ, ডিপ্‌ টিউব্‌ ওৱেল' আদি বহুৱাবৰ কাৰণে বেংকৰ পৰা ঋণ বিচাৰি। কিন্তু কোনো ইঙ্গিতেই এতিয়ালৈকে পোৱা নাই। অন্যবিলাক ঔদ্যোগিক কামত আমাৰ খেতিয়ক সকলে কি অংশ গ্ৰহণ কৰিব পাৰে। সাধাৰণ হাল এখন জুৰিব পৰাৰ সুবিধাকণো তেওঁবিলাকে পোৱা নাই। 'টেনেন্সি এক্ট' খনো ২০ দফীয়া অৰ্থনৈতিক আঁচনিৰ ভিতৰত পৰিছে। এই আইনখন জৰুৰী অৱস্থা ঘোষণা কৰাৰ আগতেই পাচ হৈছিল। এই ক্ষেত্ৰত বহুত তৰ্ক-বিতৰ্কও হৈ গৈছে। ভাৱপ্ৰৱণতাৰ মাজেদি নহৈ এইটো বাস্তৱদৃষ্টি-কোণৰ পৰাহে বিচাৰ কৰিব লাগে। এই আইনৰ যিবিলাক 'প্ৰভিজন' আছে সেইবিলাক 'প্ৰভিজন ফুলফিল' কৰিব পাৰিলেহে 'ফাইনেল' খতি-য়ান পাব। তাৰ পিছতহে মালিক হ'ব পাৰিব। কিন্তু তাকে নকৰি 'প্ৰভিজন বিলাক ফুলফিল' নকৰাকৈয়ে জোৰকৈ এই আইনখন সোমাৱাই দিবলৈ গৈ 'প্ৰচিডিউৰ' মানিব খোজা নাই। আইন-কানুন নেমানি জোৰ

জুলুমকৈ এই আইনখন জাপি দিবলৈ গলে সন্তুষ্টিতকৈ অসন্তুষ্টিৰ ভাৱহে বেছি হ'ব। মোৰ সমষ্টিৰে চিডিউলকাষ্টৰ এজন মানুহে মাত্ৰ তেওঁৰ ৬ বিঘা মাটিত খেতি কৰিবৰ কাৰণে যোৱাবাৰ এহাল গৰু কিনিব নোৱাৰি সেই মাটি লোকক খেতি কৰিবলৈ দি এতিয়া সৰ্ব্বস্বান্ত হবলগীয়া হ'ল। তেওঁক যদি যোৱাবাৰ অন্ততঃ এহাল গৰু কিনিবলৈ পইচা দিব পৰা হলে আজি তেওঁৰ এই অৱস্থা নহ'লহেঁতেন। 'গৰিৱী হতাওঁ নে গৰীৱকো হতাওঁ—চৰকাৰে কোনটো পথ লৈছে সেইটো আজি বিচাৰ্য্যৰ কথা হৈ পৰিছে। দেশৰ পৰা প্ৰতিকূল পৰিবেশ নাইকীয়া কৰিবৰ কাৰণেই এই জৰুৰী অৱস্থা ঘোষণা কৰিছিল বুলি ভাবিছিলো কিন্তু প্ৰথম অৱস্থাত অলপ কিবা এটা দেখিছিলো যদিও এতিয়া আকৌ আগৰ দৰেই হ'ল। মাজতে এবাৰ এক কেজি পিয়াজৰ দাম ৪ টকালৈকে উঠিছিল। পিয়াজোটো এটা কৃষিজাত সামগ্ৰীয়েই। জৰুৰী অৱস্থা বহুদিন বাহাল থকাৰ কাৰণেই এতিয়া লাহে লাহে তাৰ তাপ কমা যেন লাগিছে। বাট পথেও এনেকুৱা দুই এটা মন্তব্য শুনিবলৈ পোৱা যায়। কোনো কোনোয়েটো জৰুৰী অৱস্থা নাইকীয়া হ'ল বুলিয়েই কব খোজে। অৱশ্যে কাগজে-পত্ৰে কিন্তু সেইবিলাক আছে। গতিকে এই সকলোবিলাক কথা আজি চিন্তনীয় বিষয় বস্তু হৈ পৰিছে। কালি-পৰহি জটিয়াৰ পৰা কেইজনমান ৰাভা মানুহ আহিছিল। তেওঁবিলাকে পানবজাৰৰ এজন মহাজনৰ ২৫০ বিঘা মাটি খাই আছিল আৰু তাৰ খতিয়ানো হৈ গৈছে। কিন্তু এতিয়া তেওঁ-বিলাকক বোলে কোৱা হৈছে যে, তাৰ পৰা সোনকালেই উঠি নগলে অনতিপলমেই তেওঁবিলাকক জুঁই-ছাঁই লগাই তাৰ পৰা উঠাই দিব। তেওঁলোকৰ ৰক্ষণা-বেক্ষণৰ কাৰণে আমাৰ চৰকাৰে এতিয়া কি কৰে সেইটো নেজানো। তাৰ পিছত দেখিব মহাজন আহি একেদিনৰ ভিতৰতে ঘৰ-দুৱাৰ সাজি বহি গৈছে। তেওঁবিলাকৰ পইচা পাতিও আছে। গতিকে চিন্তা কিহৰ? তাৰ পিছত দেখিব ক'ৰ ৰাভা কলৈ গ'ল তাৰ কোনো পাট্টায়েই নাই। গতিকে এই 'টেনেন্সি এক্ট'ৰ কথাটো ইমান সহজভাৱে ললে নহব। অৱশ্যে এটা কথা ভাল পাইছো যে, ৯ বিঘাৰ ওপৰত হলে বোলে আধিয়াৰ হ'ব নোৱাৰিব। এইটোৰ দ্বাৰা কিছু নহয় কিছু ভাল হ'ব। গাওঁবিলাকত মাটিৰ মালিক সকলে আগতে হাল বাবলৈ

দিয়া মানুহবিলাকক এতিয়া হাল বাবলৈ নিদিয়া হৈছে। ফলত গাৱেঁ-ভূঞে মানুহ কৃষি নিবনুৱা হৈ যাব আৰু মাটিহীন হৈ পৰিব। এই ক্ষেত্ৰত কি ব্যৱস্থা চৰকাৰে হাতত লৈছে মই মুখ্যমন্ত্ৰী মহোদয়ৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰি সুধিছো। তাৰ পিচত মই দুখীয়া মানুহবিলাকক মাটি দিয়াৰ কথা কওঁ—ভূৰাগাওঁৰ এজন মানুহক শলমাৰীত দুবিঘা মাটি চৰকাৰে দিছে। ৰাতিপুৱা তেওঁ শলমবালৈ গৈ খেতি কৰিব আৰু ভাতি বেলা ঘৰলৈ ঘূৰি আহিব। এনেকৈ কেনেদৰে খেতি কৰিব পৰা হ'ব সেই কথা চিন্তা কৰি চাব লাগে। আনহাতে কিছুমান গাওঁত মানুহ সুমুৱাই দিছে। এই কথাত গাওঁৰ পুৰণা মানুহখিনিয়ে ভাল পোৱা নাই আৰু এনে অভিযোগ কৰা শুনা যায় যে ৰাতিটোৰ ভিতৰতে তিনিটা গাঁত খান্দি তেওঁলোকে হেনো সিদ্ধি দিয়ে। গতিকে চৰকাৰে এইটো কথা চাব লাগে যে যত দুডৰা খেতিৰ মাটি আছে তাতে থকা ঘৰৰ কাৰণেও যাতে মাটি দিয়া হয়। তেতিয়াহে সমস্যাৰ সমাধান হ'ব। হীৰা সম্প্ৰদায়ৰ মানুহখিনিৰ ঘৰ-দুৱাৰ দেখিলেই কব পৰা যায় যে তেওঁলোক হীৰা সম্প্ৰদায়ৰ মানুহ। ঘৰৰ চালৰ কামিহাড় নাই, আকাশ দেখা। কৈৱৰ্ত্ত সম্প্ৰদায়ৰ মানুহৰ অৱস্থাও তথৈবচ। তেওঁলোকৰ থাকিবলৈ ঘৰ নাই, খাবলৈ ভাত নাই আৰু পিন্ধিবলৈ কাপোৰ নাই। এইবিলাক কথালৈ চৰকাৰে মন কৰিব লাগে।

উপাধ্যক্ষ মহোদয়, মই ইয়াৰ পিচত আহিছো চতুৰ্থ প্লেনলৈ। চতুৰ্থ পঞ্চ বাৰ্ষিক প্লেন শেষ হৈ এতিয়া পঞ্চম পঞ্চ বাৰ্ষিক প্লেন হ'ল। কিন্তু চতুৰ্থ প্লেনতো কৰিবলৈ আঁচনি কৰা কিছুমান ৰাস্তা আজিও হৈ উঠিল। কিছুমান ৰাস্তাৰ বাবে অগ্ৰিম ৮ হেজাৰ, ১০ হেজাৰ ধন দিয়া স্বত্বেও সেইবিলাক কৰিব পৰা নহ'ল। মই অৱশ্যে তাৰ বাবে চৰকাৰী কৰ্মচাৰী সকলক গালি নাপাৰো। কাৰণ আজিৰ পিচত কালিলৈ তেওঁলোকৰ ওচৰলৈকো আহি ইটো কৰক, সিটো কৰক বুলি কবহি লাগিব। তেওঁলোকে যেন এই বিষয়ত মন দিয়ে। কিয় অগ্ৰিম ধন লোৱাৰ আঠ-দহ মাহৰ পিচতো কাম হৈ উঠা নাই। সেইটো মিচ এপ্ৰপ্ৰিয়েচনত পৰিব লাগে। আমাৰ চৰকাৰে এটা কথাত এইবাৰ বৰ ভাল কাম কৰিছে। সেইটো হৈছে যে আমাৰ দুখীয়া মানুহ সকলৰ কোনোবাই যদি হালৰ গৰু কিনাৰ বাবে বা আন

কোনো কাৰণত যদি ত্ৰিশ-তিনিশ টকা ধাৰে লৈছিল আৰু আদায় নকৰাকৈ বহু দিন পেলাই থৈছিল সেই সকলৰ পৰা এইবাৰ নানান ভয়, ডিফেন্স অব ইন্দিয়াৰ ভয় দেখুৱাই আদায় কৰিলে। গৰীব আৰু অজলা কৃষকেটো নাজানে ডিফেন্স অব ইন্দিয়া আইন কি আৰু চাই আহিবলৈ সাহসো নকৰে। গতিকে ভয়তে তেওঁলোকে অনাদায় টকা আদায় কৰিলে। কিন্তু এনে কিছুমান মৌজাদাৰ থাকিল যি হয়তো এক লাখ পৰ্য্যন্ত আদায় কৰি ঘৰতে সুমুৱাই থলে। সেইসকলক ডিফেন্স অব ইন্দিয়া আইনে নাপালে আৰু মন্ত্ৰী বা আন কোনো গৈ আদায় কৰিবও নোৱাৰিলে। মোৰ মৰিগাওঁ মহকুমাতে এনে ধৰণৰ বহুতো উদাহৰণ আছে। সেইটো আমাৰ চৰকাৰে চাব লাগে। বাস্তৱ দৃষ্টিভঙ্গীৰে কাম কৰিব লাগে। আমাৰ গিয়াচুদ্দিন ডাঙৰীয়াৰ দৰে নিজেই সকলো জনাটো নেদেখুৱাই ভাব প্ৰৱণতাৰ মাজেৰে চৰকাৰক গালি নাপাৰি তাৰ ব্যৱস্থা লবলৈ অনুৰোধ জনাই মই মোৰ বক্তব্যৰ সামৰণি মাৰিলো।

Mr. Deputy Speaker – Joy Bora.

* শ্ৰীজয় চন্দ্ৰ বৰা – মাননীয় উপাধ্যক্ষ মহোদয়, ৰাজ্যপালৰ ভাষণৰ ওপৰত মাননীয় সদস্য শ্ৰীপিণ্ডত ডাঙৰীয়াই যি ধন্যবাদ সূচক প্ৰস্তাৱ উত্থাপন কৰিছে তাক সমৰ্থন কৰি মই দুআষাৰ কব খুজিছো। ৰাজ্যপালৰ ভাষণখন মই পঢ়িছো আৰু পঢ়ি ভালেই পাইছো। ৰাজ্যপালৰ ভাষণত বিশেষকৈ আমাৰ গাঁৱলীয়া মানুহৰ উন্নয়ণৰ কথা উল্লেখ কৰিছে। ইয়াৰ মাজেদি এইটোকে কবলৈ বিচৰা হৈছে যে চৰকাৰে লোৱা এই আঁচনিৰ মাজেৰে গাওঁৰ ৰাইজক সকাহ দিব। দুখীয়া মানুহখিনিক সকাহ দিবৰ বাবেই এই আঁচনি লোৱা হৈছে বুলি উল্লেখিত হৈছে। এটা কথা মই এই খিনিতে কবলৈ বিচাৰিছো যে বেংক সমূহৰ পৰা যি ঋণ গাঁৱৰ দুখীয়া মানুহক দিবলৈ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে সেই ব্যৱস্থাই দুখীয়া মানুহ সকলক উদ্ধাৰ কৰাত সহায়ক হওক। ইয়াৰ ভিতৰতে গাঁৱৰ মানুহৰ উপকাৰ অৰ্থে যি আঁচনি লোৱা হৈছে আৰু যি উপজীৱিকাৰ কথা উল্লেখ কৰা হৈছে সেইটোত মই পতিয়ন গৈছো। কৃষিকাৰ্য্যৰ আনুসঙ্গিক বিষয় বিলাকো উল্লেখ

* Speech not corrected.

কৰা হৈছে। মই মাত্ৰ এটা কথা কবলৈ বিচাৰিছো যে আমাৰ গাঁৱলীয়া মানুহখিনিৰ এটা আহুকলীয়া পৰিস্থিতি হৈছে। সেইটো হৈছে জলসিঞ্চনৰ খৰটকীয়া ব্যৱস্থা নাই। ৰাজ্যপালৰ ভাষণত এটা কথা দেখি মই আশ্বস্ত হৈছো আৰু মোৰ বিশ্বাস হৈছে যে এইবিলাকে দুখীয়া মানুহৰ ক্ষেত্ৰত সকাহ দিব পাৰিব। গাঁৱলীয়া অঞ্চলবোৰত য'ত জলসিঞ্চনৰ ব্যৱস্থা আছে তাত জলসিঞ্চনৰ ব্যৱস্থা কৰিছে আৰু য'ত সুবিধা নাই তাত গভীৰ নলী নাদ বহুৱাই জলসিঞ্চনৰ ব্যৱস্থা কৰিব বুলি মই চৰকাৰৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিছো।

ঘৰুৱা শিল্পৰ উপজীৱিকাৰ এটা কথা ৰাজ্যপালৰ ভাষণত উল্লেখ কৰা হৈছে। গো-পালনৰ বিষয়টো দ্বিতীয় লাইনত পেলাবলৈ মই চৰকাৰক অনুৰোধ কৰিছো. এই ক্ষেত্ৰত যদিও কিছু কানষাৰ লোৱা যেন দেখা গৈছে তথাপি মই এটা কথা নকৈ নোৱাৰিলো। সেইটো হৈছে আমাৰ ওচৰতে এটা কুটিন গো প্ৰজনন কেন্দ্ৰ আছে। তালৈ মানুহে গৰুবোৰ লৈ অহা দেখা পাওঁ কিন্তু অনা নিয়া কৰাহে দেখিছো তাৰ পৰা কৃতকাৰ্য্য হোৱা দেখা নাই এই ক্ষেত্ৰত যাতে চৰকাৰে ভালকৈ মনকান দিয়ে আৰু কাৰ্য্যকৰী আঁচনি গ্ৰহণ কৰে তাৰ বাবে মই চৰকাৰৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিলো।

এইটো ব্যৱস্থাত যাতে চৰকাৰৰ ফালৰ পৰা মন কান দিয়ে তাৰ বাবে মই চৰকাৰৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিলো। ইয়াৰ উপৰিও আৰু এটা কথা কবলৈ বিচাৰিছো যে আমাৰ ইয়াত যিবিলাক ৰোগ গ্ৰস্ত চাহবাগিচা আছে সেই বাগান বিলাকৰ বনুৱা সকলৰ অৱস্থা অতি দুখ লগা। গতিকে এই ৰোগগ্ৰস্ত চাহবাগিচাৰ বনুৱা সকলক সকাহ দিবৰ কাৰণে মই চৰকাৰৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিলো। অধ্যক্ষ মহোদয় এই খিনিতে মই আৰু এটা কথা কবলৈ বিচাৰিছো যে আমাৰ ৰাজ্যত যি দান সংগ্ৰহ কৰা হৈছে তাৰ বাবে মই সন্তোষ প্ৰকাশ কৰিছো। কিন্তু আমি বিভিন্ন সময়ত নানা ৰকম সভা সমিতিত যোগদান কৰিবলগীয়া হয়। তেতিয়া এই কথাটো আলোচনা হয় যে, ধানৰ মূল্য অতি কম হৈছে। গতিকে এই মূল্য অলপ বঢ়াই দি দুখীয়া কৃষক সকলক উপকাৰ কৰিব লাগে।

যাতায়তৰ ক্ষেত্ৰত মই ইয়াকে কব পাৰো যে আমাৰ ব্যৱস্থা বৰ সন্তোষজনক নহয়। আমাৰ চলাচল কৰিবৰ কাৰণে যিবিলাক ৰাস্তা আছে সেই ৰাস্তা বিলাকৰ ওপৰেদি খনিজ তেল বিচাৰি ফুৰা গধুৰ গধুৰ গাড়ী বোৰ অহা-যোৱা কৰাৰ বাবে ৰাস্তাৰ অৱস্থা অতি শোচনীয় হৈ পৰিছে। গতিকে এই ৰাস্তা বিলাক অনতি পলমে ভাল ৰাস্তালৈ উন্নত কৰিব লাগে। গতিকে আমাৰ গড়কাপ্তানী বিভাগটোৱে ইয়াৰ কাৰণে তৎপৰ হ'ব লাগে। মই আৰু বেছি নকওঁ। ৰাজ্যপালৰ ভাষণৰ প্ৰতি উলগ জনাই মই মোৰ বক্তব্য সামৰণি মাৰিলো।

* Maulana Abdul Jalil Choudhury—মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, রাজ্যপালের ভাষণের উপর যে প্রস্তাব মাননীয় সদস্য শ্রীপণ্ডিত মহাশয় উত্থাপন করেছেন সেই প্রস্তাব কেবল পণ্ডিত মহাশয়ের প্রস্তাব বলে নয় সমস্ত দেশের জনসাধারণের সমর্থিত এই প্রস্তাবের সমর্থনে আমি 'দু' কথা বল্‌তে আজ দাঁড়িয়েছি।

বক্তৃতা দেবার অভ্যাস আমায় নাই, গুণীও নাই তাছাড়া বক্তৃতা দেওয়াও খুব ভাল জানিনা। তথাপি আপনাদের মাধ্যমে অর্থাৎ অধ্যক্ষ মহোদয় ও উপাধ্যক্ষ মহোদয়ের মাধ্যমে এই বিধান সভায় দীর্ঘ ২০/২২ বৎসর যে শিক্ষা লাভ করেছি তার ফলে কিছু বল্‌তে বাধ্য। তাছাড়া বিভিন্ন মাননীয় সদস্যবৃন্দ যে বক্তৃতা দিয়েছেন তাদের থেকেও অনেকটা শিক্ষা পেয়েছি।

আজ যে সব মাননীয় সদস্য এই বক্তৃতায় অংশ গ্রহণ করেছেন তাঁরাও তাদের নিজস্ব দৃষ্টিভঙ্গীকে বক্তৃতার মাধ্যমে ফুটিয়ে তোলার চেষ্টা করেছেন। কিন্তু বক্তৃতাগুলি যখন সমষ্টিগত ভাবে চিন্তা করে দেখি, তখন দেখি পরস্পর বিরোধী। যেমন, কেহ বলেছেন পুলিশের অত্যাচার হয়েছে, কেহ বলেছেন মালিকের পক্ষ হয়ে আবার কেহ বলেছেন আধিয়ারের পক্ষ হয়ে। কেহ বলেছেন কোন কোন স্থলে co-operative কার্যকরী হয়েছে, আবার কেহ বলেছেন কার্যকরী হয়নি। আবার কেহ কেহ বলেছেন পুলিশের অত্যাচার কোন কোন স্থলে হয়েছে। এ সম্বন্ধ

*Speech not corrected

আমার একটা মতামত আছে এবং সেটা হলো এই যে এত বড় রাজ্যে যার জনসংখ্যা হলো ১ কোটি ৩৩ লক্ষ তার পুলিছের সংখ্যা নিতান্ত কম নয়। সেমানে আশাকরা যায়না যে সকল পুলিশ একরকম ব্যবহার করবে।

Co-operative আসামে ২/১ টা নয় প্রায় ৬৬০ টা। সুতরাং একটা অনুষ্ঠানে ত্রুটি বিচ্যুতি থাকা অস্বাভাবিক নয়।

তবে পুলিশের ব্যাপারে আমার পরামর্শ হলো যে এই পুলিশ নিযুক্তির ব্যাপারে যেন সতর্ক থাকা হয় যাতে এই এতবর একটা অনুষ্ঠানে প্রত্যেক জেলার প্রতিনিধিত্ব থাকে। কারণ এতবড় একটা অনুষ্ঠানে কিছু লোক দূর্নীতিপরায়ণ, কিছুলোক সাম্প্রদায়িক হওয়া অস্বাভাবিক নয়। সুতরাং এগুলিতে এমন একটা পরিবেশ গড়ে তোলা দরকার যাতে প্রত্যেক জেলার লোক গিয়ে নিজেদের লোককে সেখানে পেতে পারে এবং উপযুক্ত ব্যবহার আশা করতে পারে। কিন্তু বর্তমানে আমরা এসবের দিকে নজর না দেওয়ার ফলে যখন আমরা এই ধরনের নীচ মনোভাবাপন্ন কর্মচারীদের হাতের শিকার হই তখন আমরা সরকারকে দোষ দেই। মোটামোটীভাবে আমার একথা বলার উদ্দেশ্য হলো যে আমরা সরকারকে ছোটমটো একটা পাকিস্তান করে তুলেছি। কারণ সরকারতো দেশের সমগ্র জনসমষ্টি নয় মাত্র ১ কোটি ৩৩ লক্ষ জনসমষ্টির একাংশ। কেবল তার হাতে আমরা অধিক সংখ্যক সদস্য রাজ্যশাসনের ভার দিয়েছি। অনেকটা আমাদের নামাজের ইমামের মতো। সেখানে তিনি যা করেন আমরা তা-ই করি। তাঁকে অনুকরণ করলেই নামাজ হয়ে যায়। এই সরকারের ২০ দফা কার্যসূচীর ব্যাপারে পক্ষ এবং বিপক্ষ উভয় দলের সদস্য সমর্থন জানিয়েছেন। স্বীকার করেছেন প্রধান মন্ত্রীর নেতৃত্ব। এই ২০ দফা কার্যসূচী সমগ্র দেশে কার্য্যকরী করার ক্ষেত্রে কিছু ত্রুটিবিচ্যুতি হওয়া বড় কথা নয়। সেটা দূর করা কেবল সরকারের কর্তব্য নয়, আমাদের নিজেদেরও।

সব লোক যদি গোষ্ঠীগত ভাবে ন্যায়-এর পরিপন্থি হয় কিন্তু একটি লোক যদি ন্যায়ের পথে এগিয়ে যায় তাহলে সেই শক্তিকে কেউ ক্ষুন্ন করতে পারেনা।

সুতরাং একথা বিশ্বাস করলে যারা সাম্প্রদায়িক পুলিশ, বা যে সকল পুলিশ দুর্নীতিপরায়ণ, এই সব বিশ্বাসঘাতক.........

Mr. Deputy Speaker – আপনার কত সময় লাগবে?

Maulana Abdul Jalil Choudhury – আপনি দয়া করে যতটুকু সময় দেবেন।

Mr. Deputy Speaker—You will speak next day. The House stands adjourned till 9 P. M. tomorrow.

ADJOURNMENT

The House then rose at 5 P. M. and stood adjourned till 9 A. M. on Friday, the 13th February, 1976.

Shri P. D. Barua
Secretary,
Assam Legislative Assembly.

Dated, Dispur
The 12th February, 1976